

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΟ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ**

**ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ:
ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΟΥΛΑ**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΩΝ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΜΕΡΟΣ Α: ΟΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	
Κεφάλαιο 1: Κάλυψη	10
Κεφάλαιο 2: Βοηθήματα	
2.1. Βοήθημα γάμου	14
2.2. Βοήθημα τοκετού	15
2.3. Βοήθημα κηδείας	16
2.4. Αποζημίωση θυμάτων βίαιων εγκλημάτων	18
Κεφάλαιο 3: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	
3.1. Επίδομα σωματικής βλάβης	20
3.2. Παροχές αναπηρίας	22
3.2.α. Σύνταξη αναπηρίας	23
3.2.β. Βοήθημα αναπηρίας	24
3.3. Παροχές θανάτου	25
3.3.α. Σύνταξη χήρας	26
3.3.β. Επίδομα ορφάνιας	27
3.3.γ. Σύνταξη γονέα	28
Κεφάλαιο 4: Επιδόματα	
4.1. Επίδομα μητρότητας	30
4.2. Επίδομα ασθένειας	32
4.3. Επίδομα ανεργίας	35
4.4. Επίδομα ορφάνιας	38
4.5. Επίδομα αγνοούμενου	40
4.6. Επίδομα τέκνου	41
4.7. Επίδομα μάνας	47
Κεφάλαιο 5: Συντάξεις	
5.1. Σύνταξη χηρείας	47
5.2. Σύνταξη ανικανότητας	51

5.3. Σύνταξη γήρατος	54
5.4. Κοινωνική σύνταξη	58

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κεφάλαιο 1: Περιοδικές χρηματικές παροχές

1.1. Συντάξεις	63
1.2. Επιδόματα	65
1.2.α. Ασθένειας	65
1.2.β. Μητρότητας	66
1.2.γ. Αναπροσαρμογής	67
1.2.δ. Ανεργίας	67
1.2.ε. Οικογενειακών βαρών	68
1.2.στ. Στράτευσης	68

Κεφάλαιο 2: Εφάπαξ χρηματικές παροχές

2.1. Βοηθήματα γάμου και τοκετού	70
2.2. Έξοδα κηδείας	71
2.3. Δάνεια αυτοστέγασης	72
2.4. Βοηθήματα για απώλεια θέσης εργασίας	72
2.5. Αποζημίωση για καταστροφή γεωργικής παραγωγής	73

Κεφάλαιο 3: Παροχές σε είδος

3.1. Υγειονομική προστασία	74
3.1.α. Ιατρική περίθαλψη	74
3.1.β. Νοσοκομειακή περίθαλψη	74
3.1.γ. Φαρμακευτική περίθαλψη	75
3.2. Παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας	76
3.2.α. Μεσολάβηση για εξεύρεση εργασίας	76
3.2.β. Επαγγελματικός προσανατολισμός	77
3.3. Στεγαστική αποκατάσταση	78

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	79
---------------------------	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	84
-------------------------------	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Αίτηση για παροχή λόγω αναπηρίας
2. Αιτήσεις για συντάξεις
3. Αιτήσεις για επιδόματα
4. Αιτήσεις για βοηθήματα

ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΟΡΩΝ

Ανώτερο τμήμα ασφαλιστικών αποδοχών : Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου πάνω στο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών

Αυτοτελώς εργαζόμενος : Κάθε πρόσωπο που εργάζεται σε δική του επιχείρηση ή κάνει εργασία για δικό του λογαριασμό

Κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών : Περιλαμβάνει τις ασφαλιστέες αποδοχές κάθε χρόνου μέχρι του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών

Πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές : Αποδοχές που αντιστοιχούν σε πιστωμένες εισφορές. Εισφορές για περιόδους φοίτησης σε σχολείο ή πανεπιστήμιο μετά το 16^ο έτος της ηλικίας του ασφαλισμένου, για περιόδους θητείας στην Εθνική Φρουρά και για περιόδους που ο ασφαλισμένος παίρνει ειδικό επίδομα ασθένειας, μητρότητας ή σωματικής βλάβης ή σύνταξη ανικανότητας από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Πληρωμένες ασφαλιστέες αποδοχές : Αποδοχές πάνω στις οποίες πληρώθηκαν οι εισφορές

Ποσό ασφαλιστέων αποδοχών : Το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών διαφέρει από χρόνο σε χρόνο. Για το 2001 καθορίστηκε σε Λ.Κ. 65,34 (3.398 ετήσιο)

Προαιρετικά ασφαλισμένος : Οποιοσδήποτε υποχρεωτικά ασφαλισμένος, μισθωτός ή αυτοτελώς εργαζόμενος παύσει να εργάζεται, έχει δικαίωμα να ζητήσει να συνεχίσει την ασφάλιση του πάνω σε προαιρετική βάση

Προηγούμενο έτος εισφορών : Για το πρώτο εξάμηνο κάθε χρόνου είναι το προτελευταίο ημερολογιακό έτος και για το δεύτερο εξάμηνο είναι το δεύτερο ημερολογιακό έτος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια του Κράτους Ευημερίας, η Κοινωνική Ασφάλιση αποτελεί τεραστίας και υψίστης σημασίας κοινωνικό θεσμό. Ένα θεσμό που ξεκίνησε από στα τέλη του 19^{ου} αιώνα και απέκτησε τη σημερινή του μορφή μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο με τη μεταστροφή των αντιλήψεων της διεθνούς κοινωνίας για το ρόλο και τις ευθύνες του κράτους. Η Κοινωνική Ασφάλιση αποτελεί σήμερα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα κατοχυρωμένο στα Εθνικά Συντάγματα χωρών, καθώς και στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του ανθρώπου, που υιοθετήθηκε το 1948 από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Η κοινωνική ασφάλιση ταυτίζεται με τη μετατόπιση πόρων από οικονομικά ενεργό στον οικονομικά ανενεργό πληθυσμό. Διαφορετική έννοια αποδίδεται στον όρο Κοινωνική Ασφάλεια και διαφορετική στον όρο Κοινωνική Ασφάλιση. Η Κοινωνική Ασφάλεια, από τη μια, αποβλέπει στη ευρύτερη κοινωνική προστασία και πρόνοια ολόκληρου του πληθυσμού όπου εξασφαλίζεται ομοιόμορφο επίπεδο προστασίας. Η χρηματοδότηση του θεσμού αυτού επιτυγχάνεται με έσοδα από τη φορολογία που επιβάλλεται σ' ολόκληρο τον πληθυσμό. Η Κοινωνική Ασφάλιση, από την άλλη, είναι ένα σύστημα παροχών που έχει συστατικό και βασικό στοιχείο την **απασχόληση** και στηρίζεται στην **τριμερή χρηματοδότηση** (από εισφορές των εργοδοτών, των εργαζομένων και του κράτους). Οι παροχές είναι συνάρτηση των εισφορών των ασφαλισμένων που στηρίζονται στο ύψος των αποδοχών τους.

Βασικό χαρακτηριστικό ενός συστήματος κοινωνικής ασφάλισης είναι η **υποχρεωτικότητα της ασφάλισης** που σημαίνει ότι για να έχει ο ασφαλισμένος δικαίωμα, πρέπει να πληρώνει εισφορές, είτε ο ίδιος ή και ο εργοδότης του ή και το κράτος σ' ένα ταμείο/σχέδιο το οποίο είναι φορέας της κοινωνικής ασφάλισης. Η ασφάλιση, όμως, είναι κοινωνική με την έννοια ότι η εξασφάλιση των κοινωνικών παροχών αποτελεί συλλογική ευθύνη του κοινωνικού συνόλου. Χωρίς υποχρεωτικότητα ασφάλισης, η **κοινωνική αλληλεγγύη** που είναι το κύριο συστατικό στοιχείο της κοινωνικής ασφάλισης δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Στην Κύπρο οι κοινωνικές ασφαλίσεις, συμπλήρωσαν το 2003 46 χρόνια λειτουργίας. Παρ' όλες τις αντίξοες πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που πέρασε η Κύπρος από τότε που μπήκε σ' εφαρμογή το πρώτο

σχέδιο, οι κοινωνικές ασφαλίσεις εξελίχθηκαν σε θεσμό που καλύπτει το σύνολο των εργαζομένων για όλους τους παραδοσιακούς ασφαλιστικούς κινδύνους. Η αξία των κοινωνικών ασφαλίσεων έχει γίνει συνείδηση ολόκληρου του πληθυσμού και σ' αυτό οφείλεται, όχι μόνο η επιβίωση τους μέσα από τις δύσκολες συνθήκες που πέρασε ο τόπος, αλλά και η αλματώδης πρόοδος και ανάπτυξη τους.

Το πρώτο Σχέδιο Κοινωνικών ασφαλίσεων εφαρμόστηκε το **1957**, επί Αγγλοκρατίας, με κύριο σκοπό τον αποπροσανατολισμό του Κυπριακού λαού από τον εθνικο-απελευθερωτικό αγώνα. Ήταν ένα υποτυπώδες Σχέδιο και με πολλές ελλείψεις που περιοριζόταν στην τάξη των μισθωτών, τόσο του ιδιωτικού όσο και του δημόσιου τομέα, και άφηνε έξω από το πεδίο εφαρμογής του τη μάζα των γεωργικών εργατών και όλους τους αυτοτελώς εργαζομένους. Οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι που κάλυπτε το Σχέδιο εκείνο ήταν **η ασθένεια, η ανεργία, το γήρας και ο θάνατος.**

Τόσο οι εισφορές όσο και οι παροχές στο Σχέδιο του 1957 καθορίστηκαν σε πάγιο, ομοιόμορφο ύψος χωρίς συσχέτιση με τους μισθωτούς και τα ημερομίσθια. Η αξία του Σχεδίου αυτού ήταν πολύ περιορισμένη γιατί η εξαίρεση των αυτοτελώς εργαζομένων και των γεωργικών εργατών από αυτό, ουσιαστικά σήμαινε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων των μέσων ηλικιών και άνω παρέμειναν χωρίς προστασία, μια και η πλειοψηφία τους απασχολείτο στη γεωργία.

Παράλληλα, το ύψος των ωφελημάτων από το σχέδιο ήταν σε τόσο χαμηλό επίπεδο που σχεδόν δεν εξασφάλιζε ούτε το ελάχιστο εισόδημα που απαιτείτο για τη φυσική επιβίωση των εργαζομένων. Καμιά προστασία δεν προβλεπόταν σε περίπτωση μόνιμης ανικανότητας για εργασία, η δε καταβολή αποζημιώσεων προς τους εργαζομένους για εργατικά ατυχήματα εξαρτάτο από την οικονομική ευχέρεια του εργοδότη. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η διάκριση μεταξύ των δύο φύλων και συγκεκριμένα η διάκριση σε βάρος των γυναικών ήταν χαρακτηριστικό του Σχεδίου του 1957. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι οι ασφαλισμένες παντρεμένες γυναίκες δεν δικαιούνταν σε επιδόματα ανεργίας και ασθενείας.

Με την ανακήρυξη της Δημοκρατίας, η ελεύθερη Κυπριακή πολιτεία έθεσε ανάμεσα στους αναπτυξιακούς της στόχους και τη βελτίωση της κοινωνικής ασφάλειας, βασικό μέτρο της οποίας αποτελούσε το σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Έτσι, τον **Οκτώβριο του 1964**, παρά τις επικρατούσες τότε αντίξοες πολιτικές συνθήκες, το Σχέδιο, επεκτάθηκε σ' ολόκληρο τον

εργαζόμενο πληθυσμό, μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους, καλύπτοντας ταυτόχρονα και τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες.

Η σημασία της νομοθεσίας του 1964 δεν περιορίζεται μόνο στο γεγονός ότι η κοινωνική ασφάλιση και προστασία επεκτάθηκε στο σύνολο των εργαζομένων, αλλά και στο ότι έγινε με τέτοιους όρους που έδωσε δικαίωμα σε συντάξεις σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα (σε τρία χρόνια), χωρίς κανένα περιορισμό ηλικίας. Αναφέρεται εδώ ότι ο **αριθμός των συνταξιούχων από 5.500 που ήταν το 1964 ανήλθε σε 18.000 το 1968**. Το στοιχείο αυτό κάμνει το Σχέδιο μας μοναδικό, σε σύγκριση με τα Σχέδια Κοινωνικών Ασφαλίσεων άλλων χωρών, που χρειάστηκαν πολλές δεκαετίες για να φθάσουν σε τέτοιο στάδιο. Το γεγονός αυτό προκάθορισε σε μεγάλο βαθμό και τις υποχρεώσεις των σημερινών και των επόμενων δεκαετιών γενιών των εργαζομένων έναντι του πληθυσμού εκείνου ο οποίος παρέμενε απροστάτευτος.

Στη δεκαετία **1964-1974**, το Σχέδιο εξακολούθησε να βελτιώνεται με αυξήσεις στις παροχές και την εισαγωγή νέων ωφελημάτων, όπως ήταν η σύνταξη ανικανότητας για ασφαλισμένους που ήταν μόνιμα ανίκανοι για εργασία, η επέκταση των επιδομάτων ανεργίας και ασθένειας στις παντρεμένες γυναίκες και του επιδόματος ασθένειας στους αυτοτελώς εργαζόμενους.

Η ανοδική πορεία της προόδου και εξέλιξης, ανακόπηκε βίαια λόγω των τραγικών γεγονότων του Ιουλίου του 1974. Οι επιπτώσεις αυτές απείλησαν το σχέδιο με παντελή καταστροφή και χρεοκοπία. Η υπεύθυνη όμως στάση όλων των ενδιαφερομένων – κυβέρνησης, εργοδοτών, εργαζομένων και συνταξιούχων – απεσόβησε τον κίνδυνο και το Σχέδιο διασώθηκε με τη μείωση των συντάξεων και την αναστολή της πληρωμής ορισμένων ωφελημάτων, γεγονός που δείχνει ότι ο Κυπριακός λαός σε δύσκολες στιγμές κάνει πρόθυμα θυσίες για τη διαφύλαξη ζωτικών θεσμών. Η σταδιακή ανάκαμψη της οικονομίας επέτρεψε, όχι μόνο την επαναφορά του Σχεδίου στα προ της εισβολής επίπεδα, αλλά και την περαιτέρω βελτίωση των παροχών στα χρόνια από το 1977 μέχρι το 1980.

Το Σχέδιο του 1964, παρόλα τα ευεργετικά του αποτελέσματα, δεν μπορούσε να ανταποκριθεί και να προσαρμοστεί στις νέες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες του τόπου και στις ανάγκες των εργαζομένων. Το Σχέδιο εκείνο, με τις ομοιόμορφες εισφορές και παροχές, δεν ελάμβανε υπόψη το επίπεδο των μισθών και εισοδημάτων των

ασφαλισμένων. Αυτός ήταν και ο κύριος λόγος της ανεπάρκειας του, γιατί δεν μπορούσε να εξασφαλίσει ικανοποιητικά ωφελήματα ούτε και σ' αυτούς που θεωρούνταν χαμηλά αμειβόμενοι, με αποτέλεσμα οι εργαζόμενοι να αναζητούν συμπληρωματική προστασία μέσω θεσμών, κυρίως ταμείων πρόνοιας, τα οποία όμως δεν μπορούσαν όσο και αν βελτιώνονταν, να εξασφαλίσουν την αναμενόμενη προστασία. Τούτο επέβαλλε μια νέα προσέγγιση στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, λαμβάνοντας υπόψη τα κυπριακά δεδομένα, τις διεθνείς τάσεις και την εμπειρία άλλων χωρών.

Μετά τις επισταμένες μελέτες και διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους, η Κυβέρνηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ορθή αντιμετώπιση του προβλήματος επέβαλλε την εισαγωγή ενός νέου Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το νέο Σχέδιο που εφαρμόστηκε τον Οκτώβριο του 1980 και που χαρακτηρίστηκε το σημαντικότερο μέτρο στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής που λήφθηκε ποτέ στην Κύπρο, βασίστηκε στις πιο κάτω αρχές:

- Η υπαγωγή των εργαζομένων στο νέο Σχέδιο θα πρέπει να είναι καθολική, έτσι που να υπάρχει αλληλεγγύη στην κάλυψη των κοινωνικών κινδύνων που θα ασφαρίζει αυτό
- Οι εισφορές και οι παροχές να συνοδεύονται άμεσα με το εισόδημα του ασφαλισμένου από την εργασία
- Το επίπεδο των παροχών σε περίπτωση πρόωρης ανικανότητας για εργασία ή θανάτου θα πρέπει να είναι επαρκές, ανεξάρτητα από τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης
- Η χρηματοδότηση του Σχεδίου να είναι τριμερής, όπως ήταν και η χρηματοδότηση του παλιού Σχεδίου, η δε κρατική εισφορά να χρησιμοποιείται για επιδότηση των χαμηλά αμειβόμενων μελών του Σχεδίου
- Η μείωση του χάσματος μεταξύ των αδυνάτων ομάδων των εργαζομένων και των προνομιούχων εργαζομένων που εκτός της προστασίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων είχαν επαγγελματικά σχέδια συντάξεων ή ταμεία πρόνοιας
- Η αποφυγή της υπερασφάλισης των προνομιούχων έτσι ώστε να είναι όσο το δυνατό λιγότερο δαπανηρή η εισαγωγή του Σχεδίου για την οικονομία ως σύνολο.

Οι παροχές που καλύπτονται από το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι: βοηθήματα γάμου, τοκετού και κηδείας, επιδόματα μητρότητας, ασθένειας, ανεργίας, συντάξεις γήρατος, χηρείας, ανικανότητας, επιδόματα ορφάνιας

και αγνοουμένου και παροχές για εργατικά ατυχήματα, δηλαδή επίδομα σωματικής βλάβης, παροχές λόγω αναπηρίας και παροχές λόγω θανάτου. Από τις πιο πάνω παροχές, οι αυτοτελώς εργαζόμενοι δεν δικαιούνται επίδομα ανεργίας και παροχές για εργατικά ατυχήματα, οι προαιρετικά ασφαλισμένοι δικαιούνται μόνο συντάξεις και βοηθήματα γάμου, τοκετού και κηδείας και οι μισθωτοί δικαιούνται όλες τις πιο πάνω παροχές.

Η μελέτη αυτή διαπραγματεύεται το θεσμικό πλαίσιο των παροχών της κοινωνικής ασφάλισης της Κύπρου. Επιπλέον, επιχειρείται σύγκριση σε σχέση με την κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα, προκειμένου να προκύψουν οι ομοιότητες και οι διαφορές των δύο συστημάτων. Βασική πηγή της έρευνας μου αποτέλεσαν οι Ετήσιες Εκθέσεις του 1980, 1990 και 2002.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη. Τις παροχές Κοινωνικής Ασφάλισης στην Κύπρο και τα είδη ασφαλιστικών Παροχών στην Ελλάδα. Στις Παροχές Κοινωνικής Ασφάλισης στην Κύπρο εξετάζω τις προϋποθέσεις για την πληρωμή της παροχής, την περίοδο πληρωμής, το ύψος της πληρωμής, τα διαβήματα του αιτητή, την προθεσμία για υποβολή της αίτησης, τον τρόπο πληρωμής και τις προσφυγές. Στα είδη Ασφαλιστικών Παροχών στην Ελλάδα εξετάζω τις Περιοδικές Χρηματικές Παροχές, τις Εφάπαξ Χρηματικές Παροχές και τις Παροχές σε είδος.

***ΜΕΡΟΣ Α΄: ΟΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ***

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΚΑΛΥΨΗ

Το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων καλύπτει υποχρεωτικά κάθε πρόσωπο που ασκεί βιοποριστικό επάγγελμα στην Κύπρο. Κύπριοι που απασχολούνται με Κύπριο εργοδότη στο εξωτερικό και πρόσωπα που διακόπτουν την υποχρεωτική ασφάλιση τους δικαιούνται να ασφαλιζονται προαιρετικά. Οι ασφαλισμένοι του Σχεδίου κατατάσσονται σε τρεις (3) κατηγορίες, δηλαδή σε **μισθωτούς, αυτοτελώς εργαζομένους και προαιρετικά ασφαλισμένους**.

Ο συνολικός αριθμός των ασφαλισμένων που εισφέρουν στο Σχέδιο το **1980** υπολογίστηκε σε 192.200. Αναλυτικότερα ο αριθμός των μισθωτών ήταν 148.100 (77%), των αυτοτελώς εργαζομένων ήταν 38.500 (20%) και των προαιρετικά ασφαλισμένων ήταν 5.600 (3%).

Ο συνολικός αριθμός των ασφαλισμένων που εισέφεραν στο Σχέδιο του **1990** υπολογίστηκε σε 239.500. Αναλυτικότερα ο αριθμός των μισθωτών ήταν 201.500 (84.1%), των αυτοτελώς εργαζομένων ήταν 35.700 (14.9%) και των προαιρετικά ασφαλισμένων ήταν 2.300 (1%).

Ο συνολικός αριθμός των ασφαλισμένων που εισέφεραν στο Σχέδιο του **2002** υπολογίστηκε σε 309.299. Αναλυτικότερα ο αριθμός των μισθωτών ήταν 275.400 (89%), των αυτοτελώς εργαζομένων ήταν 32.816 (10,6%) και των προαιρετικά ασφαλισμένων ήταν 1.083 (0,4%).

Φύλο: 171.262 άνδρες 55,4%
138.037 γυναίκες 44,6%
Μέσο εισόδημα μισθωτών: £8.326 (2001)
Μέσο εισόδημα αυτοτελώς: £5.204 (2001)

Πίνακας 1: Αριθμός ασφαλισμένων που εισέφεραν στο σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

	1980	1990	2002
Μισθωτοί	148.100	201.500	275.400
Αυτοτελώς εργαζόμενοι	38.500	35.700	32.816
Προαιρετικά ασφαλισμένοι	5.600	2.300	1.083
ΣΥΝΟΛΟ	192.200	239.500	309.299

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 1980, 1990, 2002

Σύμφωνα με τον Πίνακα 1, βλέπουμε ότι ο αριθμός των μισθωτών που εισέφεραν στο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων από το 1980 έως το 2002 σταδιακά αυξήθηκε, ενώ ο αριθμός των αυτοτελώς εργαζομένων σταδιακά μειώθηκε και των προαιρετικά ασφαλισμένων μειώθηκε σε μεγάλο βαθμό.

Χρηματοδότηση Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Το Σχέδιο χρηματοδοτείται από εισφορές των εργοδοτών, των ασφαλισμένων και του κράτους.

Για τους μισθωτούς οι εισφορές υπολογίζονται πάνω στα ημερομίσθια ή το μισθό τους μέχρι σ' ένα ανώτατο όριο που καθορίζεται κάθε χρόνο. Το 1980 ήταν £364 το μήνα, μέσα στο 1990 ήταν £201 την εβδομάδα ή £871 το μήνα και μέσα στο 2002 ήταν £364 την εβδομάδα ή £1.577 το μήνα.

Η εισφορά βαρύνει τον εργοδότη, το μισθωτό και το κράτος σε αναλογία 6%, 6% και 3,5% Ποσοστό 15,5% αντίστοιχα για το 1980 και για το 1990 ενώ το 2002 η εισφορά, της οποίας το ποσοστό είναι 16,6%, βαρύνει τον εργοδότη, το μισθωτό και το κράτος σε αναλογία 6,3%, 6,3% και 4%, αντίστοιχα.

Πίνακας 2: Ποσοστιαία απεικόνιση της εισφοράς των μισθωτών στο σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΤΟΣ	1980	1990	2002
ΕΙΣΦΟΡΑ			
Εργοδότης	6%	6%	6,3%
Μισθωτός	6%	6%	6,3%
Κράτος	3,5%	3,5%	4%
ΣΥΝΟΛΟ	15,5%	15,5%	16%

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 1980, 1990, 2002

Για τους αυτοτελώς εργαζόμενους η εισφορές υπολογίζονται πάνω σε «τεκμαρτά» εισοδήματα τα οποία καθορίζονται κατά επαγγελματική κατηγορία. Ο αυτοτελώς εργαζόμενος υποχρεούται κατ' αρχή να πληρώνει εισφορές πάνω στο τεκμαρτό εισόδημα της επαγγελματικής του κατηγορίας, έχει, όμως το δικαίωμα να πληρώσει εισφορές πάνω στο πραγματικό του εισόδημα, αν αποδείξει ότι αυτό είναι κατώτερο του τεκμαρτού. Παρέχεται

επίσης το δικαίωμα στον αυτοτελώς εργαζόμενο να επιλέξει να πληρώνει εισφορές πάνω σε εισόδημα ψηλότερο του τεκμαρτού μέχρι του εκάστοτε ανώτατου ποσού ασφαλιστέων αποδοχών. Για το 1980 και το 1990 η εισφορά βάρυνε κατά 12% τον αυτοτελώς εργαζόμενο και κατά 3,5% το Κράτος, ενώ για το 2002 η εισφορά βαρύνει κατά 11,6% τον αυτοτελώς εργαζόμενο και κατά 4% το κράτος το κράτος.

Πίνακας 3: Ποσοστιαία απεικόνιση της εισφοράς των αυτοτελώς εργαζομένων στο σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΤΟΣ	1980	1990	2002
ΕΙΣΦΟΡΑ			
Αυτοτελώς εργαζόμενος	12%	12%	11,6%
Κράτος	3,5%	3,5%	4%
ΣΥΝΟΛΟ	15,5%	15,5%	15,6%

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 1980, 1990, 2002

Η εισφορά για τους προαιρετικά ασφαλισμένους για το 1980 και για το 1990 είναι 15,5% πάνω στις αποδοχές για τις οποίες ασφαλίζονται και βαρύνει κατά 12% τον ασφαλισμένο και κατά 3,5% το κράτος. Για το 2002 η εισφορά για τους προαιρετικά ασφαλισμένους εσωτερικού είναι 13,5% πάνω στις αποδοχές για τις οποίες ασφαλίζονται και βαρύνει κατά 10% τον ασφαλισμένο και κατά 3,5% το κράτος. Η εισφορά για τους προαιρετικά ασφαλισμένους που απασχολούνται στο εξωτερικό από Κύπριο εργοδότη στο εξωτερικό είναι 16,6% και βαρύνει κατά 12,6% τον ασφαλισμένο και κατά 4% το κράτος

Πίνακας 4: Ποσοστιαία απεικόνιση της εισφοράς των προαιρετικά ασφαλισμένων στο σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΤΟΣ	1980	1990	2002	
ΕΙΣΦΟΡΑ			ΕΣΩΤ.	ΕΞΩΤ.
Ασφαλισμένος	12%	12%	10%	12,6%
Κράτος	3,5%	3,5%	3,5%	4%
ΣΥΝΟΛΟ	15,5%	15,5%	13,5%	16,6%

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 1980, 1990, 2002

Σύμφωνα με τους πίνακες 2,3,και 4 βλέπουμε ότι οι εισφορές για τους μισθωτούς, για τους αυτοτελώς εργαζόμενους και για τους προαιρετικά ασφαλισμένους είναι σταθερή κατά τις δεκαετίες 1980 και 1990 ενώ κατά το 2002 παρατηρείται κάποια αύξηση.

Η ολική εισφορά Κοινωνικών Ασφαλίσεων το 1980 ανέρχεται σε ποσοστό 15,5% πάνω στις αποδοχές που ασφαρίζει το σχέδιο. Το 1990 η ολική εισφορά Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τους μισθωτούς ήταν 15,5% και για τους αυτοτελώς εργαζόμενους 14,5% πάνω στις αποδοχές που ασφαρίζει το σχέδιο. Το 2002 η ολική εισφορά Κοινωνικών ασφαλίσεων για τους μισθωτούς ήταν 16,6% και για τους αυτοτελώς εργαζόμενους 15,6% πάνω στις αποδοχές που ασφαρίζει το σχέδιο.

Πίνακας 5:Ποσοστιαία απεικόνιση της ολικής εισφοράς των ασφαλισμένων των Κοινωνικών Ασφαλίσεων

ΕΤΟΣ	1980	1990	2002
ΕΙΣΦΟΡΑ			
Μισθωτοί	15,5%	15,5%	16,6%
Αυτοτελώς Εργαζόμενοι	15,5%	14,5%	15,6%

Πηγή: Ετήσιες εκθέσεις 1980, 1990, 2002

Σύμφωνα με τον πίνακα 5 βλέπουμε ότι η ολική εισφορά των μισθωτών κατά τα έτη 1980 και 1990 παραμένει σταθερή και κατά το 2002 παρατηρούμε μια μικρή αύξηση της τάξεως του 1,1%. Η ολική εισφορά των αυτοτελώς εργαζομένων κατά το 1980 ήταν 15,5% και το 1990 παρατηρείται μια μείωση 1%, ενώ το 2002 αυξάνεται ξανά κατά 1,1%.

Οι εισφορές που εισπράττονται με βάση τη νομοθεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων καταβάλλονται στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από το οποίο πληρώνονται όλες οι παροχές κοινωνικών ασφαλίσεων και οι διοικητικές δαπάνες για εφαρμογή της πιο πάνω νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

2.1. Βοήθημα γάμου

Για γάμους που τελούνται από 6.10.2001 και μετά, το βοήθημα πληρώνεται από κοινού στο σύζυγο και στη σύζυγο ανεξάρτητα από κατηγορία ασφάλισης. Το ποσό του βοηθήματος για το 2003 είναι Λ.Κ. 292 και πληρώνεται από ½ στον καθένα από τους συζύγους, ανεξάρτητα από το μισθό ή το ημερομίσθιο τους. Το ποσό αυτό αυξάνεται συνήθως κάθε χρόνο. Η αίτηση υποβάλλεται το αργότερο σε 12 μήνες από την ημέρα τέλεσης του γάμου.

Οι προϋποθέσεις εισφοράς για την πληρωμή του είναι, η ασφαλισμένη:

- μέχρι την ημέρα του γάμου της να έχει πληρώσει εισφορές για 26 τουλάχιστον εβδομάδες πάνω σε αποδοχές που το σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** και
- να έχει **πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές** μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.¹

Για να πάρει το βοήθημα γάμου η ασφαλισμένη πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό γάμου και να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Το βοήθημα γάμου πληρώνεται με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση της δικαιούχου. Η επιταγή πρέπει να εξαργυρωθεί το αργότερο μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα της έκδοσης της.

Σε περίπτωση που η αίτηση για βοήθημα απορρίπτεται, η αιτήτρια δικαιούται να προσβάλλει την απόφαση του τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών ασφαλίσεων, μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση.

¹Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων* Λευκωσία 2001, αρ. 6

Αν η αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

2.2. Βοήθημα τοκετού

Πληρώνεται στις γυναίκες είτε είναι οι ίδιες ασφαλισμένες είτε ο σύζυγος τους, ανεξάρτητα από κατηγορία ασφάλισης, για τη γέννηση ζωντανού παιδιού ή παιδιού που γεννιέται νεκρό από εγκυμοσύνη 28 τουλάχιστον εβδομάδων.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του βοηθήματος είναι:

- να έγινε ο τοκετός. Το βοήθημα τοκετού πληρώνεται για τη γέννηση ζωντανού παιδιού, ή παιδιού που γεννιέται νεκρό ύστερα από εγκυμοσύνη 28 τουλάχιστον εβδομάδων,
- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης της αιτήτριας ή του συζύγου της, μέχρι την ημέρα του τοκετού και στην περίοδο αυτή η αιτήτρια ή ο σύζυγος της να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και
- να έχει η ίδια ή ο σύζυγος της πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές, μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.²

Το ποσό του βοηθήματος για το 2003 είναι Λ.Κ. 215 ανεξάρτητα από το μισθό ή το ημερομίσθιο. Σε περίπτωση που γεννιούνται δίδυμα ή πιο πολλά παιδιά πληρώνονται Λ.Κ. 215 για κάθε παιδί. Το ποσό αυτό αυξάνεται συνήθως κάθε χρόνο. Η αίτηση υποβάλλεται το αργότερο μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα του τοκετού.³

Για να πάρει το βοήθημα τοκετού η μητέρα πρέπει να υποβάλλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να συνοδεύεται από

² Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 7

³ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 2001, αρ. 2

πιστοποιητικό γέννησης του παιδιού και σε περίπτωση που η αιτήτρια υποβάλει την αίτηση με βάση την ασφάλιση του συζύγου της από πιστοποιητικό γάμου.

Η αίτηση για βοήθημα τοκετού πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα του τοκετού. Αν η αίτηση υποβληθεί αργότερα, τότε το βοήθημα τοκετού δεν πληρώνεται. Το βοήθημα τοκετού πληρώνεται με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση της δικαιούχου. Η επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα της έκδοσης.

Σε περίπτωση που η αίτηση για βοήθημα τοκετού απορρίπτεται, η αιτήτρια δικαιούται να προσβάλει την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν η αιτήτρια δεν ικανοποιήθηκε από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

2.3. Βοήθημα κηδείας

Πληρώνεται για το θάνατο:

- ασφαλισμένου,
- προσώπου που παίρνει σύνταξη γήρατος, σύνταξη ανικονότητας, σύνταξη χηρείας, επίδομα αγνοούμενου ή σύνταξη γονέως,
- ορφανού για το οποίο πληρώνεται επίδομα ορφάνιας και
- προσώπου που είναι **εξαρτώμενο ασφαλισμένου** ή συνταξιούχου.

Το βοήθημα κηδείας πληρώνεται στη χήρα ή το χήρο του προσώπου που πέθανε ή, αν δεν υπάρχει χήρα ή χήρος, στο πρόσωπο που ανέλαβε τα έξοδα της κηδείας.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του βοηθήματος κηδείας για θάνατο ασφαλισμένου ή εξαρτώμενου ασφαλισμένου είναι:

- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα του ασφαλισμένου μέχρι την ημέρα θανάτου του και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** και
- να έχει **πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών** που στο σύνολο τους να μην είναι

λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.⁴

Όταν ο ασφαλισμένος πεθάνει από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, το βοήθημα κηδείας πληρώνεται έστω και αν δεν ικανοποιούνται οι πιο πάνω προϋποθέσεις. Για θάνατο συνταξιούχου ή εξαρτώμενου συνταξιούχου είναι αρκετό να πληρωνόταν σύνταξη ή να υπήρχε δικαίωμα σε σύνταξη την ημέρα του θανάτου, για να πληρωθεί το βοήθημα κηδείας. Για θάνατο ορφανού για το οποίο πληρωνόταν επίδομα ορφάνιας, το βοήθημα κηδείας πληρώνεται χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη προϋπόθεση.

Το ποσό του βοηθήματος για θάνατο ασφαλισμένου ή συνταξιούχου για το 2003 είναι Λ.Κ. 292, ανεξάρτητα από το μισθό ή το ημερομίσθιο και το ποσό για θάνατο εξαρτώμενου Λ.Κ. 146. Τα ποσά αυτά αυξάνονται συνήθως κάθε χρόνο. Η αίτηση υποβάλλεται το αργότερο μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα θανάτου.⁵

Για να πάρει το βοήθημα κηδείας ο αιτητής πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να συνοδεύεται από πιστοποιητικό θανάτου και σε περίπτωση που ο αιτητής δεν είναι χήρα ή χήρος του προσώπου που πέθανε, από αποδείξεις ότι αυτός ανέλαβε τα έξοδα κηδείας. Όταν το βοήθημα κηδείας απαιτείται για θάνατο εξαρτώμενου, η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται και από τα ανάλογα πιστοποιητικά (γάμου σε περίπτωση συζύγου, γεννήσεως σε περίπτωση παιδιού κ.λ.π).

Το βοήθημα κηδείας πληρώνεται με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Η επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημέρα της έκδοσης της.

Σε περίπτωση που η αίτηση για βοήθημα κηδείας απορρίπτεται, ο αιτητής δικαιούται να προσβάλει την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνιών

⁴ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων* Λευκωσία 1998, αρ. 8

⁵ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων* Λευκωσία 2001, αρ. 3

Ασφαλίσεων, μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιήθηκε από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Ποσό βοηθημάτων κηδείας, γάμου και τοκετού

	1/1/2002	1/1/2003
	£	£
Βοήθημα κηδείας	283,00	292,00
Βοήθημα γάμου	283,00	292,00
Βοήθημα τοκετού	209,00	215,00

2.4. Αποζημίωση θυμάτων βίαιων εγκλημάτων

Στις 13/06/97 τέθηκε σε εφαρμογή ο Νόμος για την Αποζημίωση Θυμάτων Βίαιων Εγκλημάτων.

Σκοπός του Νόμου αυτού είναι η εξασφάλιση ελάχιστου ορίου αποζημίωσης σε θύματα εγκλημάτων βίας.

Δικαίωμα σε αποζημίωση έχουν πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας ή πολίτες οποιουδήποτε άλλου κράτους που έχει επικυρώσει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Αποζημίωση Θυμάτων Βίαιων Εγκλημάτων, όπως και πολίτες κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης οι οποίοι είναι μόνιμοι κάτοικοι Κύπρου, και οι εξαρτώμενοι τους.

Η αποζημίωση περιλαμβάνει περίθαλψη σε Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα μέχρι και £1.000, επίδομα ασθένειας για προσωρινή ανικανότητα, σύνταξη ανικανότητας για μόνιμη, ολική ή μερική ανικανότητα, σύνταξη επιζώντων και βοήθημα κηδείας σε περίπτωση θανάτου του θύματος. Το επίδομα ασθένειας, οι συντάξεις και το βοήθημα κηδείας καταβάλλονται στο ίδιο ύψος όπως οι αντίστοιχες βασικές παροχές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αποζημίωση δεν καταβάλλεται αν το θύμα δικαιούται αποζημίωση στο ίδιο ή μεγαλύτερο ύψος από άλλη πηγή.

Η δαπάνη για την παρεχόμενη προστασία βαρύνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΑΡΟΧΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Εργατικό ατύχημα είναι κάθε ατύχημα που συμβαίνει σε μισθωτό στον τόπο και στη διάρκεια της εργασίας του και που τα αίτια του σχετίζονται με την εργασία του μισθωτού. *Εργατικό ατύχημα* θεωρείται επίσης και το ατύχημα που συμβαίνει όταν ο μισθωτός μεταβαίνει στην εργασία του ή επιστρέφει από αυτή. Ατύχημα που συμβαίνει εκτός Κύπρου, δε θεωρείται εργατικό ατύχημα.

Επαγγελματική ασθένεια θεωρείται κάθε ασθένεια που προκαλείται από την απασχόληση μισθωτού σ'ορισμένο επάγγελμα. Οι επαγγελματικές ασθένειες που καλύπτει η νομοθεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οι εργασίες οι οποίες αναγνωρίζεται ότι προκαλούν τις ασθένειες αυτές, καθορίζονται σε ειδικούς Κανονισμούς.

Οι παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες είναι:

- επίδομα σωματικής βλάβης,
- παροχές αναπηρίας, και
- παροχές θανάτου.

3.1. Επίδομα σωματικής βλάβης

Επίδομα σωματικής βλάβης δικαιούνται όσοι εργάζονται ως μισθωτοί, ανεξάρτητα από ηλικία. Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος σωματικής βλάβης είναι:

- ο εργαζόμενος να μην μπορεί να εργαστεί λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, και
- να μην παίρνει ολόκληρο το μισθό ή το ημερομίσθιο του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δεν εργάζεται.

Για το επίδομα αυτό δεν υπάρχουν προϋπόθεσης για εισφορές. Είναι αρκετό ο εργαζόμενος να ήταν μισθωτός την ημέρας που έπαθε το ατύχημα ή όταν το έπαθε επαγγελματική ασθένεια.

Το επίδομα σωματικής βλάβης αρχίζει να πληρώνεται από την τέταρτη μέρα της διακοπής της εργασίας λόγω του ατυχήματος ή της επαγγελματικής

ασθένειας και συνεχίζει για όσες ημέρες ο δικαιούχος δεν μπορεί να εργαστεί. Όταν όμως συμπληρωθούν δώδεκα μήνες από την ημέρα του ατυχήματος ή την ημέρα που άρχισε η επαγγελματική ασθένεια, το επίδομα σωματικής βλάβης σταματά.

Το επίδομα σωματικής βλάβης αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό και το συμπληρωματικό. Το εβδομαδιαίο ύψος του βασικού μέρους είναι 60% του ποσού των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** που ισχύει κατά την περίοδο της πληρωμής και αυξάνεται σε 80% αν ο δικαιούχος έχει έναν **εξαρτώμενο**, σε 90% αν έχει δύο εξαρτώμενους και σε 100% αν έχει τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους. Το εβδομαδιαίο ποσό του συμπληρωματικού επιδόματος είναι ίσο με 50% του εβδομαδιαίου μέσου όρου ασφαλιστέων αποδοχών (**πληρωμένων και πιστωμένων**) του μισθωτού πάνω από τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές μέσα σε **προηγούμενο έτος εισφορών**. Σε καμιά, όμως, περίπτωση μπορεί να πληρωθεί συμπληρωματικό επίδομα ψηλότερο από το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.⁶

Αν ο ασφαλισμένος παίρνει μέρος των απολαβών του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δικαιούται επίδομα σωματικής βλάβης, το επίδομα μειώνεται έτσι που το ολικό ποσό των απολαβών και του επιδόματος να μην είναι πιο ψηλό από τις κανονικές απολαβές του ασφαλισμένου.

Για να πάρει το επίδομα σωματικής βλάβης ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να δηλώνεται η βλάβη του αιτητή και η περίοδος ανικανότητας για εργασία, καθώς και από άλλα πιστοποιητικά και αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης. Σε περίπτωση επαγγελματικής ασθένειας, θα πρέπει το ιατρικό πιστοποιητικό να αναφέρει το είδος της ασθένειας, όπως περιγράφεται στο σχετικό πίνακα του Νόμου Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση, αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από τον ίδιο τον αιτητή και από τον εργοδότη του, πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για επίδομα σωματικής βλάβης πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 21 μέρες από τη ημέρα που άρχισε η ανικανότητα για εργασία. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 21

⁶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων* Λευκωσία 1998, αρ. 16

μέρες. Σε εξαιρετικές, όμως περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αν η αίτηση υποβληθεί μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα της έναρξης της ανικανότητας για εργασία.

Το επίδομα σωματικής βλάβης πληρώνεται αναδρομικά κατά περιόδους με ταχυδρομικές επιταγές. Οι επιταγές αποστέλλονται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της.

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματος του σε πληρωμή επιδόματος σωματικής βλάβης μέχρι 6 εβδομάδες:

- αν αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση ή θεραπεία χωρίς δικαιολογία,
- αν εργαστεί για οποιοδήποτε ημέρα για την οποία ζητά την πληρωμή επιδόματος σωματικής βλάβης, ή
- αν συμπεριφέρεται κατά τρόπο που μπορεί να καθυστερήσει την ανάρρωση του.

Στις περιπτώσεις αυτές το μισό του επιδόματος που θα έπαιρνε ο ασφαλισμένος, πληρώνεται στους εξαρτώμενους του.

Ποσά βραχυπρόθεσμων παροχών

	<u>2001</u>	<u>2002</u>
	£'000	£'000
Σωματικής βλάβης	995	1.060

3.2. Παροχές αναπηρίας

Οι παροχές αναπηρίας πληρώνονται σε μισθωτούς για μόνιμες βλάβες που προκαλούνται από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Αν υπάρχει αναπηρία και σε ποιο βαθμό, αποφασίζεται από Ιατρικό Συμβούλιο που εξετάζει τον αιτητή.

Οι παροχές αναπηρίας περιλαμβάνουν:

- (I) σύνταξη αναπηρίας, και

(II) βοήθημα αναπηρίας, ανάλογα με το βαθμό της αναπηρίας, όπως επεξηγείτε παρακάτω. Όταν η αναπηρία είναι κάτω από 10% ο μισθωτός δεν δικαιούται σε παροχή λόγω αναπηρίας.

Αριθμός συνταξιούγων

	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
		£'000	£'000
Αναπηρίας	1.088	1.750	2.000

3.2.α. Σύνταξη αναπηρίας

Σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται σε μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια είναι πάνω από 20%. Σε περίπτωση όμως, προσώπου που πάσχει από πνευμονοκοκκίαση, αναπηρία μεταξύ 1-19% θεωρείται ότι είναι ίση με 20%. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφοράς για την πληρωμή της σύνταξης αναπηρίας. Η σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται έστω και αν ο δικαιούχος εξακολουθεί να εργάζεται.⁷

Η σύνταξη αναπηρίας αρχίζει να πληρώνεται από την ημέρα που ο δικαιούχος σταματά να παίρνει επίδομα σωματικής βλάβης ή αν έπαιρνε επίδομα σωματικής βλάβης, από την τέταρτη μέρα από την ημέρα του ατυχήματος ή της προσβολής από επαγγελματική ασθένεια. Η σύνταξη αναπηρίας πληρώνεται εφ'όρου ζωής εκτός αν ο δικαιούχος αποθεραπευτεί.

Η σύνταξη αναπηρίας αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό και το συμπληρωματικό. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης για βαθμό αναπηρίας 100%, είναι 60% του εβδομαδιαίου ποσού βασικών αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενους, 80% για δικαιούχο με έναν εξαρτώμενο, 90% για δικαιούχο με δύο εξαρτώμενους και 100% με δικαιούχο με τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης για βαθμό αναπηρίας 100% είναι ίσο με 60% του εβδομαδιαίου μέσου όρου των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου στο **ανώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών** για την περίοδο

⁷ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 2001, αρ. 12

που περιλαμβάνει τα δύο συμπληρωμένα χρόνια πριν από το χρόνο του ατυχήματος και τελειώνει τη τελευταία εβδομάδα πριν από την εβδομάδα στη οποία έγινε το ατύχημα.

Για βαθμό αναπηρίας κάτω από 100% τόσο η βασική όσο και η συμπληρωματική σύνταξη αναπηρίας υπολογίζεται ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας σε κάθε περίπτωση. Όταν η αναπηρία του δικαιούχου είναι κάτω από 100% αλλά αυτός λόγω της αναπηρίας του δεν μπορεί να εργαστεί, η σύνταξη αναπηρίας, βασική και συμπληρωματική, μπορεί να υπολογιστεί, αν αυτό είναι ευεργετικότερο για το δικαιούχο, πάνω σε βαθμό αναπηρίας ίσο προς το ποσοστό στο οποίο θα υπολογιζόταν η σύνταξη ανικανότητας.

Σε περίπτωση που η αναπηρία του δικαιούχου είναι κάτω από 100% και αυτός παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης ή βρίσκεται σε νοσοκομείο για θεραπεία της βλάβης που του προκάλεσε την αναπηρία τότε η σύνταξη αναπηρίας, βασική και συμπληρωματική, υπολογιζόταν πάνω σε βαθμό αναπηρίας 100%.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνο πληρώνεται και η 13^η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση στο γενικό επίπεδο των μισθών /ημερομισθίων και στον τιμάρημο.

Οι δικαιούχοι σύνταξης αναπηρίας, με ποσοστό αναπηρίας 100%, που χρειάζονται συνεχή φροντίδα, δικαιούνται, εκτός από τη σύνταξη αναπηρίας και ειδικό επίδομα τακτικής φροντίδας το ποσό του οποίου το 1998 είναι Λ.Κ.75,10 το μήνα.⁸

3.2.β. Βοήθημα αναπηρίας

Βοήθημα αναπηρίας πληρώνεται μισθωτούς που ο βαθμός αναπηρίας τους που προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια είναι από 10% ως 19%. Το ύψος του βοηθήματος αναπηρίας είναι ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας και το 1998 κυμαίνεται από Λ.Κ.1.547 για αναπηρία 10%

⁸ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 16

μέχρι Α.Κ.2.939 για αναπηρία 19%. Ολόκληρο το ποσό του βοηθήματος πληρώνεται εφάπαξ, δηλ. σε μια μόνο πληρωμή.

Για να πάρει παροχή αναπηρίας ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για παροχή αναπηρίας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που ο ασφαλισμένος έπαθε αναπηρία λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας. Στις περιπτώσεις όπου ο ασφαλισμένος παίρνει επίδομα σωματικής βλάβης, η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που παύει να δικαιούται το επίδομα, εφόσον η σωματική βλάβη του προκάλεσε αναπηρία.

Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, σε περίπτωση σύνταξης αναπηρίας αυτή πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 3 μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι είχε εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί για 12 μήνες.

Ο βαθμός αναπηρίας καθορίζεται από ιατρικό συμβούλιο στο οποίο παραπέμπεται ο αιτητής μετά την υποβολή της αίτησης του για παροχή αναπηρίας. Όταν η παροχή αναπηρίας είναι σύνταξη, πληρώνεται αναδρομικά κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Όταν η παροχή είναι εφάπαξ βοήθημα, αυτή πληρώνεται σε μια μόνο δόση με ταχυδρομική επιταγή. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημέρα της έκδοσης της.

Ο δικαιούχος στερείται του δικαιώματος του σε πληρωμή σύνταξης αναπηρίας μέχρι 6 βδομάδες, για τους ίδιους λόγους που μπορεί να στερηθεί το επίδομα σωματικής βλάβης.

3.3. Παροχές θανάτου

Οι παροχές για θάνατο μισθωτού από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια περιλαμβάνουν:

- I. σύνταξη χήρας,
- II. επίδομα ορφάνιας και
- III. σύνταξη γονέα.

3.3.α. Σύνταξη χήρας

Σύνταξη χήρας δικαιούται χήρα μισθωτού ο οποίος πέθανε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Σύνταξη χήρου δικαιούται επίσης σε εξαιρετικές περιπτώσεις και χήρος μισθωτής η οποία πέθανε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.

Για να δικαιούται η χήρα στη σύνταξη αυτή, πρέπει να συζούσε με το σύζυγο της την ημέρα του θανάτου του ή, αν δεν συζούσε, να συντηρούταν απ' αυτόν. Σε περίπτωση χήρου, πρέπει αυτός να είναι μόνιμα ανίκανος για αυτοσυντήρηση και να συντηρούταν από τη σύζυγο του την ημέρα του θανάτου της. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφοράς για την πληρωμή της σύνταξης χήρας.⁹

Η σύνταξη χήρας αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του /της και πληρώνεται εφ' όρου ζωής, εκτός αν η χήρα/ ο χήρος ξαναπαντρευτεί, οπότε η σύνταξη σταματά. Σε τέτοια περίπτωση η χήρα παίρνει ένα εφάπαξ ποσό ίσο με τη σύνταξη της για ένα χρόνο, χωρίς όμως την αύξηση για εξαρτώμενα.

Η σύνταξη χήρας αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό μέρος και το συμπληρωματικό μέρος. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης είναι το ίδιο με το ποσό του επιδόματος σωματικής βλάβης. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης είναι ίσο με 60% της συμπληρωματικής σύνταξης αναπηρίας για αναπηρία ποσοστού 100% την οποία ο /η σύζυγος εθεωρείτο ανάπηρος σε ποσοστό 100%.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης χήρας βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και η 13^η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

⁹ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 16

3.3.β. Επίδομα ορφάνιας

Επίδομα ορφάνιας πληρώνεται για **ανήλικο παιδί** όταν:

- (α) και οι δύο γονείς του πέθαναν και ο ένας τουλάχιστον πέθανε από εργατικό ατύχημα,
- (β) πέθανε από εργατικό ατύχημα ο γονιός που το συντηρούσε εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο σε περίπτωση που οι γονείς δε συζούσαν,
- (γ) πέθανε ο ένας γονιός από εργατικό ατύχημα (μητέρα ή πατέρα) και ο άλλος δε δικαιούται σε σύνταξη χήρας/χήρου, ή
- (δ) η μητέρα του, που έπαιρνε σύνταξη χήρας ξαναπαντρεύτηκε.

Σε περίπτωση που το ορφανό είναι ηλικίας κάτω των 18 χρόνων ή είναι ανίκανο να ενεργεί, ανεξάρτητα από ηλικία, το επίδομα πληρώνεται στο πρόσωπο που αναλαμβάνει τη φροντίδα του. Στις άλλες περιπτώσεις, το επίδομα πληρώνεται στο ίδιο το ορφανό.

Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφοράς, αρκεί ο ένας από τους γονείς να πέθανε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Το επίδομα ορφάνιας πληρώνεται μέχρι να ενηλικιωθεί το ορφανό και σε περίπτωση που το ορφανό είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση, εφ' όρου ζωής.

Το ύψος του επιδόματος ορφάνιας για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο (α) και (β) πιο πάνω αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό και το συμπληρωματικό. Το εβδομαδιαίο ύψος του βασικού μέρους είναι το ίδιο για κάθε ορφανό. Για το 1998 το ύψος του είναι Λ.Κ.23,02 για κάθε ορφανό. Το ύψος του συμπληρωματικού μέρους είναι ίσο με τη μισή συμπληρωματική σύνταξη χηρείας που εξασφαλίζεται από τις εισφορές του γονέα που πέθανε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Σε περίπτωση όμως που τα ορφανά είναι πάνω από δύο, τότε το συμπληρωματικό μέρος του επιδόματος ορφάνιας για όλα τα ορφανά μαζί, δε μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τη συμπληρωματική σύνταξη χηρείας.¹⁰

Το ύψος του επιδόματος για τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο (γ) και (δ) πιο πάνω είναι το 20% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών

¹⁰ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Ετήσια Έκθεση 1999*, Λευκωσία 2002, σσ. 47

ασφαλιστέων αποδοχών για ένα ανήλικο, 30% για δύο ανήλικα και 40% για τρία ανήλικα. Το 1998 τα αντίστοιχα ποσά είναι Λ.Κ.11,51, Λ.Κ.17,26, και Λ.Κ.23,02 την εβδομάδα.

Το μηνιαίο ύψος του επιδόματος ορφάνιας βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13^ο επίδομα, ίσο με το 1/12 του επιδόματος που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Όταν το ορφανό για το οποίο πληρώνεται επίδομα ορφάνιας σύμφωνα με το (α) και (β) πιο πάνω παύσει να είναι ανήλικο, πριν συμπληρώσει το 17^ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σε εφάπαξ ποσό. Το εφάπαξ ποσό για κάθε ορφανό που δεν έχει συμπληρώσει το 16^ο έτος της ηλικίας του είναι ίσο με το επίδομα ορφάνιας που θα έπαιρνε για ένα χρόνο. Σε περίπτωση ορφανού που παύει να είναι ανήλικο μετά την συμπλήρωση του 16^{ου} έτους της ηλικίας του τότε το πιο πάνω ποσό μειώνεται ανάλογα.

3.3.γ. Σύνταξη γονέα

Σύνταξη γονέα δικαιούνται οι γονείς μισθωτού που πέθανε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια. Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή σύνταξης γονέα είναι:

- το πρόσωπο που πέθανε να μην άφησε χήρα ή ορφανό,
- ο γονέας να συντηρούνταν από το πιο πάνω πρόσωπο την ημέρα του θανάτου του τελευταίου.

Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφοράς για την πληρωμή της σύνταξης γονέα.

Η σύνταξη γονέα αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του μισθωτού και πληρώνεται εφ'όρου ζωής. Στην περίπτωση μητέρας η σύνταξη μητέρας σταματά, αν η δικαιούχος παντρευτεί. Το εβδομαδιαίο ποσό της σύνταξης γονέα είναι ο ίδιος με το ποσό του επιδόματος ορφάνιας.¹¹

Για να πληρωθεί οποιαδήποτε παροχή θανάτου, πρέπει ο δικαιούχος να υποβάλει αίτηση πάνω στο ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται με όλα τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο αίτησης και να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

¹¹ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 16

Η αίτηση για παροχή θανάτου πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 6 μήνες από την ημέρα θανάτου του ασφαλισμένου. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 3 μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι είχε εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η παροχή μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι τρεις μήνες.

Η παροχή θανάτου πληρώνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που αποστέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται μέσα σε 6 μήνες από την έκδοσή της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

4.1. Επίδομα μητρότητας

Δικαίωμα στο επίδομα αυτό έχουν οι ασφαλισμένες μισθωτές, αυτοτελώς εργαζόμενες και προαιρετικά ασφαλισμένες στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό, που αναμένουν τοκετό.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος μητρότητας είναι:

- η ασφαλισμένη να είναι με άδεια μητρότητας και να μην παίρνει ολόκληρο το μισθό ή το ημερομίσθιο της από τον εργοδότη
- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης της μέχρι την εβδομάδα από την οποία αρχίζει η άδεια μητρότητας της και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και
- να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Το επίδομα μητρότητας πληρώνεται κατά κανόνα για 16 εβδομάδες. Η περίοδος των 16 εβδομάδων μπορεί να αρχίσει σε οποιοδήποτε εβδομάδα μεταξύ της 6^{ης} και της 2^{ης} εβδομάδας πριν από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού, κατ' επιλογή της αιτήτριας, και λήγει με την εξάντληση της χρονικής περιόδου των 16 εβδομάδων. Αν ο τοκετός γίνει μετά από την εβδομάδα του αναμενόμενου τοκετού, τότε η περίοδος των 16 εβδομάδων αυξάνεται για όσες εβδομάδες μεσολαβούν μεταξύ του αναμενόμενου τοκετού και της εβδομάδας του τοκετού. Δεν πληρώνεται επίδομα μητρότητας για όσες ημέρες η ασφαλισμένη παίρνει πλήρες αποδοχές από τον εργοδότη της. Στην περίπτωση υιοθεσίας παιδιού, η ασφαλισμένη δικαιούται επίδομα μητρότητας από την εβδομάδα υιοθεσίας για περίοδο δεκατεσσάρων εβδομάδων.

Το ύψος του επιδόματος μητρότητας καθορίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών της ασφαλισμένης μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών. Το επίδομα μητρότητας περιλαμβάνει βασικό επίδομα και συμπληρωματικό επίδομα. Το εβδομαδιαίο ποσό του βασικού επιδόματος είναι ίσο με 75% του

εβδομαδιαίου μέσου όρου των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών της δικαιούχου μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών. Στην περίπτωση που η δικαιούχος είναι **προστάτιδα της οικογένειας της**, το εβδομαδιαίο ποσό του βασικού επιδόματος αυξάνεται σε 80% αν έχει ένα εξαρτώμενο, σε 90% αν έχει δύο εξαρτώμενους και σε 100% αν έχει τρεις εξαρτώμενους.¹²

Το εβδομαδιαίο ποσό του συμπληρωματικού επιδόματος είναι ίσο με 75% του εβδομαδιαίου μέσου όρου ασφαλιστέων αποδοχών της δικαιούχου πάνω από τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές. Αν η ασφαλισμένη παίρνει μέρος των απολαβών της από τον εργοδότη της για την περίοδο που δικαιούται επίδομα μητρότητας, το επίδομα μειώνεται έτσι που το ολικό ποσό των απολαβών και του επιδόματος να μην είναι πιο ψηλό από τις κανονικές απολαβές της.

Για να πάρει το επίδομα μητρότητας η ασφαλισμένη πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από την ίδια, το γιατρό της και τον εργοδότη της.

Η αίτηση για επίδομα μητρότητας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 21 ημέρες από την ημέρα από την οποία αρχίζει η άδεια μητρότητας. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 21 ημέρες. Σε εξαιρετικές, όμως περιπτώσεις, αν η αιτήτρια αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί, αν η αίτηση υποβληθεί μέσα σε 12 μήνες από την ημέρα από την οποία η ενδιαφερόμενη ζητά να πληρωθεί επίδομα.

Το επίδομα μητρότητας πληρώνεται αναδρομικά κατά περιόδους με ταχυδρομικές επιταγές, που στέλλονται στη διεύθυνση της δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημέρα της έκδοσης της.

Σε περίπτωση που η ασφαλισμένη δικαιούται ταυτόχρονα σε επίδομα μητρότητας και σε άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παίρνει μόνο την πιο ψηλή παροχή. Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα μητρότητας και σε σύνταξη

¹² Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 9

χρησίας, σύνταξη χήρας ή επίδομα αγνοουμένου. Στην περίπτωση αυτή η ασφαλισμένη πληρώνεται για την ίδια περίοδο και τις δύο παροχές.

Σε περίπτωση που η αιτήτρια δεν είναι ικανοποιημένη με την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση της, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν η αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

4.2. Επίδομα ασθένειας

Ασφαλισμένος δικαιούται επίδομα ασθένειας όταν δεν εργάζεται λόγω ασθένειας ή σωματικής ή πνευματικής αναπηρίας. Δικαιούνται οι ασφαλισμένοι μισθωτοί, αυτοτελώς εργαζόμενοι και προαιρετικά ασφαλισμένοι στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό, ηλικίας μεταξύ 16 και 63 χρονών ή μέχρι της συντάξιμης ηλικίας (65 ετών) και δεν δικαιούνται σύνταξη γήρατος.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος ασθένειας είναι:

- ασφαλισμένος να μην εργάζεται λόγω ασθένειας και α μην παίρνει ολόκληρο το μισθό του ή το ημερομίσθιο του από τον εργοδότη του για την περίοδο της ασθένειας του,
- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης του μέχρι την ημέρα που αρχίζει η ανικανότητα του για εργασία και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών**, και
- να έχει **πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές** μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές ο εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.¹³

¹³ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 2001, αρ. 5

Το επίδομα ασθένειας πληρώνεται για 156 ημέρες και μπορεί να παραταθεί για άλλες 156 ημέρες αν ο ασφαλισμένος συνεχίζει να είναι ανίκανος για εργασία, να ικανοποιεί όμως τις προϋποθέσεις για σύνταξη ανικανότητας αλλά να μην δικαιούται τέτοια σύνταξη για το λόγο ότι δεν προβλέπεται να παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία.

Το επίδομα ασθένειας πληρώνεται από την τέταρτη ημέρα ανικανότητας για εργασία. Όταν το δικαίωμα αποκτάται με βάση εισφορές αυτοτελώς εργαζόμενου το επίδομα πληρώνεται μετά την 18^η ημέρα ανικανότητας για εργασία. Αν όμως η ανικανότητα για εργασία οφείλεται σε ατύχημα ή ο αιτητής εισαχθεί σε νοσοκομείο ή κλινική μέσα στις τέσσερις πρώτες ημέρες από την έναρξη της ανικανότητας του και παραμένει σε νοσοκομείο ή κλινική για έξι τουλάχιστον ημέρες, τότε πληρώνεται επίδομα από την τέταρτη ημέρα της ανικανότητας του. Ασφαλισμένος δεν δικαιούται επίδομα αν παίρνει πλήρεις αποδοχές από τον εργοδότη του.

Ασφαλισμένος που έχει πάρει επίδομα για 156 ημέρες μπορεί να ξαναπάρει επίδομα αν εργαστεί και πληρώσει εισφορές πάνω σε ασφαλιστικές αποδοχές ίσες τουλάχιστο με 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και έχουν περάσει 13 τουλάχιστον εβδομάδες από την τελευταία ημέρα που πήρε επίδομα

Ο αιτητής παίρνει βασικό επίδομα ίσο με 60% του βασικού μέρους των ασφαλιστέων αποδοχών του (Λ.Κ. 65,34x60%= Λ.Κ. 39,20) και συμπληρωματικό ίσο με 50% του συμπληρωματικού μέρους των ασφαλιστέων αποδοχών του. Το ύψος του βασικού επιδόματος αυξάνεται σε 80% (Λ.Κ. 58,81), ή 100% (Λ.Κ. 65,34) του βασικού μέρους των ασφαλιστέων αποδοχών του αιτητή αν αυτός έχει αντίστοιχα ένα, δύο ή τρεις εξαρτώμενους. Το συμπληρωματικό επίδομα δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να υπερβαίνει το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλίσεων αποδοχών.

Αν ο ασφαλισμένος παίρνει μέρος των απολαβών του από τον εργοδότη του για την περίοδο που δικαιούται επίδομα ασθένειας, το επίδομα μειώνεται έτσι που το ολικό ποσό των απολαβών και του επιδόματος να μην είναι πιο ψηλό από τις κανονικές απολαβές του.¹⁴

¹⁴ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 10

Για να πάρει το επίδομα ασθένειας ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να δηλώνεται η ασθένεια του αιτητή και η περίοδος ανικανότητας για εργασία, καθώς και από άλλα πιστοποιητικά και αποδεικτικά στοιχεία τα οποία αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης. Η αίτηση, αφού συμπληρωθεί κατάλληλα από τον ίδιο τον αιτητή και από τον εργοδότη του, πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για επίδομα ασθένειας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 21 μέρες από την ημέρα που άρχισε η ανικανότητα του αιτητή για εργασία. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνον για 21 μέρες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αν η αίτηση υποβληθεί μέσα σε 12 μήνες από τη μέρα της έναρξης της ανικανότητας για εργασία.

Το επίδομα ασθένειας πληρώνεται αναδρομικά κατά περιόδους με ταχυδρομικές επιταγές. Οι επιταγές αποστέλλονται στην διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημέρα της έκδοσης της.

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματος του για πληρωμή επιδόματος ασθένειας μέχρι 6 βδομάδες αν:

- έγινε ανίκανος για εργασία από δική του υπαιτιότητα,
- εργάστηκε για οποιανδήποτε μέρα για την οποία ζήτησε την πληρωμή του επιδόματος ασθένειας,
- συμπεριφέρθηκε κατά τρόπο που πιθανόν να καθυστέρησε την ανάρρωση του ή αδικαιολόγητα παρέλειψε να εξετασθεί από ιατρό ή ιατροσυμβούλιο ή να υποβληθεί σε θεραπεία.

Σε περίπτωση που ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα σε επίδομα ασθένειας και σε άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παίρνει μόνο την πιο ψηλή παροχή. Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα ασθένειας και σε σύνταξη χηρείας, σύνταξη χήρας ή επίδομα αγνοουμένου. Στην περίπτωση αυτή ο ασφαλισμένος πληρώνεται για την ίδια περίοδο και τις δύο παροχές.

Σε περίπτωση ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος με την απόφαση του τμήματος κοινωνικών ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

4.3. Επίδομα Ανεργίας

Δικαιούνται οι ασφαλισμένοι μισθωτοί και προαιρετικά ασφαλισμένοι στην υπηρεσία κύριου εργοδότη στο εξωτερικό ηλικίας μεταξύ 16 και 63 ή μέχρι τη συντάξιμη ηλικία (65 ετών) και δεν δικαιούνται σύνταξη γήρατος. Ασφαλισμένος μπορεί να αποταθεί για επίδομα ανεργίας τις ημέρες που είναι άνεργος, ικανός να εργαστεί και πρόθυμος να αναλάβει κατάλληλη εργασία. Επίδομα ανεργίας πληρώνεται και σε άνεργο ασφαλισμένο για οποιαδήποτε περίοδο παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Ασφαλισμένος δεν θεωρείται άνεργος:

- τις ημέρες που είναι ανίκανος για εργασία λόγω ασθένειας,
- τις Κυριακές,
- τις ημέρες κατά τις οποίες εργάζεται σε οποιονδήποτε επάγγελμα που εξασκούσε επιπρόσθετα με την συνηθισμένη εργασία του και από το οποίο έχει αποδοχές ίσες με το 1/12 του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών (Λ.Κ.4,80 την ημέρα το 1998), και
- οποιαδήποτε ημέρα για την οποία ο εργοδότης του πληρώνει τις αποδοχές του.

Διμενεργάτης (εγγεγραμμένος ή μη) δεν θεωρείται άνεργος αν στην εβδομάδα για την οποία ζητά επίδομα ανεργίας εργάστηκε και είχε αποδοχές ίσες με το ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** με βάση το οποίο γίνεται ο υπολογισμός του ύψους του επιδόματος.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή του επιδόματος ανεργίας είναι:

- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον βδομάδες από την ημέρα ασφάλισης του μέχρι την ημέρα που παραμένει άνεργος και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι στο

σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και

- να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών .

Σημειώνεται ότι για σκοπούς των πιο πάνω υποθέσεων δε λαμβάνονται υπόψη εισφορές αυτοτελώς εργαζομένων, ενώ εισφορές προαιρετικά ασφαλισμένου λαμβάνονται υπόψη, μόνο αν είναι για εργασία στο εξωτερικό με κύριο εργοδότη.

Στην περίπτωση μισθωτού, το επίδομα πληρώνεται από την τέταρτη ημέρα ανεργίας και στην περίπτωση προαιρετικά ασφαλισμένου στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό όταν περάσουν οι πρώτες τριάντα ημέρες ανεργίας.

Ασφαλισμένος δικαιούται επίδομα για 156 ημέρες μέσα στην ίδια περίοδο διακοπής της απασχόλησης του. Όταν ο άνεργος εξαντλήσει το δικαίωμα του σε επίδομα ανεργίας, δηλαδή πληρωθεί επίδομα για περίοδο 156 ημερών, για να ξαναπάρει επίδομα πρέπει να περάσουν 26 εβδομάδες από την τελευταία ημέρα επιδότησης του και να πληρώσει εισφορές πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Στην περίπτωση που ο άνεργος είναι άνω των 60 χρόνων και δε δικαιούται σε σύνταξη από οποιοδήποτε επαγγελματικό σχέδιο επανακτά το δικαίωμα του σε επίδομα ανεργίας αν έχει εργαστεί και πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που στο σύνολο τους είναι λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών και έχουν περάσει τουλάχιστον 13 εβδομάδες από την τελευταία μέρα που πήρε επίδομα ανεργίας.

Το ύψος του επιδόματος ανεργίας καθορίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών.

Το επίδομα ανεργίας περιλαμβάνει το βασικό και το συμπληρωματικό. Το εβδομαδιαίο ποσό του βασικού επιδόματος είναι ίσο με 60% του εβδομαδιαίου μέσου όρου των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών και αυξάνεται σε 80%

αν ο δικαιούχος έχει έναν εξαρτώμενο, σε 90% αν έχει δύο εξαρτώμενους και σε 100% αν έχει τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους. Το εβδομαδιαίο ποσό του συμπληρωματικού επιδόματος είναι ίσο με 50% του εβδομαδιαίου μέσου όρου των ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου πάνω από τις βασικές ασφαλιστέες αποδοχές. Σε καμιά περίπτωση δεν πληρώνεται συμπληρωματικό επίδομα πιο ψηλό από το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.¹⁵

Για να πάρει ο άνεργος επίδομα ανεργίας πρέπει να παρουσιαστεί προσωπικά στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να υπογράψει το σχετικό μητρώο ανέργων. Ο αιτητής θα πρέπει να παρουσιάζεται τακτικά για υπογραφή του μητρώου ανέργων τις ημέρες που του ορίζει το Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το επίδομα ανεργίας πληρώνεται αναδρομικά κατά περιόδους με ταχυδρομικές επιταγές. Οι επιταγές αποστέλλονται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημερομηνία της έκδοσής της.

Ο αιτητής στερείται του δικαιώματός του για πληρωμή επιδόματος ανεργίας μέχρι έξι εβδομάδες αν:

- χάσει την εργασία του από δική του υπαιτιότητα ή την εγκαταλείψει θεληματικά χωρίς δικαιολογία,
- αρνηθεί ή παραλείψει να υποβάλει αίτηση για κατάλληλη εργασία ή να αποδεχθεί κατάλληλη εργασία που του έχει προσφερθεί,
- αμελήσει να επωφεληθεί ευκαιρίας για κατάλληλη εργασία,
- αρνηθεί ή παραλείψει χωρίς δικαιολογία να συμμορφωθεί με οδηγίες του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων για παρακολούθηση μαθημάτων επαγγελματική εκπαίδευσης.

Ασφαλισμένος στερείται επίσης του δικαιώματός του σε επίδομα ανεργίας για τις ημέρες που δεν εργάζεται εξαιτίας στάσης εργασίας που οφείλεται σε εργατική διαφορά.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα σε επίδομα ανεργίας και σε άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παίρνει μόνο την πιο ψηλή παροχή. Αυτό δεν εφαρμόζεται όταν υπάρχει ταυτόχρονα δικαίωμα σε επίδομα ανεργίας και σε σύνταξη

¹⁵ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 11

χηρείας, σύνταξη χήρας ή επίδομα αγνοουμένου. Στην περίπτωση αυτή η ασφαλισμένη πληρώνεται για τη ίδια περίοδο και τις δύο παροχές.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος με την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφύγει στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Ποσά βραχυπρόθεσμων παροχών

	<u>2001</u>	<u>2002</u>
	£'000	£'000
Ανεργίας	19.973	23.770
Ασθένειας	12.414	13.300
Μητρότητας	6.504	7.000

4.4. Επίδομα ορφάνιας

Πληρώνεται για ανήλικο παιδί όταν:

- (α) και οι δύο γονείς του πέθαναν και ο ένας ήταν ασφαλισμένος,
- (β) ο γονιός που τον συντηρούσε πέθανε, ήταν ασφαλισμένος και δε συζούσε με τον άλλο γονιό,
- (γ) πέθανε ο ένας γονιός (μητέρα ή πατέρας) και ο άλλος δε δικαιούται σύνταξη χηρείας,
- (δ) η μητέρα του, που έπαιρνε σύνταξη χηρείας παντρεύτηκε.

Για τις περιπτώσεις (α) και (β) πιο πάνω, δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφοράς, αρκεί ο ένας από τους πεθαμένους γονείς να ήταν ασφαλισμένος. Για την περίπτωση (γ) απαιτείται, ο γονιός που πέθανε να ικανοποιούσε τις προϋποθέσεις εισφοράς για σύνταξη χηρείας.¹⁶

Το επίδομα ορφάνιας πληρώνεται μέχρι να ενηλικιωθεί το ορφανό και σε περίπτωση που είναι μόνιμα ανίκανο για αυτοσυντήρηση, εφ'όρου ζωής. Το

¹⁶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 15

ύψος του επιδόματος για τις περιπτώσεις (α) και (β) αποτελείται από δύο μέρη: το βασικό και το συμπληρωματικό. Το μηνιαίο ποσό του βασικού επιδόματος από 1.1.2003 είναι Λ.Κ.113,33 για κάθε ορφανό. Το συμπληρωματικό επίδομα είναι ίσο με 50% της συμπληρωματικής σύνταξης χηρείας που θα πληρωνόταν αν υπήρχε χήρα ή χήρος. Όταν όμως τα ορφανά είναι περισσότερα από δύο, το ολικό συμπληρωματικό επίδομα ορφάνιας για όλα τα ορφανά δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης χηρείας.

Το ύψος επιδόματος για τις περιπτώσεις (γ) και (δ) είναι 20%, 30%, ή 40% του εβδομαδιαίου ποσού των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** για ένα, δύο ή τρία ανήλικα, αντίστοιχα. Από 1.1.2003 τα αντίστοιχα ποσά είναι Λ.Κ.56,66, Λ.Κ.85,00 και Λ.Κ.113,33 το μήνα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13^ο επίδομα, ίσο με το 1/12 του επιδόματος που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Το επίδομα ορφάνιας πληρώνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της.¹⁷

Όταν το ορφανό για το οποίο πληρώνεται επίδομα ορφάνιας σύμφωνα με το (α) και (β) πιο πάνω παύσει να είναι **ανήλικο**, πριν συμπληρώσει το 17^ο έτος της ηλικίας του, δικαιούται σε εφάπαξ ποσό. Το εφάπαξ ποσό για κάθε ορφανό που δεν έχει συμπληρώσει το 16^ο έτος της ηλικίας του είναι ίσο με το επίδομα ορφάνιας που θα έπαιρνε για ένα χρόνο. Σε περίπτωση ορφανού που παύει να είναι ανήλικος μετά την συμπλήρωση του 16^{ου} έτους της ηλικίας του τότε το πιο πάνω ποσό μειώνεται ανάλογα.

Για να πάρει το επίδομα ορφάνιας ο δικαιούχος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται με όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και να παραδίδεται στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για επίδομα ορφάνιας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που ορφάνεψε το παιδί. Αν η αίτηση υποβληθεί

¹⁷ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Ετήσια Έκθεση 1999*, Λευκωσία 2002, σσ. 32

καθυστερημένα, τότε το επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως, περιπτώσεις, αν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι 12 μήνες.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δεν είναι ικανοποιημένος με την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.

4.5. Επίδομα αγνοουμένου

Πληρώνεται στις γυναίκες ασφαλισμένων που αγνοούνται λόγω του πραξικοπήματος της 15^{ης} Ιουλίου 1974 και της τουρκικής εισβολής και σε ανήλικο του οποίου και οι δύο γονείς είναι αγνοούμενοι ή ο ένας από τους γονείς είναι αγνοούμενος και ο άλλος πέθανε, εφόσον ο ένας από τους γονείς ήταν ασφαλισμένος.

Οι προϋποθέσεις εισφοράς για το επίδομα αγνοουμένου στη σύζυγο είναι:

- ο / η σύζυγος την ημέρα του θανάτου του /της να δικαιούτο σύνταξη γήρατος
- σε περίπτωση που ο /η σύζυγος ήταν κάτω της συντάξιμης ηλικίας την ημέρα που πέθανε:
 - να έχουν περάσει τρία χρόνια από την ημέρα της ασφάλισης του /της μέχρι την ημέρα του θανάτου του /της και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές στο **κατώτερο τμήμα ασφαλιστών αποδοχών** πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 156 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστών αποδοχών** και
 - να έχει εβδομαδιαίο μέσο όρο **πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστών αποδοχών** στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστών αποδοχών ίσο με ¼ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστών από 5/10/64 ή από τις 7/1/57 αν τούτο είναι ευεργετικότερο για τη χήρα ή το χήρο, ή από το χρόνο που

συμπλήρωσε την ηλικία των 16 χρονών μέχρι την τελευταία εβδομάδα πριν από το θάνατο του /της.

- σε περίπτωση που ο θάνατος του/της συζύγου προκλήθηκε από οποιοδήποτε ατύχημα:
 - να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης του /της, μέχρι την ημέρα του θανάτου του /της και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και
 - να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Οι προϋποθέσεις εισφοράς για το επίδομα για ανήλικο είναι οι ίδιες με εκείνες του επιδόματος ορφάνιας.

Το επίδομα αγνοουμένου θα πληρώνεται μέχρι την εξακρίβωση της τύχης του αγνοουμένου ή μέχρι που η δικαιούχος ξαναπαντρευτεί. Όσον αφορά το ποσό του επιδόματος, αυτό θα είναι το ίδιο με τη σύνταξη χηρείας σε περίπτωση που ο δικαιούχος είναι η σύζυγος και με το επίδομα ορφάνιας στην περίπτωση που πληρώνεται για ανήλικο παιδί.¹⁸

Αριθμός συνταξιούγων

	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
		£'000	£'000
Ορφάνιας	1.136	1.246	1.400
Αγνοουμένου	305	601	700

4.6. Επίδομα τέκνου

Επίδομα τέκνου δικαιούνται οι οικογένειες που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Κύπρο και έχουν τέσσερα τουλάχιστον εξαρτώμενα παιδιά.

Εξαρτώμενα παιδιά θεωρούνται:

- παιδιά ηλικίας κάτω των 15 ετών,

¹⁸ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 16

- άγαμα παιδιά ηλικίας μεταξύ 15-18 ετών,
- άγαμα παιδιά ηλικίας μεταξύ 18 και 25 ετών, που υπηρετούν τη θητεία τους στη Εθνική Φρουρά,
- άγαμοι γιοι ηλικίας μεταξύ 18-25 ετών και οι άγαμες κόρες ηλικίας μεταξύ 18-23 ετών, που τυγχάνουν τακτικής εκπαίδευσης στην Κύπρο ή στο εξωτερικό,
- άγαμα παιδιά ανεξάρτητα από ηλικία, που είναι μόνιμα ανίκανα για αυτοσυντήρηση.

Παιδιά θεωρούνται και τα εξώγαμα παιδιά, οι προγονοί και τα υιοθετημένα παιδιά. Το επίδομα τέκνου εξακολουθεί να χορηγείται για κάθε εξαρτώμενο παιδί της οικογένειας, μέχρις ότου αυτή παύσει να έχει οποιοδήποτε εξαρτώμενο παιδί.

Το επίδομα τέκνου πληρώνεται στη μητέρα. Αν, όμως, οι γονείς δε συζούν, τότε το επίδομα πληρώνεται στο γονιό που έχει τη φροντίδα των παιδιών. Στην περίπτωση που η μητέρα είναι πεθαμένη, το επίδομα πληρώνεται στον πατέρα και σε περίπτωση που είναι πεθαμένοι και οι δύο γονείς, πληρώνεται στο πρόσωπο που έχει τη φροντίδα των παιδιών.

Το ύψος του επιδόματος τέκνου μέχρι 31/12/2000 ήταν Λ.Κ.26.64 το μήνα για κάθε εξαρτώμενο παιδί της οικογένειας. Το ύψος του επιδόματος αναπροσαρμόζεται την 1^η Ιανουαρίου κάθε χρόνου σύμφωνα με την αύξηση του τιμάριθμου. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και 13^ο επίδομα ίσο με τι 1/12 του ολικού ποσού του επιδόματος που πληρώθηκε στο δικαιούχο για το χρόνο εκείνο.¹⁹

Η πληρωμή του επιδόματος αρχίζει την πρώτη μέρα του μήνα, ο οποίος ακολουθεί το μήνα μέσα στον οποίο αποκτάται δικαίωμα σε επίδομα. Η πληρωμή του επιδόματος τερματίζεται την τελευταία μέρα του μήνα μέσα στον οποίο η οικογένεια παύει να έχει δικαίωμα σε επίδομα.

Η πληρωμή του επιδόματος γίνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με επιταγή. Κάθε επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση της/του δικαιούχου, πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ημέρα της έκδοσης της. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν ο δικαιούχος αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην εξαργύρωση της επιταγής, η προθεσμία εξαργύρωσης μπορεί να παραταθεί για ακόμη έξι μήνες. Το

¹⁹ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 9

δικαίωμα σ' επίδομα χάνεται οριστικά αν η επιταγή δεν εξαργυρωθεί μέσα σε δώδεκα μήνες από την έκδοση της.²⁰

Το πρόσωπο που δικαιούται να πάρει το επίδομα τέκνου πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο, το οποίο μπορεί να προμηθευτεί από το πλησιέστερο γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που η οικογένεια αποκτά δικαίωμα σε επίδομα. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, το επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τους τρεις μήνες που προηγούνται του μήνα μέσα στον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις αν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αίτια για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης του, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Κάθε πρόσωπο στο οποίο πληρώνεται επίδομα τέκνου έχει υποχρέωση να ειδοποιεί το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς καθυστέρηση για οποιοδήποτε αλλαγή στα εξαρτώμενα παιδιά του ή στην οικογενειακή του κατάσταση, η οποία επηρεάζει το δικαίωμα του σ' επίδομα τέκνου.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δεν μένει ικανοποιημένος από την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο δικαστήριο μέσα σε 75 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

²⁰ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Ετήσια έκθεση 1999*, Λευκωσία 2002, σσ 48

Επίδομα τέκνου (1988-2002)

Από 1/1/2003 η νομοθεσία αντικαταστάθηκε και την εφαρμογή της έχει αναλάβει το Υπουργείο Οικονομικών

Στοιχεία για το 2002:

(α) Οικογένειες με 4 ή περισσότερα εξαρτώμενα παιδιά

Δικαιούχοι: 12.500 οικογένειες με 45.000 παιδιά

Ποσό: £31,35 το μήνα για κάθε παιδί

Δαπάνη: £18,5 εκ.

Ειδική χορηγία: £ 2,7 εκ.

Ολική δαπάνη: £21,2 εκ.

(β) Οικογένειες με 3 εξαρτώμενα παιδιά(1/3/2002-31/12/2002)

Δικαιούχοι: 18.000 οικογένειες

Ποσό: £1,35 το μήνα

Δαπάνη: £6,0 εκ.

Ειδική χορηγία: £1,0 εκ.

Ολική δαπάνη: £7,0 εκ.

4.7. Επίδομα μάνας

Ο νόμος για την παροχή επιδόματος μάνας τέθηκε σ' εφαρμογή την 1^η Οκτωβρίου 1999. Το επίδομα μάνας είναι αφορολόγητο και χρηματοδοτείται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Αρμόδια υπηρεσία για την εφαρμογή του Νόμου είναι το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επίδομα μάνας δικαιούνται οι μητέρες που έχουν τη συνήθη διαμονή τους στην Κύπρο και edικαιούνται σε επίδομα τέκνου το οποίο τερματίστηκε ή δεν edικαιούνται σε επίδομα τέκνου γιατί δεν είχαν τέσσερα τουλάχιστον εξαρτώμενα τέκνα με βάση τον περί Παροχής Επιδόματος Τέκνου Νόμο.

Επίδομα μάνας δε δικαιούνται οι μητέρες οι οποίες είναι δικαιούχες σε:

- κοινωνική σύνταξη με βάση τον περί Χορήγησης Κοινωνικής Σύνταξης Νόμο, ή
- σύνταξη γήρατος, χηρείας, ανικανότητας, αναπηρίας, σε παροχή λόγω θανάτου ή σε επίδομα αγνοουμένου, ανάλογα με την περίπτωση, με βάση τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο και το μηνιαίο ποσό της σύνταξης είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ανώτατο μηνιαίο ποσό της βασικής σύνταξης που χορηγείται για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενο, ή
- σύνταξη από επαγγελματικό σχέδιο συντάξεων ή από άλλη πηγή, το μηνιαίο ποσό της οποίας είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μηνιαίο ποσό της βασικής παροχής σύνταξης γήρατος που χορηγείται για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενο με βάση τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο.

Το ύψος του επιδόματος μάνας το 2001 είναι Λ.Κ. 30,74 το μήνα. Το ύψος του επιδόματος αναπροσαρμόζεται την 1^η Ιανουαρίου κάθε χρόνου σύμφωνα με την αύξηση του τιμαρίθμου. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και το 13^ο επίδομα ίσο με το 1/12 του ολικού ποσού του επιδόματος που πληρώθηκε στον δικαιούχο για το χρόνο εκείνο.

Η πληρωμή του επιδόματος αρχίζει την πρώτη ημέρα του μήνα, ο οποίος ακολουθεί το μήνα μέσα στον οποίο αποκτάται δικαίωμα σε επίδομα. Η πληρωμή του επιδόματος τερματίζεται την τελευταία ημέρα του μήνα μέσα στον οποίο το δικαίωμα σε επίδομα παύει να υπάρχει.

Η πληρωμή του επιδόματος γίνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με επιταγή. Κάθε επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση της δικαιούχου, πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ημέρα της έκδοσης της. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν ο δικαιούχος αποδείξει ότι είχε εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην εξαργύρωση της επιταγής, η προθεσμία εξαργύρωσης μπορεί να παρατεθεί για ακόμα έξι μήνες. Το δικαίωμα σε επίδομα χάνεται οριστικά αν η επιταγή δεν εξαργυρωθεί μέσα σε δώδεκα μήνες από την έκδοσή της.

Το πρόσωπο που δικαιούται να πάρει το επίδομα μάνας πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο, το οποίο μπορεί να προμηθευτεί από το πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που η μητέρα αποκτά δικαίωμα σε επίδομα. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, το επίδομα πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τους τρεις

μήνες που προηγούνται του μήνα μέσα στον οποίο υποβλήθηκε η αίτηση. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις αν η αιτήτρια αποδείξει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης της, το επίδομα μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι δώδεκα μήνες.

Κάθε πρόσωπο στο οποίο πληρώνεται επίδομα μάνας έχει υποχρέωση να ειδοποιεί το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς καθυστέρηση για οποιαδήποτε αλλαγή των συνθηκών που επηρεάζουν το δικαίωμα του σε επίδομα.

Σε περίπτωση που η αιτήτρια δεν μένει ικανοποιημένη από την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση της, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα που της γνωστοποιήθηκε η απόφαση.

Αν η αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που της γνωστοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Επίδομα μάνας (1/10/1999-2002)

Από 1/1/2003 η νομοθεσία αντικαταστάθηκε και την εφαρμογή της έχει αναλάβει το Υπουργείο Οικονομικών

Στοιχεία για το 2002:

Δικαιούχοι: 10.000

Ποσό βοήθηματος: £31,35 το μήνα

Ολική δαπάνη: £4,1εκ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

5.1. Σύνταξη χηρείας

Δικαιούνται οι χήρες ασφαλισμένων ανεξάρτητα από κατηγορία ασφάλισης δηλαδή μισθωτών, αυτοτελώς εργαζομένων και προαιρετικά ασφαλισμένων, οι οποίες συζούσαν με το σύζυγο τους πριν αυτός πεθάνει, ή αν δεν συζούσαν, συντηρούταν από αυτόν. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις δικαιούνται και οι χήροι ασφαλισμένων γυναικών, που είναι μόνιμα ανίκανοι για αυτοσυντήρηση και συντηρούνταν από τη σύζυγο τους πριν αυτή πεθάνει.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης χηρείας είναι:

- ο / η σύζυγος την ημέρα του θανάτου του / της να δικαιούτο σύνταξη γήρατος,
- σε περίπτωση που ο / η σύζυγος ήταν κάτω της συντάξιμης ηλικίας την ημέρα που πέθανε:
 - να έχουν περάσει τρία χρόνια από την ημέρα της ασφάλισης του/ της μέχρι την ημέρα του θανάτου του / της και στην περίοδο αυτή να είχε πληρώσει εισφορές στο **κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών** πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 156 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών** και
 - να έχει εβδομαδιαίο μέσο όρο **πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών** στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών ίσο τουλάχιστον με το ¼ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από 5/10/64 ή από τις 7/1/57 αν τούτο είναι ευεργετικότερο για τη χήρα ή το χήρο, ή από το χρόνο που συμπλήρωσε την ηλικία των 16 χρονών μέχρι την τελευταία εβδομάδα πριν από το θάνατο του / της.
- σε περίπτωση που ο θάνατος του / της συζύγου προκλήθηκε από οποιοδήποτε ατύχημα:
 - να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης του / της, μέχρι την ημέρα του θανάτου του / της και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε ασφαλιστέες αποδοχές που να μην είναι στο σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και
 - να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο **προηγούμενο έτος εισφορών** που στο σύνολο τους να μην είναι

λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Η σύνταξη χηρείας περιλαμβάνει βασική και συμπληρωματική σύνταξη. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης υπολογίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του/της συζύγου που απεβίωσε, στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών. Το ποσό της βασικής σύνταξης είναι 60% του πιο πάνω εβδομαδιαίου μέσου όρου ασφαλιστέων αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενους, 80% για δικαιούχο με έναν εξαρτώμενο, 90% για δικαιούχο με δύο εξαρτώμενους και 100% για δικαιούχο με τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους.

Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης είναι ίσο με το 1/52 της ετήσιας συμπληρωματικής σύνταξης που είναι ίση με το 60% του 1,5% του συνόλου των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του/της συζύγου στο **ανώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών**. Το σύνολο της σύνταξης (βασικής και συμπληρωματικής) δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 70% της βασικής σύνταξης που θα πληρωνόταν στη χήρα/ο αν/η σύζυγος είχε πλήρη ασφάλιση στο βασικό μέρος του Σχεδίου.²¹

Ασφαλισμένος/η που πέθανε πριν να συμπληρώσει την ηλικία των 63 χρόνων, θεωρείται ότι έχει εισφέρει για την περίοδο από την ημέρα του θανάτου του/της μέχρι την ημέρα που θα συμπλήρωνε την ηλικία των 63 χρόνων. Η θεωρητική ασφάλιση βασίζεται στις ασφαλιστέες αποδοχές του/της ασφαλισμένου/ης στο ανώτερο τμήμα από 6/10/80 μέχρι την ημέρα που πέθανε.

Σε περίπτωση θανάτου συνταξιούχου γήρατος, το εβδομαδιαίο ύψος του βασικού μέρους της σύνταξης χηρείας, είναι ίσο με το εβδομαδιαίο ύψος του βασικού μέρους της σύνταξης γήρατος του/της συζύγου και αυξάνεται ανάλογα αν η χήρα ή ο χήρος έχει εξαρτώμενους, όπως αναφέρεται πιο πάνω. Το εβδομαδιαίο ύψος του συμπληρωματικού μέρους της σύνταξης χηρείας, είναι ίσο με 60% του εβδομαδιαίου ύψους της συμπληρωματικής σύνταξης που έπαιρνε ο/η σύζυγος την ημέρα του θανάτου του/της.

²¹ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 14

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης, οι ασφαλιστές αποδοχές του/της ασφαλισμένου/ης ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα του θανάτου του/της.

Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και η 13η σύνταξη ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση στο γενικό επίπεδο των μισθών /ημερομισθίων και στον τιμάρημο.

Το κατώτατο ύψος της σύνταξης από 1.1.2003 είναι Λ.Κ.144,50 χωρίς εξαρτώμενο, Λ.Κ.192,67 με ένα εξαρτώμενο, Λ.Κ.216,75 με δύο εξαρτώμενους και Λ.Κ.240,83 με τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους.²²

Όταν η χήρα ή ο χήρος δε δικαιούται σε σύνταξη χηρείας γιατί ο εβδομαδιαίος μέσος όρος των ασφαλιστέων αποδοχών του/της συζύγου είναι κάτω από το ¼ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, τότε παίρνει ένα εφάπαξ ποσό. Το ποσό είναι ίσο με το 15% του συνόλου των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών του/της συζύγου και 9% του συνόλου των ασφαλιστέων αποδοχών πέρα από τις βασικές. Διευκρινίζεται ότι το εφάπαξ ποσό αυτό δεν καταβάλλεται σε πρόσωπο που δικαιούται σε κοινωνική σύνταξη.

Η σύνταξη χηρείας αρχίζει από την ημέρα του θανάτου του/της συζύγου και πληρώνεται εφ' όρου ζωής ή μέχρι που η/ο χήρα/ος να ξαναπαντρευτεί. Σε τέτοια περίπτωση μόνο η χήρα παίρνει ένα εφάπαξ ποσό ίσο με τη σύνταξη της για ένα χρόνο χωρίς όμως την αύξηση για εξαρτώμενα.

Η σύνταξη χηρείας πληρώνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση της/του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από τη ημερομηνία έκδοσης της.

Για να πάρει σύνταξη χηρείας η χήρα ή ο χήρος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο, που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται με όλα

²² Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λευκωσία 2001, αρ. 9

τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για σύνταξη χηρείας πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα του θανάτου του/ της συζύγου. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 3 μήνες. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν η αιτήτρια/ ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι 12 μήνες.

Για την πληρωμή του εφάπαξ ποσού, σε περίπτωση που η αιτήτρια/ ο αιτητής δε δικαιούται σύνταξη χηρείας, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα του θανάτου του/ της συζύγου. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η πληρωμή του εφάπαξ ποσού μειώνεται κατά 1/120 για κάθε μήνα καθυστέρηση.

Ασφαλισμένη χήρα που παίρνει σύνταξη χηρείας δικαιούται να πληρώνεται ταυτόχρονα και επίδομα ανεργίας ή επίδομα ασθένειας ή μητρότητας ή επίδομα σωματικής βλάβης. Ασφαλισμένη χήρα, που παίρνει σύνταξη χηρείας, δικαιούται όταν συμπληρώσει τη συντάξιμη ηλικία να προσθέσει τη σύνταξη γήρατος της και τη σύνταξη χηρείας της, με ορισμένους, όμως περιορισμούς σ' ότι αφορά το ανώτατο ποσό σύνταξης που μπορεί να πάρει.

Ασφαλισμένη χήρα, που δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη χηρείας και σύνταξη ανικανότητας, δικαιούται να προσθέσει τη σύνταξη χηρείας και τη σύνταξη ανικανότητας με ορισμένους όμως περιορισμούς σ' ότι αφορά το ανώτατο ποσό σύνταξης που μπορεί να πάρει.

Σε περίπτωση που ο αιτητής/ η αιτήτρια δεν είναι ικανοποιημένος/η με την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του/ της, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 μέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Αν ο αιτητής/ η αιτήτρια δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 745 μέρες από την ημέρα που του /της κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

5.2. Σύνταξη ανικανότητας

Δικαιούνται οι ασφαλισμένοι μισθωτοί, αυτοτελώς εργαζόμενοι και προαιρετικά ασφαλισμένοι στην υπηρεσία Κύπριου εργοδότη στο εξωτερικό, που δεν έχουν συμπληρώσει την ηλικία των 63 χρόνων, και που:

- ήταν ανίκανοι για εργασία για 156 ημέρες,
- προβλέπεται να παραμείνουν μόνιμα ανίκανοι για εργασία, δηλαδή να μη μπορούν να κερδίζουν από εργασία που εύλογα αναμένεται να εκτελούν, πάνω από $1/3$, ή αν πρόκειται για ασφαλισμένους ηλικίας μεταξύ 60 και 63 ετών πάνω από το $1/2$, του ποσού συνήθως κερδίζουν υγιείς εργαζόμενοι της ίδιας επαγγελματικής κατηγορίας και μόρφωσης, και
- πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις εισφοράς.

Οι προϋποθέσεις για την πληρωμή της σύνταξης ανικανότητας είναι:

- ο ασφαλισμένος να ήταν ανίκανος για 156 ημέρες και να προβλέπεται ότι θα παραμείνει μόνιμα ανίκανος για εργασία, δηλαδή να μην μπορεί να κερδίζει από εργασία που εύλογα αναμένεται να εκτελεί, πάνω από το $1/3$ του ποσού που συνήθως κερδίζει υγιείς εργαζόμενος της ίδιας επαγγελματικής κατηγορίας και μόρφωσης στην ίδια περιφέρεια, ή πάνω από το $1/2$ του ποσού που συνήθως κερδίζει αν είναι ηλικίας μεταξύ 60-63 χρόνων,
- να έχουν περάσει τρία χρόνια από την ημέρα της ασφάλισης του μέχρι την ημέρα που κρίνεται μόνιμα ανίκανος για εργασία και στην περίοδο αυτή να έχει πληρωμένες εισφορές στο **κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών** που να μην είναι λιγότερες από 156 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των **βασικών ασφαλιστέων αποδοχών**,
- να έχει εβδομαδιαίο μέσο όρο **πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών** στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών ίσο τουλάχιστον με το $1/4$ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών από 5/10/64 ή από τις 7/1/57 αν τούτο είναι ευεργετικότερο για τον ασφαλισμένο, ή από το χρόνο που συμπλήρωσε την ηλικία των 16 χρόνων, μέχρι την τελευταία εβδομάδα πριν από την ανικανότητα του, και
- να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές στον προηγούμενο χρόνο ή μέσο όρο τέτοιων αποδοχών στα προηγούμενα δύο χρόνια, ίσο τουλάχιστον με 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Σε περίπτωση που η ανικανότητα προκλήθηκε από οποιοδήποτε ατύχημα (εργατικό ή όχι) οι προϋποθέσεις εισφοράς είναι:

- να έχουν περάσει 26 τουλάχιστον εβδομάδες από την ημέρα ασφάλισης του μέχρι την ημέρα που αρχίζει η ανικανότητα του και στην περίοδο αυτή να έχει πληρώσει εισφορές πάνω σε αποδοχές που να μην είναι σε σύνολο τους λιγότερες από 26 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και
- να έχει πληρωμένες ή πιστωμένες ασφαλιστέες αποδοχές μέσα στο προηγούμενο έτος εισφορών που στο σύνολο τους να μην είναι λιγότερες από 20 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Η σύνταξη ανικανότητας περιλαμβάνει τη βασική και τη συμπληρωματική. Το εβδομαδιαίο ποσό της βασικής σύνταξης υπολογίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών. Το ποσό της βασικής σύνταξης για ποσοστό ανικανότητας 100% είναι 60% των πιο πάνω εβδομαδιαίων αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενους, 80% για δικαιούχους με έναν εξαρτώμενο, 90% για δικαιούχο με δύο εξαρτώμενους και 100% για δικαιούχο με τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης για ποσοστό 100% είναι ίσο με το 1/52 του 1,5% του συνόλου των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου στο ανώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών. Το σύνολο της σύνταξης (βασικής και συμπληρωματικής) δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το 70% της βασικής σύνταξης που θα πληρωνόταν στο δικαιούχο αν είχε πλήρη ασφάλιση στο βασικό μέρος του Σχεδίου.²³

Το κατώτατο ποσό της σύνταξης από 1.1.2003 είναι Λ.Κ144,50 το μήνα για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενο, Λ.Κ192,67 με ένα εξαρτώμενο Λ.Κ216,75 με δύο εξαρτώμενα και Λ.Κ240,83 με τρία εξαρτώμενα.

Όταν το ποσοστό ανικανότητας είναι κάτω του 100%, η σύνταξη καθορίζεται ως ακολούθως:

- αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεγαλύτερο του 50% αλλά μικρότερο του 66 2/3% και ο ασφαλισμένος είναι ηλικίας μεταξύ 60-63 ετών πληρώνεται σύνταξη ίση με 60% της πλήρους σύνταξης,

²³ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 2001, αρ. 8

- αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεταξύ 66 2/3% και 75% αλλά μικρότερο του 100% πληρώνεται σύνταξη ίση με 85% της πλήρους σύνταξης,
- αν το ποσοστό ανικανότητας είναι μεγαλύτερο του 75% αλλά μικρότερο του 100% πληρώνεται σύνταξη ίση με 85% της πλήρους σύνταξης.

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης οι ασφαλιστές αποδοχές του ασφαλισμένου ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα που αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη ανικανότητας. Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος της σύνταξης επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και η 13^η σύνταξη, ίση με 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο. Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση στο γενικό επίπεδο των μισθών/ ημερομισθίων και τον τιμάρημο.

Η σύνταξη ανικανότητας αρχίζει όταν περάσουν 156 ημέρες ανικανότητας για εργασία και ο ασφαλισμένος κρίνεται μόνιμα ανίκανος για εργασία και σταματά όταν συμπληρώσει την ηλικία των 63 χρόνων εκτός αν πριν τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής αποθεραπευτεί οπότε η σύνταξη ανικανότητας διακόπτεται. Όταν ο ασφαλισμένος που παίρνει σύνταξη ανικανότητας συμπληρώσει την ηλικία των 63 χρόνων η σύνταξη ανικανότητας μετατρέπεται σε σύνταξη γήρατος.²⁴

Η σύνταξη ανικανότητας πληρώνεται αναδρομικά κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία της έκδοσης της.

Για να πάρει σύνταξη ανικανότητας ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται με όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης και να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

²⁴ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 12

Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που ο ασφαλισμένος κατέστη μόνιμα ανίκανος για εργασία. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές, όμως περιπτώσεις όπου ο αιτητής θα αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι 12 μήνες.

Ο αιτητής μπορεί να στερηθεί του δικαιώματος του για πληρωμή σύνταξης ανικανότητας μέχρι 6 εβδομάδες αν αρνηθεί:

- να παρουσιαστεί για ιατρική εξέταση ή
- να υποβληθεί σε θεραπεία ή
- να συμμετάσχει σε πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Οι δικαιούχοι σύνταξης ανικανότητας δικαιούνται δωρεάν ιατρική περίθαλψη στα Κυβερνητικά Νοσοκομεία ή Ιδρύματα. Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δικαιούται σύνταξη ανικανότητας και άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παίρνει μόνο την πιο ψηλή παροχή. Ασφαλισμένη που δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη ανικανότητας και σύνταξη χηρείας ή επίδομα αγνοουμένου δικαιούται να προσθέσει τη σύνταξη ανικανότητας και τη σύνταξη χηρείας ή το επίδομα αγνοουμένου με ορισμένους όμως περιορισμούς σ' ότι αφορά το ανώτατο ποσό της σύνταξης που μπορεί να πάρει.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δε μένει ικανοποιημένος από την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

5.3. Σύνταξη γήρατος

Δικαιούνται όλοι οι ασφαλισμένοι που συμπληρώνουν τη συντάξιμη ηλικία (65 ετών) και ικανοποιούν τις πιο κάτω προϋποθέσεις εισφοράς:

- να έχουν περάσει 3 χρόνια από την ημέρα ασφάλισης και ο ασφαλισμένος να έχει πληρωμένες και πιστωμένες ασφαλιστές αποδοχές στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών τουλάχιστο

ίσες με 156 φορές το εβδομαδιαίο ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, και

- ο εβδομαδιαίος μέσος όρος των πληρωμένων ή πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών για την περίοδο από 5/10/1964 ή από 7/1/1957 ή από το χρόνο μέσα στον οποίο συμπλήρωσε την ηλικία των 16 ετών, αν είναι ευεργετικό για τον ασφαλισμένο, μέχρι την τελευταία συμπληρωμένη εβδομάδα πριν από την εβδομάδα που δικαιούται σύνταξη να είναι ίσος τουλάχιστο με το ¼ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών.

Ασφαλισμένος που δικαιούται να πάρει σύνταξη μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας των 63 χρόνων, αν:

- ικανοποιεί τις προϋποθέσεις εισφοράς και έχει εβδομαδιαίο μέσο όρο ασφαλιστέων αποδοχών ίσο με 70% του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών, ή
- δικαιούνται σύνταξη ανικανότητας κατά τη συμπλήρωση της ηλικίας των 63 χρόνων, ή
- είναι ηλικίας μεταξύ 63 και 65 χρόνων και θα δικαιούνταν σύνταξη ανικανότητας.

Για τους μεταλλωρύχους η συντάξιμη ηλικία μπορεί να μειωθεί μέχρι και το 60^ο έτος της ηλικίας, ανάλογα με τη διάρκεια της εργασίας τους σε μεταλλεία.

Ασφαλισμένος δικαιούται να ζητήσει αναβολή της έναρξης της πληρωμής της σύνταξης του μέχρι και το 68^ο έτος της ηλικίας του. Σε τέτοια περίπτωση το ύψος της σύνταξης αυξάνεται κατά 0,5% για κάθε ημερολογιακό μήνα αναβολής.

Η αίτηση για σύνταξη γήρατος υποβάλλεται μέσα σε τρεις μήνες από τη συμπλήρωση της ηλικίας των 63 χρόνων. Η σύνταξη γήρατος περιλαμβάνει βασική και συμπληρωματική. Το εβδομαδιαίο ποσό της σύνταξης υπολογίζεται με βάση τον εβδομαδιαίο μέσο όρο των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών. Το ποσό της βασικής σύνταξης είναι 60% του πιο πάνω εβδομαδιαίου μέσου όρου ασφαλιστέων αποδοχών για δικαιούχο χωρίς εξαρτώμενους, 80% για δικαιούχο με έναν εξαρτώμενο, 90% για δικαιούχο με δύο εξαρτώμενους και 100% για δικαιούχο με τρεις ή περισσότερους εξαρτώμενους. Το εβδομαδιαίο ποσό της συμπληρωματικής σύνταξης είναι ίσο με το 1/52 του 1,5% του συνόλου των πληρωμένων και πιστωμένων ασφαλιστέων αποδοχών του δικαιούχου στο **ανώτερο τμήμα**

ασφαλιστέων αποδοχών. Το σύνολο της σύνταξης (βασικής και συμπληρωματικής) δεν μπορεί να είναι υπολείπεται του 85% της βασικής σύνταξης που θα πληρωνόταν στο δικαιούχο αν είχε πλήρη ασφάλιση στο βασικό μέρος του Σχεδίου²⁵.

Για σκοπούς υπολογισμού του ύψους της σύνταξης οι ασφαλιστές αποδοχές του ασφαλισμένου ανατιμούνται με βάση το ποσό των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών που ισχύει την ημέρα της συνταξιοδότησης του. Το μηνιαίο ύψος της σύνταξης βρίσκεται αφού πολλαπλασιαστεί το εβδομαδιαίο ύψος επί τέσσερα. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου πληρώνεται και η 13^η σύνταξη, ίση με το 1/12 της σύνταξης που πληρώθηκε για ολόκληρο το χρόνο.

Οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο με βάση την αύξηση στο γενικό επίπεδο των μισθών/ ημερομισθίων και στον τιμάρημο. Συνταξιούχος ο οποίος εργάστηκε και είχε αποδοχές στην περίοδο μεταξύ της συνταξιοδότησης του και του 65^{ου} έτους της ηλικίας του, δικαιούται αύξηση στο εβδομαδιαίο ποσό της σύνταξης του ίση με 1/52 του 1,5% των αποδοχών αυτών. Το κατώτατο ποσό της σύνταξης από 1/1/2003 είναι Λ.Κ.144,50 το μήνα χωρίς εξαρτώμενο, Λ.Κ.192,67 με έναν εξαρτώμενο, Λ.Κ.216,75 με δύο εξαρτώμενα και Λ.Κ.240,83 με τρία εξαρτώμενα.

Όταν ένας ασφαλισμένος συμπληρώσει την ηλικία των 68 χρόνων και δε δικαιούται σύνταξη γήρατος γιατί ο εβδομαδιαίος μέσος όρος των αποδοχών του στο κατώτερο τμήμα ασφαλιστέων αποδοχών είναι κάτω από το ¼ του εβδομαδιαίου ποσού των βασικών αποδοχών τότε δικαιούται ένα εφάπαξ ποσό. Το ποσό αυτό είναι ίσο με 15% του συνόλου των ασφαλιστέων αποδοχών του ασφαλισμένου. Διευκρινίζεται ότι το εφάπαξ αυτό ποσό δεν καταβάλλεται σε πρόσωπο που δικαιούται σε κοινωνική σύνταξη.

Η πληρωμή της σύνταξης γήρατος αρχίζει από την ημέρα που ο ασφαλισμένος αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη και συνεχίζεται εφ' όρου ζωής. Η σύνταξη γήρατος πληρώνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με ταχυδρομική επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε 6 μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της.

²⁵ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Λευκωσία 1998, αρ. 13

Για να πάρει σύνταξη γήρατος ο ασφαλισμένος πρέπει να υποβάλει αίτηση πάνω σε ειδικό έντυπο που να μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση μαζί με όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο έντυπο της αίτησης θα πρέπει να παραδοθεί στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για σύνταξη γήρατος πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που απαιτείται η χορήγηση της σύνταξης. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι 12 μήνες.

Για την πληρωμή του εφάπαξ ποσού σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δε δικαιούται σύνταξη γήρατος, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε 3 μήνες. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η πληρωμή του εφάπαξ ποσού μειώνεται κατά 1/120 για κάθε μήνα καθυστέρηση.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη γήρατος και άλλη περιοδική παροχή από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παίρνει μόνο τη πιο ψηλή παροχή. Σε περίπτωση που ασφαλισμένη δικαιούται ταυτόχρονα σύνταξη γήρατος και η σύνταξη χηρείας, οι δύο συντάξεις συνυπολογίζονται, το σύνολο όμως της σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτατο ποσό της σύνταξης γήρατος που θα πληρωνόταν σε κάθε περίπτωση.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δε μένει ικανοποιημένος από την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με τη αίτηση του, δικαιούνται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 15 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση. Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού.

Αριθμός συνταξιούχων

	<u>2002</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>
		£'000	£'000
Γήρατος	62.337	170.381	185.00
Χηρείας	24.855	49.899	63.200
Ανικανότητας	5.614	16.022	17.000

5.4. Κοινωνική σύνταξη

Ο νόμος για τη χορήγηση κοινωνικής σύνταξης τέθηκε σε εφαρμογή την 1^η Μαΐου 1995 και σκοπό έχει τη χορήγηση σύνταξης σε όλους τους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίοι δε δικαιούνται σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή από οποιαδήποτε πηγή. Η κοινωνική σύνταξη καταβάλλεται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας.

Κοινωνική σύνταξη δικαιούνται πρόσωπα που:

- συμπλήρωσαν την ηλικία των 65 χρόνων,
- με τη συμπλήρωση της ηλικίας αυτής ή μετέπειτα, ικανοποιούν τις προϋποθέσεις διαμονής, και
- δε δικαιούνται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή της οποίας το μηνιαίο ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης.

Οι προϋποθέσεις διαμονής για τη χορήγηση κοινωνικής σύνταξης είναι:

- νόμιμη διαμονή στην Κύπρο για συνολική περίοδο 20 τουλάχιστον χρόνων από την ημερομηνία από την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 40 χρόνων, ή
- νόμιμη διαμονή στην Κύπρο για συνολική περίοδο 35 χρόνων από την ημερομηνία από την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 18 χρόνων.

Για σκοπούς υπολογισμού της περιόδου διαμονής, οποιαδήποτε περίοδος απουσίας από την Κύπρο για χρονικό διάστημα μικρότερο των δύο μηνών σε οποιοδήποτε ημερολογιακό χρόνο θα θεωρείται ως περίοδος διαμονής στη Κύπρο.

Το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι ίσο με το εκάστοτε μηνιαίο κατώτατο ποσό της σύνταξης γήρατος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην περίπτωση που πρόσωπο δικαιούται από οποιαδήποτε πηγή σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή της οποίας το μηνιαίο ύψος είναι κατώτερο του μηνιαίου ύψους της κοινωνικής σύνταξης, τότε το μηνιαίο ύψος της κοινωνικής σύνταξης είναι ίσο με τη διαφορά των δύο συντάξεων. Το Δεκέμβριο κάθε χρόνου χορηγείται και 13^η σύνταξη, ίση με το 1/12 του ολικού ποσού της σύνταξης που πληρώθηκε για το χρόνο.

Η πληρωμή της κοινωνικής σύνταξης αρχίζει την πρώτη μέρα του μήνα, ο οποίος ακολουθεί το μήνα μέσα στον οποίο αποκτάται το δικαίωμα σε σύνταξη και τερματίζεται την τελευταία μέρα του μήνα μέσα στον οποίο το δικαίωμα σε σύνταξη παύει.²⁶

Για να πάρει κοινωνική σύνταξη το ενδιαφερόμενο πρόσωπο πρέπει να υποβάλει πάνω σε ειδικό έντυπο που μπορεί να εξασφαλίσει από οποιοδήποτε Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Η αίτηση πρέπει να πιστοποιείται από τον Κοινοτάρχη της ενορίας ή της κοινότητας του αιτητή και να παραδίδεται μαζί με το πιστοποιητικό γέννησης του στο πλησιέστερο Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η αίτηση για κοινωνική σύνταξη πρέπει να υποβληθεί μέσα σε 3 μήνες από την ημέρα που αποκτάται δικαίωμα στη σύνταξη. Αν η αίτηση υποβληθεί καθυστερημένα, η σύνταξη πληρώνεται αναδρομικά μόνο για 3 μήνες. Σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, αν ο αιτητής αποδείξει ότι έχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης, η σύνταξη μπορεί να πληρωθεί αναδρομικά μέχρι 12 μήνες.

Η πληρωμή της κοινωνικής σύνταξης γίνεται αναδρομικά στο τέλος κάθε μήνα με επιταγή που στέλλεται στη διεύθυνση του /της δικαιούχου. Κάθε επιταγή πρέπει να εξαργυρώνεται το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία που αυτή είναι εξαργυρωτέα.

Ο δικαιούχος κοινωνικής σύνταξης εκπίπτει του δικαιώματος του στη σύνταξη αν:

²⁶ Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, *Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων*. Λευκωσία 1998, αρ. 21

- αποκτήσει από οποιοδήποτε πηγή δικαίωμα σύνταξης ή άλλης παρόμοιας πληρωμής της οποίας το ύψος είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ύψος της κοινωνικής σύνταξης,
- είναι εξαρτώμενος συνταξιούχου και το ύψος της αύξησης που πληρώνεται για αυτόν είναι ίσο ή μεγαλύτερο από το ύψος της κοινωνικής σύνταξης που δικαιούται,
- απουσιάζει από την Κύπρο για χρονικό διάστημα πέραν των δύο μηνών ή εκτίει ποινή φυλάκισης ή τελεί υπό νόμιμη κράτηση.

Κάθε δικαιούχος κοινωνικής σύνταξης έχει υποχρέωση να ειδοποιεί το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρίς καθυστέρηση για οποιαδήποτε αλλαγή των συνθηκών που επηρεάζουν το δικαίωμα του στη σύνταξη. Η αύξηση από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων που καταβάλλεται σε συνταξιούχο για εξαρτώμενο του παύει να καταβάλλεται από την ημερομηνία από την οποία ο εξαρτώμενος αποκτά δικαίωμα σε κοινωνική σύνταξη.

Σε περίπτωση κατά την οποία πρόσωπο συμπληρώσει την ηλικία των 65 χρόνων και δεν αποκτά δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος ή χηρείας γιατί δεν ικανοποιούνται οι σχετικές προϋποθέσεις εισφοράς, αλλά αποκτά δικαίωμα σε εφάπαξ ποσό από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το ποσό αυτό δεν θα καταβάλλεται στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο αν έχει δικαίωμα σε κοινωνική σύνταξη.

Σε περίπτωση που ο αιτητής δεν μένει ικανοποιημένος από την απόφαση του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων σχετικά με την αίτηση του, δικαιούται να προσβάλει την απόφαση με προσφυγή στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέσα σε 30 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση.

Αν ο αιτητής δεν ικανοποιηθεί από την απόφαση του Υπουργού, μπορεί να προσφύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Υπουργού. Σημειώνεται ότι ο αιτητής μπορεί να προσφύγει απευθείας στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 ημέρες από την ημέρα που του κοινοποιήθηκε η απόφαση του Τμήματος χωρίς να προσφύγει στον Υπουργό.

Κοινωνική σύνταξη (1995-2003)

Δικαιούχοι: 16.500 (υπολ. για το 2003)

Ποσό σύνταξης: £137,70

Ολική δαπάνη: £29,5

Πληρώνονται στα 65 χρόνια μετά από διαμονή: - 20 χρόνων μετά τα 40
35 χρόνων μετά τα 18

***ΜΕΡΟΣ Β΄: ΕΙΔΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ***

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΕΡΙΟΔΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

1.1. Συντάξεις

Ονομάζονται οι περιοδικές χρηματικές παροχές που συμπληρώνουν ή αναπληρώνουν για μεγάλα διαστήματα τη μερική ή πλήρη απώλεια εισοδήματος. Δεν αποκλείεται να συναντήσουμε τέτοιες παροχές και με άλλες ονομασίες, λ.χ. χορηγίες, βοηθήματα, επιδόματα κτλ., χωρίς η διαφορά στην ορολογία να δικαιολογείται από κάποια μορφολογική ή νοηματική απόκλιση.²⁷

Ιδιαίτερα χρήσιμο είναι να γνωρίζουμε κάθε φορά, τι σκοπό επιδιώκουν οι ποικίλες χρηματικές παροχές, πριν προχωρήσουμε στην ερμηνεία και εφαρμογή των ειδικών ρυθμίσεων. Από τη στιγμή που δεχτούμε ότι συγκεκριμένη συνταξιοδοτική παροχή αρκεί για να συμπληρώσει ή να αναπληρώσει τον εργατικό μισθό, εντάσσεται συστηματικά στη γενικότερη έννοια του «κοινωνικού μισθού», συνοδεύεται από επιδόματα εορτών και θερινών διακοπών.

Είδη συντάξεων

(I) Γηρατειών

Υπάρχουν τρεις βασικές προϋποθέσεις για να χορηγηθεί σύνταξη παροχών:

- η συμπλήρωση ορίου ηλικίας
- η διαδρομή ορισμένου χρόνου ασφάλισης και
- η διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας.

Επικρατεί η διάκριση σε *πλήρη και μειωμένη* σύνταξη γηρατειών, ώστε να μπορούν οι ασφαλισμένοι, στη δεύτερη περίπτωση, να την αξιώσουν από μικρότερο όριο ηλικίας ή με μικρότερη διάρκεια ασφαλιστικού δεσμού. Η περιορισμένη εξάλλου επαγγελματική δραστηριότητα άλλοτε επιτρέπεται, ενώ άλλοτε αποκλείει τη σύνταξη.

(II) Αναπηρίας

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι δικαίωμα για σύνταξη δημιουργεί η ανικανότητα εργασίας που προέρχεται από τους ασφαλιστικούς κινδύνους

²⁷ ΚΡΕΜΑΛΛΗΣ,Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985

της αναπηρίας, του εργατικού ατυχήματος ή της επαγγελματικής ασθένειας. Αντίθετα η ανικανότητα από κοινή ασθένεια καλύπτεται με ασφαλιστικές παροχές σε είδος ή με χρηματικές παροχές περιορισμένης διάρκειας (επιδόματα).

Οι βασικές προϋποθέσεις για σύνταξη αναπηρίας, είναι:

1. ο κίνδυνος της αναπηρίας
2. ορισμένος πρόσφατος ασφαλιστικός δεσμός και
3. ανικανότητα για εργασία

Άρα η ανικανότητα για εργασία, δηλαδή η τρίτη προϋπόθεση για πλήρη ή μειωμένη σύνταξη αναπηρίας, καθορίζεται αποφασιστικά από ασφαλιστικά ή υγειονομικά όργανα ανάλογα με το σύστημα υπολογισμού που επικρατεί σε κάθε ασφαλιστικό φορέα.

Αν εξαιρέσουμε τις βλάβες από εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, στις άλλες περιπτώσεις ανικανότητας η σύνταξη προϋποθέτει σημαντικό χρόνο ασφάλισης(3-5 χρόνια) σε ορισμένο μάλιστα διάστημα πριν από τον ασφαλιστικό κίνδυνο.

(III) Θανάτου

Η σύνταξη θανάτου σκοπεύει να προστατεύσει τα μέλη της οικογένειας του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου που πέθανε. Γι' αυτό οι προϋποθέσεις της περιορίζονται:

1. στο θάνατο του προστάτη οικογένειας,
2. σε ορισμένο πρόσφατο ασφαλιστικό δεσμό, και
3. στην ύπαρξη προστατευομένων προσώπων.

Η πρώτη προϋπόθεση διερευνήθηκε μαζί με τους λοιπούς ασφαλιστικούς κινδύνους. Πρέπει μόνο να συμπληρώσουμε ότι η βεβαίωση της γίνεται με προκαθορισμένα μέσα, όπως η ληξιαρχική πράξη θανάτου ή η δικαστική απόφαση για την κήρυξη της αφάνειας.

Η δεύτερη προϋπόθεση δεν παρουσιάζει εδώ καμιά αξιόλογη ιδιομορφία, ενώ η Τρίτη εξετάστηκε σε γενικές γραμμές μαζί με τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις των ασφαλιστικών παροχών.

Τέλος, η σύνταξη θανάτου θεμελιώνεται σε αυτοτελή έννομη σχέση από το Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και χορηγείται στα μέλη της οικογένειας

χωριστά από την υπόλοιπη κληρονομική περιουσία. Δεν πρέπει έτσι να συγγέεται ούτε με τις λεγόμενες «πρωτογενείς έννομες σχέσεις των κληρονόμων».²⁸

1.2. Επιδόματα

Οι περιοδικές χρηματικές παροχές με μορφή επιδομάτων *επιδιώκουν* την αναπλήρωση της απώλειας εισοδήματος από ανικανότητα εργασίας, τη συνδρομή στην άρση της ανικανότητας αυτής ή την κάλυψη δαπανών από ασφαλιστικούς κινδύνους. Σε αντίθεση με τις κοινωνικές συντάξεις έχουν περιορισμένη συνήθως χρονική διάρκεια, όπως άλλωστε και οι σχετικοί κίνδυνοι.

Πιο σημαντικά είναι τα επιδόματα ασθένειας, μητρότητας, αναπροσαρμογής, ανεργίας, οικογενειακών βαρών και στράτευσης. Οι προϋποθέσεις και η έκταση τους στους αντιπροσωπευτικούς φορείς του ΙΚΑ και του ΟΑΕΔ μας δίνουν παραστατική την εικόνα αυτών των επιδομάτων.

1.2.α. Ασθένειας

Οι ασφαλισμένοι του Ι.Κ.Α θεμελιώνουν δικαίωμα για το επίδομα ασθένειας με τις εξής προϋποθέσεις:

- ανικανότητα εργασίας από ασθένεια,
- αποχή από την εργασία,
- πραγματοποίηση 100 ημερών ασφάλισης στο προηγούμενο 15μηνο(χωρίς να υπολογίζεται το τελευταίο τρίμηνο),
- αναμονή 3 ημερών μετά την αναγγελία της ασθένειας,
- έλλειψη ιδιότητας συνταξιούχου.

Το επίδομα ασθένειας, με τις διάφορες προσαυξήσεις, φθάνει το 70% του *Τεκμαρτού Ημερομισθίου(Τ.Η.)* μιας ασφαλιστικής κλάσης, αυτής που κατατάσσεται ο μισθωτός, ανάλογα με το μέσο όρο των αποδοχών του κατά τις 30 τελευταίες ημέρες ασφάλισης στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Κάθε φορά που αυξάνονται τα Τ.Η. από την Αυτόματη Τιμαριθμική

²⁸ ΚΡΕΜΑΛΛΗΣ,Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985

Αναπροσαρμογή διαμορφώνεται και το επίδομα ασθένειας σε μεγαλύτερο ύψος.

Η διάρκεια του επιδόματος είναι κανονικά 6 μήνες. Μπορεί όμως να φθάσει και ολόκληρο χρόνο, αν έχουν προηγηθεί 300 ημέρες ασφάλισης. Το αυτοτελές επίδομα παραπληγικών, που χορηγείται σε παράλυτα πρόσωπα, παρά την ονομασία του μοιάζει πιο πολύ με σύνταξη αναπηρίας.

1.2.β. Μητρότητας

Τα επιδόματα μητρότητας(κυοφορίας και λοχείας) χορηγούνται, αν συντρέξουν οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

- μητρότητα με την έννοια του ασφαλιστικού κινδύνου,
- αποχή από την εργασία,
- πραγματοποίηση 200 ημερών ασφάλισης στα δύο προηγούμενα χρόνια πριν από την πιθανή ημέρα τοκετού.

Η διάρκεια των επιδομάτων μητρότητας έχει αναφερθεί κατά την εξέταση του σχετικού κινδύνου, ενώ το ποσό τους υπολογίζεται και αναπροσαρμόζεται, όπως το επίδομα ασθένειας με ορισμένες αποκλίσεις.

Επειδή τα επιδόματα μητρότητας του ΙΚΑ δεν αρκούν πάντα, για ν' αναπληρωθεί η απώλεια εισοδήματος από την εργασία και να διευκολυνθεί η αποκατάσταση της εργασιακής ικανότητας της γυναίκας, καθιερώθηκε μια παρεπόμενη προστασία. Πρόκειται για τις συμπληρωματικές παροχές μητρότητας από τον ΟΑΕΔ. Αυτές διαρκούν όσο τα επιδόματα του ΙΚΑ και καλύπτουν τη διαφορά ύψους μεταξύ των παροχών του ΙΚΑ και των τακτικών αποδοχών που θα έπαιρνε η γυναίκα από την εργασία της. Είναι πάντως αμφίβολη η συστηματική ένταξη των επιδομάτων του ΟΑΕΔ στην κατηγορία(περιοδικών) παροχών που περιγράφουμε, γιατί ανεξάρτητα από τον παρεπόμενο χαρακτήρα τους καταβάλλονται εφάπαξ μετά τη μητρότητα.

Οι κοινωνικές ασφαλίσεις δε φαίνεται ν' αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τον κίνδυνο της μητρότητας, εφόσον δεν καλύπτουν και την αύξηση των δαπανών που προκαλεί. Δεν αναγνωρίζεται ούτε καν το επίδομα θηλασμού, που καθιέρωνε πριν τόσα χρόνια.²⁹

²⁹ ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, *Η Κοινωνική Ασφάλεια*, Παπαζήσης, Αθήνα

1.2.γ. Αναπροσαρμογής

Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επιδόματος αναπροσαρμογής από το ΙΚΑ είναι:

- αναπηρία σε ποσοστά 33,3% μέχρι 66,6%,
- πραγματοποίηση των χρονικών προϋποθέσεων για σύνταξη αναπηρίας,
- ετοιμότητα για παραπομπή σ' επαγγελματική αποκατάσταση.

Το ποσό του επιδόματος αναπροσαρμογής φθάνει στο γνωστό μας ύψος των συντάξεων πλήρους αναπηρίας, αλλά καταβάλλεται σε περιορισμένη διάρκεια, μέχρι δύο χρόνια.

Με την κύρωση του Ευρωπαϊκού κοινωνικού Χάρτη ανέλαβε η χώρα μας διεθνή υποχρέωση να παίρνει κατάλληλα μέτρα επανένταξης των αναπήρων στην κοινωνία. Δίνεται έτσι σοβαρή ώθηση να ξεπεράσουν τα προγράμματα αναπροσαρμογής αναπήρων το πειραματικό τους στάδιο. Μόλις συμβεί αυτό, θ' αποκτήσει ασφαλώς και το επίδομα αναπροσαρμογής τις σωστές του διαστάσεις.

1.2.δ. Ανεργίας

Οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση επιδόματος ανεργίας από τον ΟΑΕΔ είναι:

- ακούσια απώλεια της εργασίας,
- ικανότητα εργασίας,
- διάθεση για εργασία,
- πραγματοποίηση 125 ημερών ασφάλισης στους 14 μήνες πριν από τη λύση της σχέσης εργασίας (χωρίς να υπολογίζεται το τελευταίο δίμηνο).

Το επίδομα ανεργίας αποτελείται από ένα βασικό ποσό και προσαυξήσεις. Βάση για υπολογισμό του επιδόματος είναι Τ.Η. της ασφαλιστικής κλάσης, όπου κατατάσσεται ο άνεργος με τις τελευταίες αποδοχές του ή με το μέσο όρο αποδοχών του τελευταίου εξαμήνου, αν υπάρχουν αμφιβολίες. Βασικό ποσό του επιδόματος είναι για τους εργάτες το 40% αυτής της βάσης υπολογισμού και για τους υπαλλήλους το 50%, χωρίς να δικαιολογείται πάντως η διάκριση. Ακολουθούν ποσοστιαίες προσαυξήσεις 10% για κάθε μέλος της οικογένειας που συντηρεί ο άνεργος (μέχρι 70% της βάσης

υπολογισμού του επιδόματος). Προβλέπονται ακόμα και έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις για τις γιορτές Χριστουγέννων και Πάσχα.

Η *διάρκεια* της επιδότησης μεγαλώνει όσο περισσότερος είναι ο χρόνος της εργασίας που προηγήθηκε. Διατηρείται λοιπόν το επίδομα για 2 μήνες, αν προηγήθηκε εργασία 125-149 ημερών, για 3 μήνες, αν προηγήθηκε εργασία 150-179 ημερών και για 5 μήνες, αν προηγήθηκε περισσότερη εργασία.

1.2.ε. Οικογενειακών βαρών

Τα επιδόματα οικογενειακών βαρών χορηγούνται, μόλις συντρέξουν οι προϋποθέσεις:

- ιδιότητα γονέα και μισθωτού,
- ύπαρξη ανήλικων και άγαμων παιδιών(φυσικών, νόμιμων, αναγνωρισμένων και υιοθετημένων),
- πραγματοποίηση 50 ημερών ασφάλισης στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος.

Το ποσό του επιδόματος οικογενειακών βαρών υπολογίζεται ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών σε μια οικογένεια. Η ετήσια εξάλλου καταβολή του επιδόματος δεν αναιρεί τον περιοδικό του χαρακτήρα. Η *επιδότηση διαρκεί* από την 1^η του ημερολογιακού έτους που γεννήθηκε το παιδί, μέχρι την 31^η Δεκέμβρη του χρόνου που ενηλικιώθηκε ή συμπλήρωσε το 22^ο έτος, εφόσον σπουδάζει, εκτός αν μεσολάβησε θάνατος ή κήρυξη του σε αφάνεια.

1.2.στ. Στράτευσης

Οι προϋποθέσεις του επιδόματος στράτευσης ή εφεδρικού επιδόματος προκύπτουν από διάφορες διατάξεις, αλλά δεν είναι περισσότερες από δύο:

- έκτακτη στρατιωτική(εφεδρική) υπηρεσία του μισθωτού,
- πραγματοποίηση 150 ημερών ασφάλισης στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή στο προηγούμενο 15μηνο(χωρίς τότε να υπολογίζεται το τελευταίο τρίμηνο).

Το *ποσό* του επιδόματος κλιμακώνεται ανάλογα με την προηγούμενη διάρκεια της μισθωτής εργασίας και την ύπαρξη προστατευομένων μελών

οικογένειας. Κυμαίνεται από 50% μέχρι 100% των αποδοχών που θα έπαιρνε, αν δεν στρατευόταν.

Το επίδομα διαρκεί όσο και η εφεδρική υπηρεσία. Τελευταία όμως έχει μειωθεί η σημασία του, γιατί οι πολίτες εκτελούν συνήθως την κανονική τους θητεία, που δεν αποτελεί στράτευση με την έννοια του ασφαλιστικού κινδύνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΦΑΠΑΞ ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΧΕΣ

2.1. Βοηθήματα γάμου και τοκετού

Οι αυξημένες δαπάνες για τη δημιουργία μιας οικογένειας καλύπτονται από το θεσμό κοινωνικών ασφαλίσεων με διάφορους τρόπους. Υπάρχει η γενική προστασία των μισθωτών από την Εργατική Εστία, αλλά και ιδιαίτερα ασφαλιστικά καθεστώτα σε κλαδικούς φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης μισθωτών ή ανεξάρτητων επαγγελματιών.

Η γενική προστασία αφορά τη χορήγηση **βοηθημάτων γάμου ή δώρων για τη σύσταση οικογένειας**, όπως επίσης λέγονται. Προϋποθέσεις αυτών των παροχών είναι:

- σύναψη γάμου,
- ιδιότητα ασφαλισμένου μισθωτού, συνταξιούχου ή άνεργου,
- πραγματοποίηση 1000 ημερών ασφάλισης, από τις οποίες τουλάχιστο 100 σε καθένα από τα τρία ημερολογιακά έτη πριν από το γάμο,
- περιορισμένα εισοδήματα των συζύγων από μισθό ή σύνταξη.

Το ποσό *βοηθήματος* γάμου από την εργατική Εστία είναι ίσο με το 25πλάσιο του κατώτατου ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη, χωρίς άλλες προϋποθέσεις εκτός από ένα 30% ή 60%, αν ο δικαιούχος είναι παιδί πολυτέκνου. Ειδικοί λογαριασμοί για την κάλυψη των αυξημένων δαπανών από την τέλεση γάμου λειτουργούν, σε αυτοτελή καθεστώτα κοινωνικών ασφαλίσεων. Η *ιδιαίτερη προστασία* των διάφορων επαγγελματικών κατηγοριών *εκδηλώνεται με τα βοηθήματα οικογενειακής ή επαγγελματικής αυτοτέλειας*, που καθιερώθηκαν στη θέση της παλιάς προικοδότησης.

Δυο είναι διαζευκτικά οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση αυτών των βοηθημάτων:

- η τέλεση γάμου,
- η συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας παιδιού.

Το ύψος των παροχών κυμαίνεται ανάλογα με τα χρόνια που πέρασαν από την αναγγελία του παιδιού στο φορέα και υπολογίζεται σ' ένα ποσό πολλαπλάσιο των αποδοχών ή της σύνταξης του γονέα.

Μόνο με τη γέννηση παιδιών ολοκληρώνεται η οικογένεια. Αυτός είναι και ο λόγος που τα διάφορα συστήματα κοινωνικών ασφαλίσεων καλύπτουν μ' εφάπαξ χρηματικές παροχές τις δαπάνες τοκετού.

Οι προϋποθέσεις του βοηθήματος τοκετού δεν είναι άλλες από τις προϋποθέσεις μαιευτικής περίθαλψης, αφού αυτό χορηγείται αντί της αυτούσιας περίθαλψης σε μαιευτήριο ή θεραπευτήριο. Οι προϋποθέσεις εξάλλου της μαιευτικής περίθαλψης ταυτίζονται μ' εκείνες της ιατρικής περίθαλψης, ιδίως όπου λειτουργεί ενιαίος «κλάδος ασφάλισης ασθένειας και μητρότητας σε είδος». Το ύψος του επιδόματος τοκετού παρουσιάζει διαφορές των ασφαλιστικών φορέων.³⁰

2.2. Έξοδα κηδείας

Από τους κλάδους παροχών ασθένειας σε χρήμα καλύπτονται τα **έξοδα κηδείας** ασφαλισμένων και συνταξιούχων. Αυτά καταβάλλονται στον επιζώντα σύζυγο ή σ' όποιον άλλον φρόντισε για της τελετή της.

Οι προϋποθέσεις για την αποκατάσταση δαπανών από τον ασφαλιστικό κίνδυνο του θανάτου αναφέρονται κατά τρόπο χαρακτηριστικό στη νομοθεσία του ΙΚΑ και είναι ειδικότερα:

- θάνατος άμεσα ασφαλισμένου ή συνταξιούχου,
- τελετή της κηδείας,
- πραγματοποίηση απ' αυτόν που πέθανε 100 ημερών ασφάλισης στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή στο προηγούμενο 15μηνο (χωρίς να υπολογίζεται το τελευταίο τρίμηνο).

Το ποσό που χορηγείται για έξοδα κηδείας διαφέρει από φορέα σε φορέα και σπάνια ανταποκρίνεται στις πραγματικές δαπάνες του δικαιούχου. Στο ΙΚΑ προσδιορίζεται με απόφαση ΔΣ, ελεύθερα πάνω από ένα κατώτατο όριο(8πλάσιο της 22^{ης} ασφαλιστικής κλάσης), ενώ στη νομοθεσία του ΝΑΤ(άρθρο μόνο ΠΔ 652/82) προβλέπεται ποσό ίσο με τρεις μηνιαίες συντάξεις μέσα σε ορισμένα πλαίσια.

³⁰ ΚΡΕΜΑΛΗΣ,Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985

2.3. Δάνεια αυτοστέγασης

Όταν εξετάζουμε τον ασφαλιστικό κίνδυνο της έλλειψης κατοικίας, κάναμε λόγο για τη δυνατότητα να χορηγηθούν δάνεια αυτοστέγασης από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας και για τις γενικές προϋποθέσεις της κοινωνικής αυτής προστασίας.

Οι ειδικές προϋποθέσεις και το ύψος των δανείων προς τους δικαιούχους στεγαστικής συνδρομής καθορίζονται και μεταβάλλονται κάθε τόσο από Υπουργικές Αποφάσεις. Ο λεπτομερειακό όμως και δυναμικός χαρακτήρας των σχετικών ρυθμίσεων κάνει επικεφαλής όχι μόνο την ανάλυση, αλλά και την απλή παρουσία τους.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι τα δάνεια αυτοστέγασης από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας δεν ακολούθησαν ποτέ τους κανόνες των παραδοσιακών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Η έκταση της προστασίας διαμορφωνόταν ανάλογα με τις ανάγκες και όχι με τη συμβολή των μισθωτών στη χρηματοδότηση της.³¹

Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει να υποβαθμίζουμε και τη χορήγηση δανείων αυτοστέγασης από κοινούς ασφαλιστικούς φορείς στα πλαίσια του θεσμού των κοινωνικών ασφαλίσεων.

2.4. Βοήθημα για απώλεια θέσης εργασίας

Το εφάπαξ χρηματικό βοήθημα, για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα συντήρησης και προσαρμογής αυτός που χάνει την επαγγελματική του απασχόληση, εμφανίζεται με πολλές μορφές. Αναγκαστικά περιοριζόμαστε σε μερικά βασικά χαρακτηριστικά του.

Θεμελιώνεται τότε αυτοτελές δικαίωμα του ασφαλισμένου να το ζητήσει και αντίστοιχη αρμοδιότητα των ασφαλιστικών οργάνων να το χορηγήσουν. Όταν το βοήθημα έχει μορφή υποχρεωτικής ασφάλισης, χορηγείται σε προκαθορισμένο κύκλο από δικαιούχα πρόσωπα. Καλύπτει τότε το βοήθημα συνέπειες από δύο κινδύνους, την απώλεια εργασίας και το θάνατο. Το ύψος του βοηθήματος για απώλεια θέσης εργασίας διαμορφώνεται κανονικά από

³¹ ΚΡΕΜΑΛΗΣ,Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985

συγκεκριμένο χρηματικό ποσό ή από το μέσο όρο αποδοχών του ασφαλισμένου, που πολλαπλασιάζονται με τα χρόνια ασφάλισης του.

Επιτρέπεται συχνά στον ασφαλισμένο να πάρει *μειωμένο βοήθημα*, αν χάσει τη θέση εργασίας πριν συμπληρωθεί ο αναγκαίος χρόνος ασφάλισης. Με την καταβολή μειωμένου βοηθήματος μοιάζει η *επιστροφή εισφορών*, όταν πάλι χάνεται πρόωρα η θέση εργασίας. Σχετικά με τον καθορισμό *ανώτατου ορίου* στις εφάπαξ παροχές για απώλεια θέσης εργασίας τονίζουμε την αλλαγή νομοθετικού και νομολογιακού προσανατολισμού.

2.5. Αποζημίωση για καταστροφή γεωργικής παραγωγής

Η υποχρεωτική «ασφάλιση της γεωργικής παραγωγής» από τον ΟΓΑ, παρά την ονομασία της, λειτουργεί περισσότερο σε *πλαίσια κοινωνικής ασφάλειας*. Πρόκειται συγκεκριμένα για καθολική προστασία των καλλιεργητών αγροτικών προϊόντων χωρίς υποχρέωση να καταβάλλουν ειδικές προσφορές. Αυτές οι συνθήκες δικαιολογούν βέβαια ορισμένους περιορισμούς στην έκταση της προστασίας, στην **αποζημίωση για καταστροφή γεωργικής παραγωγής**, όπως λέγεται.

Συμπληρωματικά αναφέρουμε ότι ο υπολογισμός των αποζημιώσεων βασίζεται στις μέσες τιμές χονδρικής πώλησης των προϊόντων κατά την περίοδο συγκομιδής τους. Οι γνωστοί κανονισμοί ασφάλισης της γεωργικής παραγωγής ακολουθούν την ατομική εκτίμηση και εκκαθάριση των ζημιών. Προβλέπουν μάλιστα πολύπλοκες διαδικασίες, που δημιουργούν αρκετά προβλήματα στην πράξη. Με την επικρατέστερη ένταξη της αποζημίωσης στα μέτρα κοινωνικής ασφάλειας, δηλαδή ελάχιστης γενικής προστασίας, δε δικαιολογούνται οι πολλές διατυπώσεις και οι εξειδικευμένες απαιτήσεις.³²

³² ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Φ. & ΨΗΛΟΣ, Γ., *Το Νέο Δίκαιο των Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1993

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

3.1. Υγειονομική προστασία

Είτε με μορφή ασφαλιστικών παροχών, είτε με μορφή γενικότερων κοινωνικών υπηρεσιών, η **υγειονομική προστασία** αποτελείται από ιατρική, νοσοκομειακή και φαρμακευτική περίθαλψη. Σε κάθε περίπτωση λοιπόν επιβάλλεται να γνωρίζουμε το *βασικό περιεχόμενο και τις διαμορφωτικές τάσεις αυτών των εννοιών*.

3.1.α. Ιατρική περίθαλψη

Με τον όρο ιατρική περίθαλψη εννοούμε τη χρησιμοποίηση κατάλληλων ιατρικών και βοηθητικών φροντίδων ή μέσων για την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία μιας ασθένειας, καθώς και τη διενέργεια κάθε αναγκαίας παρακλινικής εξέτασης και ειδικής θεραπείας.

Στην πλατιά έννοια της ιατρικής περίθαλψης ανήκουν και οι προκαταρκτικές φροντίδες που αποβλέπουν στη διάγνωση της ασθένειας, αφού η θεραπεία, δηλαδή η αποκατάσταση της υγείας, εξαρτιέται απόλυτα από τη σωστή διάγνωση. Παρακλινικές εξετάσεις, τέλος, θεωρούνται οι ακτινολογικές, μικροβιολογικές και λοιπές έρευνες για τη διαπίστωση ή παρακολούθηση μιας ασθένειας, ενώ σε ειδικές θεραπείες εντάσσονται η λουτροθεραπεία, η ακτινοθεραπεία, η φυσιοθεραπεία.

3.1.β. Νοσοκομειακή περίθαλψη

Με τον όρο **νοσοκομειακή περίθαλψη** εννοούμε την παραμονή και σίτιση του ασθενή σε θεραπευτήριο, όπου υποβάλλεται σε κάθε αναγκαία αγωγή, θεραπεία ή ειδική εκπαίδευση, μέχρι να μειωθούν αισθητά ή να εξαφανιστούν οι συνέπειες της νοσηρής του κατάστασης. Η παροχή αυτή πρέπει ν' αποφασίζεται οπωσδήποτε, όταν ο ασφαλισμένος πάσχει από μολυσματική ασθένεια ή χρειάζεται εντατική παρακολούθηση και ιδιαίτερες φροντίδες.

Μαζί με τη νοσοκομειακή περίθαλψη δικαιολογούνται και μερικές **παρεπόμενες παροχές**, όπως η κάλυψη των δαπανών για τη χρησιμοποίηση αποκλειστικής αδελφής νοσοκόμας, σε βαριά περιστατικά, η πληρωμή των εξόδων για τη μεταφορά του ασθενή στο νοσοκομείο, σ' επείγοντα περιστατικά και η καταβολή χρηματικής ενίσχυσης ή δανείου, σε σχέση με τις ημέρες νοσηλείας.

Ιδιαίτερα δαπανηρή για τους ασφαλιστικούς φορείς είναι η κάλυψη της νοσοκομειακής περίθαλψης στην αλλοδαπή. Οριακή περίπτωση νοσοκομειακής περίθαλψης πρέπει να θεωρηθεί η παραμονή σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων (άσυλα ανιάτων), όχι όμως και η εισαγωγή σε οίκους ευγηρίας. Γνωρίζουμε από την εξέταση του ασφαλιστικού κινδύνου της ασθένειας, ότι σ' αυτόν υπάγονται μόνο ανώμαλες διαταράξεις της κανονικής λειτουργίας του σώματος ή του πνεύματος, ενώ τα γηρατειά είναι μια δυσάρεστη, αλλά φυσιολογική εξέλιξη.

3.1.γ. Φαρμακευτική περίθαλψη

Με τον όρο **φαρμακευτική περίθαλψη** εννοούμε τη χορήγηση θεραπευτικών ουσιών, για ν' αποκατασταθεί η υγεία και η εργασιακή ικανότητα ή για ν' ανακουφιστεί κάποιος από τις συνέπειες μιας νοσηρής κατάστασης.

Στην πλατειά έννοια της φαρμακευτικής περίθαλψης θα μπορούσαν να ενταχθούν τόσο οι ουσίες που χορηγούνται για διαγνωστικούς σκοπούς όσο και τα υλικά ή εξαρτήματα για τη λειτουργία συσκευών.

Ισχύουν και εδώ οι δύο περιορισμοί της αναγκαίας προστασίας που συναντήσαμε στη ιατρική περίθαλψη. Ειδικότερα υπογραμμίζουμε ότι:

- η συμμετοχή των ασθενών στην αξία των φαρμάκων κυμαίνεται γύρω στο 20%. Μειώνεται συνήθως, όταν τα φάρμακα αφορούν χρόνιες παθήσεις και αποκλείεται, όταν τα φάρμακα συνοδεύουν τη νοσηλεία σε θεραπευτήριο.
- η ανώτατη αξία των φαρμάκων που εγκρίνει ο ασφαλιστικός φορέας υπολογίζεται συνήθως για μια ετήσια περίοδο. Από τα προβλεπόμενα περιοριστικά ποσά εξαιρούνται βέβαια τα φάρμακα άμεσης ανάγκης.

3.2. Παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας

Η αντιμετώπιση του κινδύνου της ανεργίας με προσωρινές χρηματικές παροχές, όπως τα γνωστά μας επιδόματα, δεν είναι αρκετά αποτελεσματική. Πρέπει να συμπληρώνεται από κατάλληλες κοινωνικές υπηρεσίες. Εννοούμε εδώ εκείνες τις υπηρεσίες που υλοποιούν σε δεδομένη περίοδο την **πολιτική της απασχόλησης** και διευκολύνουν ειδικότερα την ένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας. Οι κοινωνικές υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΑΕΔ σχετικά με την απασχόληση ξεπερνούν τα πλαίσια του θεσμού των κοινωνικών ασφαλίσεων.

3.2.a. Μεσολάβηση για εξεύρεση εργασίας

Με τις υπηρεσίες μεσολάβησης για εξεύρεση εργασίας επιδιώκεται ο περιορισμός της ανεργίας τριβής, που είναι αποτέλεσμα κακού συντονισμού μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργασίας.

Ο θεσμός της μεσολάβησης από κρατικό φορέα, με άλλα λόγια το κρατικό μονοπώλιο στην αγορά εργασίας, δημιουργήθηκε για να εφαρμόζεται η πολιτική της πλήρους απασχόλησης με αντικειμενικότητα και μακριά από κερδοσκοπία.

Πιο αναλυτικά, η **κρατική μεσολάβηση στην αγορά εργασίας** εκδηλώνεται με την υποχρέωση των εργοδοτών να προσλαμβάνουν το προσωπικό από ανέργους, που έχουν γραφτεί στα μητρώα υπηρεσιών του ΟΑΕΔ. Αρκεί ωστόσο η αναγγελία των προσλήψεων, μέσα σε σύντομη προθεσμία, για να απαλλάξει τους εργοδότες από οποιαδήποτε κύρωση, ν δεν ακολουθήσουν αυτή τη διαδικασία.

Διακρίνεται στη συγκεκριμένη ρύθμιση ένα τρίγωνο υποχρεώσεων:

- η υποχρέωση των ανέργων να δηλώνουν τη κατάσταση τους στις υπηρεσίες ΟΑΕΔ του τόπου κατοικίας,
- η υποχρέωση των εργοδοτών να κάνουν προσλήψεις από δηλωμένους ανέργους ή ν' αναγγέλλουν τις προσλήψεις λοιπών μισθωτών,
- η υποχρέωση του ΟΑΕΔ να τοποθετεί τους ανέργους που προτείνουν οι εργοδότες, ακολουθώντας χρονική προτεραιότητα σε περιπτώσεις αμφιβολίας.

Αναφορικά με την έννομη σχέση κοινωνικής ασφάλισης πιο σημαντική θεωρείται η τελευταία υποχρέωση.

3.2.β. Επαγγελματικός προσανατολισμός και εκπαίδευση

Επαγγελματικός προσανατολισμός, είναι η κοινωνική αρωγή στα άτομα που θέλουν να διαλέξουν επάγγελμα ή να εξελιχθούν επαγγελματικά, ώστε ν' αξιοποιούνται οι χαρακτηριστικές τους ιδιότητες σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Αντίθετα με την απρόσωπη πληροφόρηση των συνθηκών της αγοράς αυτής, στα πλαίσια της μεσολάβησης για εξεύρεση εργασίας, εδώ παρέχονται συγκεκριμένες συμβουλές γύρω από την εκλογή και την πετυχημένη άσκηση ενός επαγγέλματος, ανάλογα με τις ικανότητες του ενδιαφερομένου και την πιθανή εξέλιξη της οικονομίας. Αυτό είναι σε γενικές γραμμές το κοινωνικό δικαίωμα κάθε πολίτη για επαγγελματικό προσανατολισμό, όπως κατοχυρώνεται στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη.³³

Επαγγελματική εκπαίδευση, είναι το σύνολο των μέτρων που αναπτύσσουν τις επαγγελματικές δυνατότητες ενός ατόμου, ανάλογα με τις ευκαιρίες για απασχόληση, προς μεγαλύτερο όφελος του εαυτού του και της κοινωνίας.

Κάθε προσπάθεια πρόληψης ή αντιμετώπισης της ανεργίας συνοδεύεται από την *εκτέλεση προγραμματίων τεχνικής και επαγγελματικής κατάρτισης:*

- αυτών που πρωτοεντάσσονται στο εργατικό δυναμικό
- αυτών που επανεκπαιδεύονται ή μετεκπαιδεύονται σε νέα εργασία.

Το δικαίωμα για επαγγελματική εκπαίδευση, ασκείται σε όση έκταση εξασφαλίζονται αντίστοιχες κοινωνικές υπηρεσίες. Υπηρεσίες επαγγελματικής εκπαίδευσης, προς εκείνους που αντιμετωπίζουν για πρώτη φορά την αγορά εργασίας, παρέχουν οι λεγόμενες εκπαιδευτικές μονάδες μαθητείας ΟΑΕΔ. Πρόκειται για ένα συνδυασμό παροχών σε είδος και σε χρήμα. Παράλληλα λειτουργούν και σχολές ταχύρυθμης επαγγελματικής κατάρτισης ΟΑΕΔ για την επαγγελματική αναπροσαρμογή των πολιτών σε νέα επαγγέλματα. Χαρακτηρισμός είναι κι εδώ ο συνδυασμός παροχών σε είδος και σε χρήμα. Υπάρχουν επιπλέον και ειδικά προγράμματα

³³ ΣΟΛΩΜΟΣ, ΓΡ., *Η Κοινωνική Ασφάλιση σε μετάβαση*, Λιβάνης, Αθήνα 1999

επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων με μειωμένες ικανότητες επαγγελματικής κατάρτισης σε ορισμένες ειδικότητες.

3.3. Στεγαστική αποκατάσταση

Με τον όρο **στεγαστική αποκατάσταση** εννοούμε τη χορήγηση έτοιμων κατοικιών στους μισθωτούς που συμπληρώνουν τις ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις της κοινωνικής προστασίας. Φορέας κοινωνικής πολιτικής για τη στεγαστική αποκατάσταση είναι ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας.

Οι έτοιμες κατοικίες που διανέμονται στους δικαιούχους άλλοτε έχουν οικοδομηθεί με το σύστημα της αντιπαροχής και μ' επίβλεψη του Οργανισμού και άλλοτε έχουν αγοραστεί από τον Οργανισμό.

Στις ουσιαστικές προϋποθέσεις της προστασίας ανήκουν:

- η ιδιότητα του ασφαλισμένου μισθωτού ή συνταξιούχου σε φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών,
- η ιδιότητα του προστάτη οικογένειας χωρίς πόρους για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών,
- η πραγματοποίηση 1500 ημερών εργασίας στην ασφάλιση του ΟΕΚ, ανά 30 τουλάχιστο σε καθένα από τα τρία ημερολογιακά έτη πριν από την αίτηση προστασίας.

Στις τυπικές προϋποθέσεις ανήκουν:

- η υποβολή αίτησης για εργατική κατοικία μετά τη σχετική προκήρυξη του ΟΕΚ,
- η επαλήθευση των στοιχείων του «απογραφικού δελτίου», δηλαδή των ουσιαστικών προϋποθέσεων του δικαιώματος, μετά την επιτυχία στην κλήρωση διανομής κατοικιών.

Η χορήγηση κατοικίας από τον ΟΕΚ δε σημαίνει δωρεάν παραχώρηση τίτλου κυριότητας για ένα σπίτι ή διαμέρισμα. Από άποψη νομικού χαρακτηρισμού δε θεωρείται η στεγαστική αποκατάσταση ότι ανήκει αποκλειστικά στις κοινωνικοασφαλιστικές παροχές σε είδος, μονολότι οι περισσότερες από τις προϋποθέσεις που αναφέραμε δημιουργούν την αντίθετη εντύπωση. Αποτελεί μια ακόμα παροχή στα όρια των θεσμών κοινωνικής ασφάλειας και κοινωνικών ασφαλίσεων ή πιο συγκεκριμένα μια σύνθετη παροχή κοινωνικής ασφάλειας.³⁴

³⁴ ΚΡΕΜΑΛΗΣ,Κ., Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Σακούλας, Αθήνα – Κομοτηνή, 1985

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Η Κύπρος διαθέτει από το 1980 ένα αξιοζήλευτο Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο οποίο υπάρχει έντονα το στοιχείο της *κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης*, στοιχεία που πρέπει να χαρακτηρίζουν όλα τα Σχέδια Κοινωνικής Ασφάλειας. Η δομή του Σχεδίου είναι τέτοια που όχι μόνο οι νεώτεροι στηρίζουν τους ηλικιωμένους, οι εργαζόμενοι τους άνεργους, οι υγιείς τους ασθενείς αλλά και οι ψηλά αμειβόμενοι τους χαμηλά αμειβόμενους.

Για να αντιληφθούμε την αξία του Σχεδίου αναφέρω ενδεικτικά ότι το Σχέδιο καλύπτει σήμερα 309.000 εργαζομένους περίπου (171.000 ή 55,3% είναι άνδρες και 138.000 ή 44,7% γυναίκες) από τους οποίους 275.00 είναι μισθωτοί, 33.000 αυτοτελώς εργαζόμενοι και 1.000 περίπου προαιρετικά ασφαλισμένοι. Οι συνταξιούχοι του Σχεδίου ξεπερνούν σήμερα τις 95.000 που μαζί με τους εξαρτώμενους τους αποτελούν το 1/5 του Κυπριακού πληθυσμού περίπου.

Εμπνευσμένη από την τριμερή διάρθρωση και λειτουργία της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, η Κυπριακή Δημοκρατία καθιέρωσε από πολύ νωρίς την *τριμερή συνεργασία*, η οποία έγινε τρόπος ζωής και αποδείχθηκε ο ακρογωνιαίος λίθος της επιτυχίας στον κοινωνικό και εργατικό τομέα. Χάρης την τριμερή συνεργασία (κυβέρνησης, εργοδοτών και εργαζομένων) και τη συνετή πολιτική, η κοινωνική προστασία ακολούθησε μια σταθερή ανοδική πορεία και συμβάδισε με τις οικονομικές δυνατότητες του τόπου.

Η προστασία που παρέχει το Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι αρκούτως ικανοποιητική και ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των εργαζομένων για κοινωνική προστασία. Τα επίπεδα που καθορίζονται από τις διεθνείς συμβάσεις της Διεθνούς Οργανώσεως Εργασίας και του Συμβουλίου της Ευρώπης, αλλά υπερτερούν και σε ορισμένες περιπτώσεις. Τούτο όμως, δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι το Σχέδιο δεν αντιμετωπίζει προβλήματα ή ότι δεν υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης.

Με την ευκαιρία αυτή επιθυμώ να τονίσω ότι η ικανοποίηση εύλογων αιτημάτων, εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Κυβέρνησης γενικότερα, η οποία στοχεύει στη συνεχή βελτίωση του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έτσι που να παρέχεται η καλύτερη δυνατή προστασία σ' όλους

τους πολίτες λαμβανομένων πάντοτε υπόψη και των οικονομικών δυνατοτήτων του Σχεδίου και του τόπου γενικότερα.

Μέσα στα πλαίσια της πιο πάνω πολιτικής, από της εισαγωγής του Σχεδίου μέχρι σήμερα, έχουν επενεχθεί *ουσιαστικές βελτιώσεις* στη Νομοθεσία, όπως είναι η μείωση της συντάξιμης ηλικίας των μεταλλωρύχων, η πληρωμή κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις σύνταξης γήρατος από το 63^ο έτος, η εισαγωγή του θεσμού της μερικής σύνταξης ανικανότητας, του κατώτατου ποσού σύνταξης, η επέκταση του δικαιώματος σε επίδομα μητρότητας από 12 σε 16 εβδομάδες, η αναγνώριση σε ασφαλισμένες γυναίκες περιόδων φροντίδας των παιδιών τους ως συντάξιμου χρόνου, η τιμαριθμική αναπροσαρμογή των συντάξεων κάθε εξάμηνο πέραν των ετήσιων αναθεωρήσεων και άλλες.

Η σημαντικότερη ίσως από τις πιο πάνω βελτιώσεις του Σχεδίου είναι η χορήγηση πιστώσεων σε ασφαλισμένες γυναίκες για τη φροντίδα των παιδιών τους. Οι πιστώσεις αυτές, τριών χρόνων για κάθε παιδί, χορηγούνται υπό την προϋπόθεση ότι η ασφαλισμένη γυναίκα έχει κενά στην ασφάλιση της μέσα στα πρώτα 12 χρόνια από την ημερομηνία γέννησης ή υιοθεσίας κάθε παιδιού της. Σκοπός της διάταξης αυτής είναι να βοηθηθούν οι γυναίκες οι οποίες διακόπτουν την εργασία τους για την φροντίδα των παιδιών τους, να θεμελιώσουν δικαίωμα σε σύνταξη. Οι πιστώσεις λαμβάνονται υπόψη τόσο για σκοπούς θεμελίωσης δικαιώματος σε σύνταξη όσο και για σκοπούς καθορισμού του ύψους της σύνταξης.

Από όσα έχω αναφέρει, μπορεί κανείς να συμπεράνει ότι ο θεσμός των Κοινωνικών Ασφαλίσεων είναι ένας δυναμικός θεσμός και είναι το κυριότερο μέτρο στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής μέσω του οποίου επιδιώκεται η ικανοποίηση κοινωνικών αναγκών.

Οι ανάγκες αυτές, όπως είναι φυσικό, διαφοροποιούνται υπό το φως των κατά καιρούς παρουσιαζόμενων προβλημάτων. Γι' αυτό τα Σχέδια Κοινωνικών Ασφαλίσεων γενικά, περιλαμβανομένου και του δικού μας Σχεδίου, καλούνται να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις και να δώσουν λύσεις στα νέα κοινωνικά προβλήματα.

Τα προβλήματα αυτά αφορούν κυρίως τα δημογραφικά δεδομένα, τις διαφοροποιήσεις στη δομή της οικογένειας, τη μαζική είσοδο των γυναικών στην αγορά εργασίας και την ανεργία. Τα προβλήματα αυτά απασχολούν ήδη έντονα τα Συστήματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων χωρών της Δυτικής

Ευρώπης, ενώ ορισμένα από αυτά άρχισαν να εμφανίζονται και στην Κύπρο.

Σύμφωνα με τις στατιστικές προβλέψεις και λόγω της δημογραφικής διάρθρωσης υπολογίζεται ότι το 2028 ποσοστό της τάξης του 23,1% του πληθυσμού θα είναι άνω των 60 χρόνων σε σύγκριση με 15,7% που ήταν το 1998. Κατά την ίδια περίοδο το 17,6% του πληθυσμού υπολογίζεται να είναι άνω των 65 χρόνων σε σύγκριση με 11% που ήταν το 1998. Με βάση τα δεδομένα αυτά ο αριθμός των συνταξιούχων το Ταμείου θα αυξηθεί σε σχέση με τους εισφορείς. Συγκεκριμένα, ενώ το 1998 οι συνταξιούχοι αποτελούσαν το 27,7% περίπου των εισφορέων, το 2050 προβλέπεται ότι θα ανέρχονται στο 63%. Αυτό σημαίνει ότι το 1998 αντιστοιχούσαν 3,7 εισφορείς για κάθε συνταξιούχο, το 2050 θα μειωθούν σε 1,59 εισφορείς για κάθε συνταξιούχο, αριθμός που θεωρείται πολύ χαμηλός.

Μέσα στα πλαίσια πάντοτε της τριμερούς συνεργασίας θα αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις και ελπίζουμε να βρούμε τις ορθές λύσεις στις δημιουργούμενες νέες κοινωνικές ανάγκες. Ευτυχώς στον τόπο μας, το σύστημα Κοινωνικών Ασφαλίσεων στηρίζεται σε ορθές και γερές βάσεις, τόσο από απόψεως φιλοσοφίας και αρχών, όσο και από απόψεως οικονομικής ευρωστίας, και έτσι μπορούμε με αισιοδοξία να πορευθούμε προς το μέλλον.

Στην Ελλάδα η κύρια φροντίδα της Κοινωνικής Ασφάλισης είναι η εξασφάλιση παροχών στους εργαζόμενους, σε περίπτωση που χάσουν την ικανότητά τους για εργασία (γηρατειά, αναπηρίες, αρρώστιες, θάνατος, ανεργία, μητρότητα κ.α.). Και αυτό γίνεται για να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες τους και τις ανάγκες της οικογένειάς τους για μια αξιοπρεπή ζωή και ένα ανθρώπινο επίπεδο περίθαλψης της υγείας τους. Το βασικό ανθρώπινο δικαίωμα για την προστασία της ζωής, της εργασίας, της περιόδου μετά την εργασία όλων των ανθρώπων, ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση, θεμελιώνει και το κοινωνικό χαρακτήρα της ασφάλισης.

Το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα στηρίζεται στην **ανταποδοτικότητα και στην κοινωνική αλληλεγγύη**. Πληρώνω εισφορές στο ασφαλιστικό μου Ταμείο όσο είμαι νέος και εργάζομαι, για να μπορώ όταν γεράσω να πάρω σύνταξη. Αρχή της ανταποδοτικότητας. Οι νέοι πληρώνουν εισφορές, οι υπερήλικες παίρνουν σύνταξη. Η μια γενιά βοηθά την άλλη: Αρχή της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών.

Η χρηματοδότηση της Κοινωνικής Ασφάλισης γίνεται με χρήματα που πληρώνει, α) το κράτος β) ο εργαζόμενος, γ) ο εργοδότης. Το σύστημα αυτό ονομάζεται Τριμερής χρηματοδότηση. Τέλος, η Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα έχει δημόσιο χαρακτήρα, είναι υποχρεωτική για όλους και λειτουργεί σύμφωνα με τους νόμους του Κράτους.

Το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης που υπάρχει στην Ελλάδα χρειάζεται ουσιαστική αλλαγή σε σχέση με το περιεχόμενο, την οργάνωση, τη λειτουργία και τον προσανατολισμό του. Γιατί πιστεύουμε ότι τα προβλήματα της Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα δεν λύνονται με τη μείωση των παροχών και την αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών, που μέχρι σήμερα εφαρμόζουν οι διάφορες κυβερνήσεις, αλλά με τον εντοπισμό και τη διόρθωσή τους.

Τα σημαντικότερα προβλήματα της Κοινωνικής Ασφάλισης είναι τα εξής:

A. Η μεγάλη γραφειοκρατία που χρειάζεται για την απόδοση μιας παροχής (πολλά και διαφορετικά πιστοποιητικά και έγγραφα).

B. Η έλλειψη μηχανοργάνωσης που δημιουργεί τεράστια προβλήματα στη λειτουργία των Ασφαλιστικών Ταμείων (μεγάλος χρόνος για την απόδοση μιας παροχής π.χ. χρειάζεται ένα εξάμηνο για να πάρει σύνταξη ένας ασφαλισμένος).

Γ. Η έλλειψη νομοθεσίας για τη διαφυγή ασφαλιστικών εισφορών (εργοδοτικών και προσωπικών).

Δ. Η δέσμευση και όχι η απελευθέρωση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων των Ταμείων από τις ίδιες τις διοικήσεις τους, με αποτέλεσμα να έχουμε ελλειμματικά και υπερχρεωμένα Ταμεία.

Ε. Η μη καταβολή των αντίστοιχων χρηματικών ποσοστών στην τριμερή χρηματοδότηση από το κράτος, τον εργοδότη και τον ασφαλισμένο (το κράτος δεν πληρώνει το ποσοστό του στα Ασφαλιστικά Ταμεία).

Τέλος, ο επαναπροσδιορισμός των παροχών σε μια νέα βάση σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες των ασφαλισμένων, αποτελούν τα ουσιαστικά προβλήματα της κοινωνικής ασφάλισης. Τα προβλήματα αυτά χρειάζονται άμεση λύση για να μπορεί η κοινωνική ασφάλιση να εξυπηρετήσει το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε, δηλαδή να προστατεύει τους εργαζόμενους από τους κινδύνους της ζωής τους.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι τόσο η Κοινωνική Ασφάλιση στην Κύπρο, όσο και στην Ελλάδα κάνουν προσπάθειες για βελτίωση των παροχών που προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Άρα υπάρχει αυξημένος

βαθμός ενδιαφέροντος από μέρους των υπηρεσιών Κοινωνικής Ασφάλισης για την αντιμετώπιση προβλημάτων και αναγκών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, *Η Κοινωνική Ασφάλεια*, Παπαζήσης, Αθήνα.

ΚΡΕΜΑΛΛΗΣ Κ., *Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο Κοινωνικής Ασφάλειας*, Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1985.

ΚΡΕΜΑΛΛΗΣ Κ., *Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων*, Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1985.

ΣΟΛΩΜΟΣ ΓΡ., *Κοινωνική Ασφάλιση – από την κρίση στον ενιαίο φορέα*, Λιβάνης, Αθήνα.

ΣΤΕΡΓΙΟΥ Αγγ., *Κοινωνική Ασφάλιση χωρίς εγγυήσεις*, Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή, 1992.

ΣΙΜΙΤΣΕΚ Π., *Τι είναι Ασφάλιση;* Κάκτος, 1997

ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ Μ., *Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα*, Financial Forum, 1996.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΥΔΡΟΓΕΙΟΣ, Τόμος Η', Δομική, Αθήνα, 1985.

ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Π., *Κοινωνική Πρόνοια – Μια γενική θεώρηση*, Έλλην, Αθήνα, 1999.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Ετήσια Έκθεση 1980*, Λευκωσία 1983.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Ετήσια Έκθεση 1990*, Λευκωσία 1993.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ, *Ετήσια Έκθεση 1999*, Λευκωσία 2001.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
Ετήσια Έκθεση 1999, Λευκωσία 2002.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λευκωσία 1998.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
Νόμος περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λευκωσία 2002.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
Παροχές Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Λευκωσία 2001.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, *Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων νόμος*,
Λευκωσία 1990.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Αίτηση για παροχή λόγω αναπηρίας

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

- ΠΡΟΣΟΧΗ:** 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες / οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει παροχή λόγω αναπηρίας είτε για τον εαυτό του είτε για άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ / ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Οικογενειακή κατάσταση:		
Άγαμος(η) ☐ Έγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε Διάσταση ☐		
(Σημειώστε Χ ανάλογα)		
Ημερομηνία γάμου:		
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:		
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κώδ.:	
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ:	
Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως	Φύλο	Συγγένεια
.....
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ (αν η αναπηρία προκλήθηκε από ατύχημα)

1. Ημερομηνία ατυχήματος:
2. Ώρα ατυχήματος:
3. Τόπος ατυχήματος:
4. Περιγράψτε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα:
.....
5. Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε τον αστυνομικό σταθμό στον οποίο τούτο έχει καταγγεληθεί:
.....

ΜΕΡΟΣ IV - ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ (αν η αναπηρία προκλήθηκε από τέτοια ασθένεια)

1. Επαγγελματική ασθένεια από την οποία έχετε προσβληθεί:
2. Πότε έχετε προσβληθεί από την ασθένεια αυτή:

ΜΕΡΟΣ V - ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ / ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Περιγράψτε την αναπηρία που προκλήθηκε λόγω του ατυχήματος ή της ασθένειας:

2. Γράψτε πιο κάτω τα ονόματα και τις διευθύνσεις των γιατρών που σας παρακολουθούν.

Όνοματεπώνυμο	Διεύθυνση	αρ. τηλ.
.....
.....
.....

3. Επάγγελμα (πλήρης περιγραφή):

4. Όνομα εργοδότη: αρ. μητρώου:
Διεύθυνση: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:

5. Σε περίπτωση πνευμοκονιάσεως ή επαγγελματικής ασθένειας αναφέρετε πιο κάτω λεπτομέρειες της απασχολήσεώς σας κατά τα τελευταία 25 χρόνια.

Όνομα Εργοδοτή	Διεύθυνση εργοδότη	Είδος απασχολήσεως	Περίοδος απασχολήσεως	
			Από	Μέχρι
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ VI - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ παροχή λόγω αναπηρίας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

+ Εξουσιοδοτώ / δεν εξουσιοδοτώ το Ιατρικό Συμβούλιο του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να ζητήσει από τους γιατρούς που με παρακολουθούν, οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία, σχετικά με την κατάσταση της υγείας μου και την ικανότητά μου για εργασία.

Ημερομηνία Υπογραφή αιτητή/αιτήτριας

+ Διαγράφεται ανάλογα με την περίπτωση.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε **ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ** από την ημέρα από την οποία απαιτείται η χορήγηση της παροχής.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) ιατρική έκθεση,
 - (β) πιστοποιητικό γάμου,
 - (γ) βεβαίωση από τον κοινοτάρχη ή τον ιερέα της κοινότητας ή της ενορίας του αιτητή κατά πόσο αυτός συζεί με τη σύζυγο και τα άλλα εξαρτώμενά του ή αν δεν συζεί, κατά πόσο τα συντηρεί αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο.
 - (δ) πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί.
 - (ε) πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη ή μεταξύ 15 και 25 χρόνων αν είναι γιός,
 - (στ) πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο εξαρτώμενο γιό ηλικίας μέχρι 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην Ελληνική Φρουρά,
 - (ζ) ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία και νηριείται από τον αιτητή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Αιτήσεις για συντάξεις

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

(α) αν παίρνετε οποιαδήποτε σύνταξη ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια πληρωμή δηλώστε το είδος της σύνταξης ή πληρωμής και την πηγή:

(β) αν έχετε ασφάλιση σε Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων άλλης χώρας δηλώστε:

(α) τη χώρα: (β) τον αριθμό ασφαλίσεως:

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ σύνταξη γήρατος και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία Υπογραφή αιτητή/αιτήτριας

ΜΕΡΟΣ V - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Πιστοποιώ ότι ο/η πιο πάνω αναφερόμενος/η αιτητής/τρια υπογράψε την αίτηση αυτή στην παρουσία μου.

Υπογραφή Αρ. ταυτ.:

Διεύθυνση

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε **ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ** από την ημέρα από την οποία απαιτείται η χορήγηση της σύνταξης
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) Πιστοποιητικό γεννήσεως του αιτητή.
 - (β) Πιστοποιητικό γάμου (αν ο αιτητής είναι έγγαμος).
 - (γ) Βεβαίωση από τον κοινοτάρχη ή τον ιερέα της κοινότητας ή της ενορίας του αιτητή κατά πόσο αυτός συζεί με τη σύζυγο και τα άλλα εξαρτώμενα του ή αν δεν συζεί, κατά πόσο τα συντηρεί αποκλειστικά ή κατά κυριο λόγο.
 - (δ) Πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε εξαρτώμενο παιδί του αιτητή.
 - (ε) Πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί του αιτητή ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη μεταξύ 15 και 25 αν είναι γιός.
 - (στ) Πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο γιό ηλικίας μέχρι 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά
 - (ζ) Ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανάκανο για εργασία συντηρείται από τον αιτητή.
 - (η) Αν η αίτηση υποβάλλεται από γυναίκα, απαιτείται η συμπλήρωση δήλωσης για πίστωση ασφαλιστέων αποδοχών γέννηση παιδιών, έντυπο ΥΚΑ 430.

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ**

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

- ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει χορήγηση συντάξης είτε για τον εαυτό του είτε για άλλο πρόσωπο υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ/ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Οικογενειακή κατάσταση:		
Άγαμος (η) ☐ Έγγαμος (η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος (η) ☐ Σε Διάσταση ☐		
(Σημειώστε Χ ανάλογα)		
Ημερομηνία γάμου:		
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:		
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:..... Ταχ. Κωδ.:		
Αρ. Τηλ.:..... Αρ. Φαξ:		
Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως	Φύλο	Συγγένεια
.....
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ποιά είναι η ασθένεια ή η αναπηρία σας και από πότε άρχισε:

+2. Η ανικανότητα σας για εργασία προκλήθηκε από ατύχημα: ΝΑΙ / ΟΧΙ

3. Από πότε και πως επηρέασε η ασθένεια ή η αναπηρία σας την ικανότητα σας για εργασία, με ποιά τρόπο και σε ποιά βαθμό:

.....

4. Ποια η σημερινή κατάσταση της υγείας σας:

.....

+5. Είστε ανίκανος για οποιοδήποτε άλλο είδος εργασίας εκτός από το συνηθισμένο επάγγελμά σας: ΝΑΙ / ΟΧΙ. Αν ΟΧΙ, αναφέρετε το επάγγελμα / επαγγέλματα που μπορείτε να απασχοληθείτε:

.....

6. Αν παρά την ασθένεια ή αναπηρία σας εξακολουθείτε να εργάζεστε, αναφέρετε το επάγγελμα, τον αριθμό ωρών εργασίας σας και τις αποδοχές σας:

+ Διαγράφεται ανάλογα με την περίπτωση

7. Αν είστε ανίκανος για οποιοδήποτε είδος εργασίας, αναφέρετε από πότε:
8. Γράψετε πιο κάτω τα ονόματα και τις διευθύνσεις των γιατρών που σας παρακολουθούν.
- Όνοματεπώνυμο Διεύθυνση αρ. τηλ.

ΜΕΡΟΣ IV - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Μόρφωση:
2. Τελευταίο επάγγελμα:
3. Άλλα επαγγέλματα στα οποία εργαστήκατε ή γνωρίζετε:
- +4. Έχετε σταματήσει να εργάζεστε: ΝΑΙ / ΟΧΙ. Αν "ΝΑΙ" αναφέρετε από πότε και για ποιά λόγο:
5. Όνομα τελευταίου εργοδότη στην περίπτωση που απασχολείσαστε τελευταία ως μισθωτός: αρ. μητρώου:
6. Επάγγελμα ή επιχείρηση εργοδότη:
7. Ημερομηνία μέχρι την οποία εργαστήκατε στον πιο πάνω εργοδότη:
8. Διεύθυνση εργοδότη: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:
9. Οι πιο κάτω πληροφορίες παρέχονται στην περίπτωση που απασχολείσαστε τελευταία ως αυτοτελώς εργαζόμενος.
- (α) Είδος επιχειρήσεως:
- (β) Διεύθυνση επιχειρήσεως: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:
- (γ) Ημερομηνία τερματισμού της απασχόλησής σας:

ΜΕΡΟΣ V - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- (α) Αν παίρνετε οποιαδήποτε σύνταξη ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια πληρωμή δηλώστε το είδος της σύνταξης ή πληρωμής και την πηγή:
- (β) αν έχετε ασφαλιση σε Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων άλλης χώρας δηλώστε
- (α) τη χώρα: (β) τον αριθμό ασφαλίσεως:

ΜΕΡΟΣ VI - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ σύνταξη ανικανότητας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στο έντυπο αυτό είναι αληθινές. Εξουσιοδοτώ / δεν εξουσιοδοτώ το Ιατρικό Συμβούλιο του Τμήματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να ζητήσει από τους γιατρούς που με παρακολουθούν, οποιαδήποτε συμπληρωματική πληροφορία, σχετικά με την κατάσταση της υγείας μου και την ικανότητά μου για εργασία.

Ημερομηνία Υπογραφή αιτητή/αιτήτριας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ από την ημέρα από την οποία απαιτείται η χορήγηση της σύνταξης.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) ιατρική έκθεση,
 - (β) πιστοποιητικό γεννήσεως του αιτητή,
 - (γ) πιστοποιητικό γάμου,
 - (δ) βεβαίωση από τον κοινοτόρχη ή τον ιερέα της κοινότητας ή της ενορίας του αιτητή κατά πόσο αυτός συζεί με τη σύζυγο και τα άεξαρτώμενα του ή αν δεν συζεί, κατά πόσο τα συντηρεί αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο.
 - (ε) πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί,
 - (στ) πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη ή μεταξύ 15 και 25 χρόν αν είναι γιός,
 - (ζ) πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο εξαρτώμενο γιό ηλικίας μέχρι 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά,
 - (η) ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία και συντηρείται από αιτητή,
 - (θ) αν η αίτηση υποβάλλεται από γυναίκα απαιτείται και η συμπλήρωση δήλωσης για πίστωση ασφαλιστέων αποδοχών για γέννηση παιδι έντυπο Υ.Κ.Α. 430.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΑΙΤΙΑ ΘΑΝΑΤΟΥ / ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΕΘΑΜΕΝΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ

Αν ο θάνατος του/της συζύγου σας προκλήθηκε από επαγγελματικό ατύχημα, επαγγελματική ασθένεια, από τροχαίο ή άλλο ατύχημα, συμπληρώστε τα πιο κάτω:

1. Ημερομηνία ατυχήματος/έναρξης επαγγελματικής ασθένειας:
2. Ωρα ατυχήματος:
3. Τόπος ατυχήματος:
4. Περιγράψτε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα:
5. Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε τον αστυνομικό σταθμό στον οποίο τούτο έχει καταγγεληθεί:
6. Όνομα εργοδότη: αρ. μητρώου:
7. Διεύθυνση εργοδότη: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Αν παίρνετε οποιαδήποτε σύνταξη ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια πληρωμή δηλώστε το είδος της σύνταξης ή πληρωμής και την πηγή:
2. Αν ο/η αποθανών/ούσα σύζυγος σας είχε ασφάλιση σε Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων άλλης χώρας δηλώστε:
(α) τη χώρα: (β) τον αριθμό ασφαλίσεως:

ΜΕΡΟΣ V - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ σύνταξη χηρείας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία: Υπογραφή αιτήτριας / αιτητή:

ΜΕΡΟΣ VI - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Πιστοποιώ ότι η/ο πιο πάνω αναφερόμενη/ος αιτήτρια/τής υπογράψε την αίτηση αυτή στην παρουσία μου.

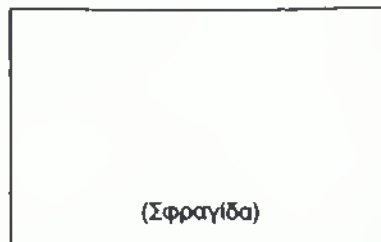
Υπογραφή Αρ. ταυτ.:

Διεύθυνση

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ από το θάνατο του/της συζύγου.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) πιστοποιητικό γάμου.
 - (β) πιστοποιητικό θανάτου.
 - (γ) βεβαίωση από τον κοινοτάρχη ή τον ιερέα της κοινότητας ή της ενορίας της/του αιτήτριας/αιτητή ότι κατά τον χρόνο θανάτου του/της συζύγου συζούσε με αυτόν/αυτήν ή αν δεν συζούσαν κατά πόσο ο/η αποθανών/αποθανούσα συντηρεί αυτή/τό και τα εξαρτώμενα του/της αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο.
 - (δ) πιστοποιητικό γεννήσεως του πεθαμένου, αν δεν έπαιρνε σύνταξη γήρατος ή ανικανότητας κατά την ημέρα του θανάτου.
 - (ε) πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε εξαρτώμενο παιδί της/του αιτήτριας/τή.
 - (στ) πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη ή μεταξύ 15 και 25 χρόνων αν είναι γιός.
 - (ζ) βεβαίωση για κάθε άγαμο γιό ηλικίας μέχρι 25 χρόνων, ότι υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά.
 - (η) ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία και νηρείται από την/τον αιτήτρια/τή.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

(Σφραγίδα)

ΠΡΟΣΟΧΗ: Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες και οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.

ΜΕΡΟΣ Ι – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Διεύθυνση:	Αρ. Διαβατηρίου
Οδός, Αριθμός: Ενορία/Χωριό	Χώρα Εκδόσεως
Επαρχία : Ταχ. Κώδ.:	Αρ. Τηλ.	
Οικογενειακή κατάσταση: Ελεύθερος(η)/Εγγαμος(η)/Χήρος(α)		
1. Αν παίρνετε οποιαδήποτε σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή δηλώστε το είδος της σύνταξης ή πληρωμής και την πηγή:		
2. Αν έχετε ασφάλιση σε Σχέδιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων άλλης χώρας δηλώστε τη χώρα:		

ΜΕΡΟΣ ΙΙ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
	Αρ. Ασφαλίσεως	
	Ημερ. Γάμου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Απουσιάσατε από την Κύπρο για οποιαδήποτε περίοδο πέραν των δύο μηνών; **ΝΑΙ/ΟΧΙ**
Αν **ΝΑΙ** παρακαλώ δηλώστε τις περιόδους απουσίας πιο κάτω:

Από: Μέχρι:

Από: Μέχρι:

Από: Μέχρι:

.....

ΜΕΡΟΣ ΙV – ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ κοινωνική σύνταξη και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο είναι αληθινές.

Ημερομηνία : Υπογραφή αιτητή:

ΜΕΡΟΣ V – ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΤΑΡΧΗ

Πιστοποιώ ότι ο αιτητής υπέγραψε την αίτηση αυτή στην παρουσία μου και απ' ότι καλύτερα γνωρίζω και πιστεύω τα όσα δηλώνει σ' αυτή είναι αληθινά.

Υπογραφή :

Σφραγίδα

Αρ. Ταυτότητας:

Κοινοτάρχη

Διεύθυνση :

.....

.....

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ/ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η κοινωνική σύνταξη χορηγείται σε πρόσωπο που—
 - (α) συμπλήρωσε την ηλικία των 68 χρόνων και δε δικαιούται σε σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή από οποιαδήποτε πηγή, και
 - (β) ικανοποιεί τις προϋποθέσεις διαμονής, οι οποίες είναι—
 - (i) νόμιμη διαμονή στην Κύπρο για συνολική περίοδο 20 τουλάχιστο χρόνων από την ημερομηνία από την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 40 χρόνων, ή
 - (ii) νόμιμη διαμονή στην Κύπρο για συνολική περίοδο 35 χρόνων από την ημερομηνία από την οποία ο αιτητής συμπλήρωσε την ηλικία των 18 χρόνων.
2. Απαραίτητη προϋπόθεση για καταβολή της σύνταξης είναι η υποβολή αίτησης μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα από την οποία απαιτείται η πληρωμή της. Παράλειψη υποβολής της αίτησης μέσα στην προθεσμία των τριών μηνών μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς το δικαίωμα σε σύνταξη.
3. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από πιστοποιητικό γεννήσεως του αιτητή.
4. Κάθε πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει χορήγηση σύνταξης, είτε στον εαυτό του είτε σε άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Αιτήσεις για επιδόματα

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ

Σφραγίδα

- ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πύ μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει επίδο για τον εαυτό του ή για άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ / ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία Γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Οικογενειακή κατάσταση:		
Άγαμος(η) ☐ Έγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε διάσταση ☐		
Ημερομηνία γάμου:		
Διεύθυνση: Οδός /Αριθμός:	Ενορία/Χωριό:	
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.:	
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ:	

Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
.....	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ

Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία Γεννήσεως	Φύλο	Συγγένεια

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

- Επάγγελμα (πλήρης περιγραφή):
- Δηλώστε αν είστε μισθωτός ή αυτοτελώς εργαζόμενος:
- Διεύθυνση απασχόλησης:
Οδός / Αριθμός:Ενορία / Χωριό:
- Επαρχία:Ταχ. Κώδ.:Αρ. Τηλ.: Αρ. Φαξ:
- Ημερομηνία έναρξης ανικανότητας για εργασία:
- Ημερομηνία διακοπής της απασχόλησης:
- Η ανικανότητά σας προκλήθηκε από ατύχημα: ΝΑΙ / ΟΧΙ
Αν «ΝΑΙ», αναφέρετε την ημερομηνία, την ώρα του ατυχήματος και πως προκλήθηκε το ατύχημα.
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΙV – ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Οι πληροφορίες παρέχονται από τον εργοδότη, αν ο αιτητής ήταν μισθωτός κατά την ημέρα που άρχισε ανικανότητά του για εργασία.

1. Όνομα εργοδότη: Αρ. Μητρώου:
 2. Διεύθυνση εργοδότη: Αρ. Τηλ.: Αρ. Φαξ:
 3. Απολαβές του αιτητή πριν από τη διακοπή της εργασίας του λόγω ανικανότητας: €.....την εβδομάδα / μήνα.
 4. Πληρώνετε στον αιτητή οποιοδήποτε ποσό κατά τη διάρκεια της ανικανότητάς του: ΝΑΙ / ΟΧΙ.
 Αν «ΝΑΙ» αναφέρετε:
 (α) πλήρεις απολαβές: περίοδος από μέχρι
 - (β) απολαβές μείον το επίδομα: περίοδος από μέχρι
 - (γ) μειωμένες απολαβές: ποσό €..... την εβδομάδα / το μήνα
 περίοδος από μέχρι
- Ημερομηνία Υπογραφή εργοδότη

ΜΕΡΟΣ V – ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΝ Ο ΑΙΤΗΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΤΕΛΩΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

Αν έχετε νοσηλευθεί σε νοσοκομείο ή κλινική αναφέρετε:

- (α) Όνομα και διεύθυνση νοσοκομείου / κλινικής: Αρ. Τηλ:
- (β) Περίοδος νοσηλείας: από μέχρι

ΜΕΡΟΣ VI - ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΥΖΥΓΟΥ

Δηλώσατε κατά πόσο ο/η σύζυγος σας εργάζεται: ΝΑΙ / ΟΧΙ

ΜΕΡΟΣ VII – ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα ασθενείας για την περίοδο από μέχρι και δηλώνω ότι την περίοδο αυτή δ
 εργάστηκα και ότι οι πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

*Εξακολουθώ να είμαι ανίκανος για εργασία / ξανάρχισα εργασία από

Ημερομηνία Υπογραφή Αιτητή / Αιτήτριας.....

*Διαγράφεται ανάλογα με την περίπτωση

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΕΙΚΟΣΙΜΙΑ ΜΕΡΕΣ από την ημέρα που απαιτείται επίδομα.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα:
 - (α) Ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να καθορίζεται η φύση και η διάρκεια της ανικανότητας για εργασία.
 - (β) Πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί του αιτητή ηλικίας 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη μεταξύ 15 και 25 χρόνων αν είναι γιός.
 - (γ) Πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο γιό ηλικίας 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην Εθν Φρουρά.
 - (δ) Ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία συντηρείται από τον αιτητή.

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

- ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει επίδομα είτε για τον εαυτό του είτε για άλλο πρόσωπο υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία Γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Οικογενειακή κατάσταση:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
Άγαμη ☐	Αρ. Διαβατηρίου	
Έγγαμη ☐		
Χήρα ☐		
Διαζευγμένη ☐		
Σε Διάσταση ☐		
Ημερομηνία γάμου:		
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:		
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.:	
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ:	
Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
.....	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ

Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως	Φύλο	Συγγένεια
.....
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΟΚΕΤΟΥ (συμπληρώνεται από εγγεγραμμένο γιατρό όχι ενωρίτερα από οκτώ εβδομάδες από την εβδομάδα που αναμένεται ο τοκετός)

Πιστοποιώ ότι εξέτασα σήμερα την
(Όνομα αιτήτριας)

και ότι αυτή αναμένει τοκετό στις
(Ημερομηνία)

Υπογραφή γιατρού

Όνοματεπώνυμο γιατρού

Ημερομηνία Διεύθυνση Τηλ.

ΜΕΡΟΣ IV - Συμπληρώνεται από την αιτήτρια σε περίπτωση υιοθεσίας

Όνομα υιοθετημένου παιδιού:

Ημερομηνία γεννήσεως:

Φύλο: Άρρεν: Θήλυ:

Ημερομηνία υιοθεσίας:

ΜΕΡΟΣ V - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

1. Επάγγελμα (πλήρης περιγραφή)

2. Δηλώστε αν είστε μισθωτή ή αυτοτελώς εργαζόμενη

3. Διεύθυνση απασχόλησης

Οδός/Αριθμός: Ενορία/Χωριό

Επαρχία Ταχ κωδ. αρ. τηλ. αρ. φαξ:

4. Ημερομηνία διακοπής της απασχόλησης:

5. Ημερομηνία που θα ξαναρχίσετε εργασία μετά τον τοκετό

ΜΕΡΟΣ VI - ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

1. Όνομα εργοδότη αρ. μητρώου'

2. Διεύθυνση εργοδότη αρ. τηλ αρ. φαξ

3. Ημερομηνία από την οποία η αιτήτρια σταμάτησε να εργάζεται

4. Απολαβές της αιτήτριας πριν από τη διακοπή της εργασίας της λόγω μητρότητας: Ε την εβδομάδα / το μήνα / την ημέρα

Μέχρι ποιά ημερομηνία έχετε πληρώσει την αιτήτρια

5. Πληρώνετε στην αιτήτρια οποιοδήποτε ποσό κατά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας. ΝΑΙ / ΟΧΙ

Αν ΝΑΙ αναφέρετε:

(α) πλήρεις απολαβές: περίοδος από μέχρι

(β) απολαβές μείον το επίδομα: περίοδος από μέχρι

(γ) μειωμένες απολαβές: ποσό Ε την εβδομάδα / το μήνα / την ημέρα

..... περίοδος από μέχρι

Ημερομηνία Υπογραφή εργοδότη

*Σημείωση

ΜΕΡΟΣ VII - ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα μητρότητας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που έχουν καταχωρηθεί στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία Υπογραφή αιτήτριας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΕΙΚΟΣΙΜΙΑ ΜΕΡΕΣ από την ημέρα που απαιτείται το επίδομα.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) Πιστοποιητικό γέννησης του παιδιού σε περίπτωση που η αίτηση υποβάλλεται μετά τον τοκετό.
 - (β) Πιστοποιητικό υιοθεσίας από την αρμόδια αρχή σε περίπτωση που υιοθετείται το παιδί.
 - (γ) Πιστοποιητικό γέννησης του υιοθετημένου παιδιού.

**ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ**

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΒΛΑΒΗΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες / οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει επίδομα για τον εαυτό του ή για άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη

ΜΕΡΟΣ I - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ / ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:.....	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως :.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Οικογενειακή κατάσταση:		
Άγαμος(η) ☐ Έγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε διάσταση ☐		
Ημερομηνία γάμου:.....		
Διεύθυνση: Οδός / Αριθμός:.....	Ενορία / Χωριό:.....	
Επαρχία:.....	Ταχ.Κωδ.:.....	
Αρ. Τηλ:.....	Αρ. Φαξ:.....	

Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
	Αρ. Εγγραφής αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ II - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΑΙΤΗΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ

Όνομα	Αρ. Ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως	Φύλο	Συγγένεια
.....				
.....				
.....				

ΜΕΡΟΣ III - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ / ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

- Επάγγελμα (πλήρης περιγραφή):.....
- Ημερομηνία ατυχήματος:.....
- Ώρα ατυχήματος:.....
- Τόπος ατυχήματος:.....
- Περιγράψτε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω απο τις οποίες έγινε το ατύχημα:
.....
.....
- Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε τον αστυνομικό σταθμό στον οποίο τούτο έχει καταγγεληθεί:
.....
.....
- Ημερομηνία έναρξης ανικανότητας για εργασία:.....
- Ημερομηνία διακοπής της απασχόλησης σας:.....

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

1. Όνομα εργοδότη: Αρ. Μητρώου:
2. Διεύθυνση εργοδότη: Αρ. Τηλ.: Αρ. Φαξ:
3. Τόπος απασχολήσεως του αιτητή:
4. Ωράριο εργασίας του αιτητή:
5. Ημερομηνία ατυχήματος:
6. Ώρα ατυχήματος:
7. Τόπος ατυχήματος:
8. Αιτία ατυχήματος (περιγράψετε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω απο τις οποίες έγινε το ατύχημα):
-
-
9. Αν το ατύχημα έγινε μετά τη λήξη του κανονικού ωραρίου, δηλώστε κατά πόσο απασχολούσατε τον αιτητή υπερωριακά και μέχρι ποιά ώρα:
-
10. Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε αν τούτο σχετίζεται με την εκτέλεση της εργασίας ή τα καθήκοντα του αιτητή:
-
11. Απολαβές του αιτητή πριν από τη διακοπή της εργασίας του λόγω του ατυχήματος €..... την εβδομάδα / το μήνα.
12. Πληρώνετε στον αιτητή οποιοδήποτε ποσό κατά τη διάρκεια της ανικανότητας του: ΝΑΙ / ΟΧΙ.
Αν "ΝΑΙ" αναφέρετε:
- (α) πλήρεις απολαβές: περίοδος απο..... μέχρι.....
- (β) απολαβές μείον το επίδομα: περίοδος απο..... μέχρι.....
- (γ) μειωμένες απολαβές: ποσό €..... την εβδομάδα / τον μήνα
περίοδος απο..... μέχρι.....
- Ημερομηνία..... Υπογραφή εργοδότη

ΜΕΡΟΣ V - ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα σωματικής βλάβης για την περίοδο απο..... μέχρι..... και δηλώνω ότι την περίοδο αυτή δεν εργάστηκα και ότι οι πληροφορίες που είναι καταχωρημένες στο έντυπο αυτό είναι αληθινές

*Εξακολουθώ να είμαι ανίκανος για εργασία / ξανάρχισα εργασία απο.....

Ημερομηνία..... Υπογραφή Αιτητή / Αιτήτριας.....

* Διαγράφεται ανάλογα με την περίπτωση.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΕΙΚΟΣΙΜΙΑ ΜΕΡΕΣ απο την ημέρα που απαιτείται το επίδομα
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:

- (α) Ιατρικό πιστοποιητικό στο οποίο να καθορίζεται η φύση και η διάρκεια της ανικανότητας για εργασία.
- (β) Πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε άγαμο εξαρτώμενο παιδί του αιτητή ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη ή μεταξύ 15 και 25 χρόνων αν είναι γιός.
- (γ) Πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο γιό ηλικίας μέχρι 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά.
- (δ) Ιατρικό πιστοποιητικό για ανάπηρο άγαμο παιδί πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία και συντηρείται απο τον αιτητή.

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΜΑΝΑΣ

- ΠΡΟΣΟΧΗ:**
1. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα που αποκτάται δικαίωμα σε επίδομα μάνας και να συνοδεύεται από πιστοποιητικό γεννήσεως της αιτήτριας και από πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε ένα από τα τέσσερα παιδιά της.
 2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει επίδομα μάνας για τον εαυτό του ή για άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ I - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Οικογενειακή κατάσταση:	Αρ. Εκλογικού Βιβλιαρίου	
Άγαμη ☐	Έγγαμη ☐	Χήρα ☐
Σε διάσταση ☐	Διαζευγμένη ☐	

(Σημειώστε X ανάλογα)

Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:

Ενορία/Χωριό:

Επαρχία: Ταχ. Κωδ.:

Αρ. Τηλ.: Αρ. Φαξ:

Αν παίρνετε οποιαδήποτε σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή, είτε από την Κύπρο είτε από το εξωτερικό, δηλώστε το είδος της σύνταξης ή της πληρωμής, την πηγή, το μηνιαίο ποσό και την ημερομηνία έναρξης της πληρωμής αυτής.

.....

.....

Αν σας καταβάλλετο επίδομα τέκνου η πληρωμή του οποίου τερματίστηκε, δηλώστε από πότε τερματίστηκε.

.....

.....

ΜΕΡΟΣ II - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Α/Α	Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως
1.			
2.			
3.			
4.			

ΜΕΡΟΣ III - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΖΥΓΟΥ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας			
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως			
Ημερομηνία γάμου:	Αρ. Τηλ.:			
Οικογενειακή κατάσταση:				
Άγαμος ☐	Έγγαμος ☐	Χήρος ☐	Σε διάσταση ☐	Διαζευγμένος ☐
(Σημειώστε Χ ανάλογα)				

ΜΕΡΟΣ IV - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΑΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΩΝ (σε περίπτωση που δεν είναι ο σύζυγος)

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας			
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως			
Ημερομηνία γάμου:	Αρ. Τηλ.:			
Οικογενειακή κατάσταση:				
Άγαμος ☐	Έγγαμος ☐	Χήρος ☐	Σε διάσταση ☐	Διαζευγμένος ☐
(Σημειώστε Χ ανάλογα)				

ΜΕΡΟΣ V - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα μάνας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία: Υπογραφή Αιτήτριας:

ΜΕΡΟΣ VI - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Πιστοποιώ ότι η πιο πάνω αναφερόμενη αιτήτρια υπόγραψε την αίτηση αυτή στην παρουσία μου.

Υπογραφή: Αρ. ταυτ.:

Διεύθυνση:

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΟΡΦΑΝΙΑΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

- ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει επίδομα είτε για τον εαυτό του είτε για άλλο πρόσωπο υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ / ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας		
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως		
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου		
Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος(η) ☐ Έγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε Διάσταση ☐ (Σημειώστε Χ αναλογα)			
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:			
Ενορία/Χωριό:			
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.:		
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ.:		
+ Σχέση αιτητή / ορφανού/ών: πατέρας / μητέρα / κηδεμόνας			
Ημερομηνία ανάληψης και φροντίδας του/των ορφανού/ών, αν ο αιτητής δεν είναι γονιός	Ημέρα	Μήνας	Έτος

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΟΝΕΩΝ
Α. Στοιχεία πατέρα

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Ημερομηνία θανάτου:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Αν ο θάνατος προκλήθηκε από επαγγελματικό ατύχημα, επαγγελματική ασθένεια, από τροχαίο ή άλλο ατύχημα, συμπληρώστε τα πιο κάτω:		
1. Ημερομηνία ατυχήματος/έναρξης επαγγελματικής ασθένειας:		
2. Ωρα ατυχήματος:		
3. Τόπος ατυχήματος:		
4. Περιγράψτε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα:		
5. Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε τον αστυνομικό σταθμό στον οποίο τούτο έχει καταγγελθεί:		
6. Όνομα εργοδότη: αρ. μητρώου:		
7. Διεύθυνση εργοδότη: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:		

Β. Στοιχεία μητέρας

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Ημερομηνία θανάτου:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Ημερομηνία νέου γάμου:		

Αν ο θάνατος προκλήθηκε από επαγγελματικό ατύχημα, επαγγελματική ασθένεια, από τροχαίο ή άλλο ατύχημα, συμπληρώστε τα πιο κάτω:

1. Ημερομηνία ατυχήματος/έναρξης επαγγελματικής ασθένειας:
2. Ωρα ατυχήματος:
3. Τόπος ατυχήματος:
4. Περιγράψτε με λίγα λόγια τις συνθήκες κάτω από τις οποίες έγινε το ατύχημα:
5. Αν το ατύχημα είναι τροχαίο δηλώστε τον αστυνομικό σταθμό στον οποίο τούτο έχει καταγγελλθεί:
6. Όνομα εργοδότη: αρ. μητρώου:
7. Διεύθυνση εργοδότη: αρ. τηλ.: αρ. φαξ:

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥ/ΟΡΦΑΝΩΝ

Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως	Φύλο
.....
.....
.....

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα οργάνιας και δηλώνω ότι όλες οι πληροφορίες που έχουν καταχωρηθεί στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία Υπογραφή αιτητή/τριας

ΜΕΡΟΣ V - ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Πιστοποιώ ότι ο/η πιο πάνω αιτητής/τρια υπέγραψε την παρούσα αίτηση στην παρουσία μου.

Υπογραφή Αρ. ταυτ.:

Διεύθυνση

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ από την ημέρα που απαιτείται το επίδομα.
2. Σε περίπτωση που το ορφανό είναι κάτω των 18 χρόνων ή είναι ανίκανο να ενεργεί, η αίτηση υποβάλλεται από το πρόσωπο που έχει αναλάβει τη φροντίδα του. Στις άλλες περιπτώσεις υποβάλλεται από το ίδιο το ορφανό.
3. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) Πιστοποιητικό θανάτου του/των γονέα/γονέων,
 - (β) Πιστοποιητικό γεννήσεως του πεθαμένου ασφαλισμένου γονέα (αν δεν ήταν συνταξιούχος),
 - (γ) Πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε ορφανό,
 - (δ) Πιστοποιητικό φοιτήσεως, όταν το ορφανό είναι ηλικίας μεταξύ 15 και 23 χρόνων αν είναι κόρη και μεταξύ 15 και 25 αν είναι γιος,
 - (ε) Πιστοποιητικό υπηρεσίας για κάθε άγαμο ορφανό για ηλικίας μέχρι 25 χρόνων που υπηρετεί τη θητεία του στην ΕΕΦρουρά,
 - (στ) Ιατρικό πιστοποιητικό για άγαμο ανάπηρο ορφανό πέραν των 15 χρόνων που είναι μόνιμα ανίκανο για εργασία και νηρείτο από τον/τους αποβιώσαντα/ντες γονείς,
 - (ζ) Πιστοποιητικό από το Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας στο οποίο να καθορίζεται η ημερομηνία από την οποία ο αιτητής λαβε την επιμέλεια του/των ορφανού/ών αν δεν είναι ο πατέρας ή η μητέρα.

Ο ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΧΗΣ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΤΕΚΝΟΥ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΕΠΙΔΟΜΑ ΤΕΚΝΟΥ

(Σφραγίδα)

ΠΡΟΣΟΧΗ : Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ από την ημέρα από την οποία ο αιτητής ζητά επίδομα τέκνου.

Κάθε πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να επιτύχει χορήγηση επιδόματος, είτε στον εαυτό του είτε σε άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε τον «Οδηγό για Επίδομα Τέκνου» και τις οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.

ΜΕΡΟΣ I—ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ/ΑΙΤΗΤΗ

Όνοματεπώνυμο

Αριθμός ταυτότητας..... Αριθμός εκλογικού βιβλιαρίου.....

Διεύθυνση

..... Τ.Τ.

Σχέση προς εξαρτώμενα τέκνα (μητέρα/πατέρας/κηδεμόνας).....

ΜΕΡΟΣ II—ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

Ημερομηνία γάμου γονέων.....

Αριθμός παιδιών που ζουν ανεξάρτητα από ηλικία.....

Στοιχεία μητέρας (αν δεν είναι αιτήτρια)

Όνοματεπώνυμο

Αριθμός ταυτότητας..... Αριθμός εκλογικού βιβλιαρίου.....

Ημερομηνία θανάτου (αν είναι πεθαμένη).....

Στοιχεία πατέρα (αν δεν είναι αιτητής)

Όνοματεπώνυμο

Αριθμός ταυτότητας..... Αριθμός εκλογικού βιβλιαρίου.....

Ημερομηνία θανάτου (αν είναι πεθαμένος).....

ΜΕΡΟΣ III—ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ επίδομα τέκνου για τα εξαρτώμενα παιδιά μου που αναφέρονται στο ΜΕΡΟΣ IV και δηλώνω ότι όλες οι πληροφορίες που έχουν καταχωρηθεί στην αίτηση αυτή είναι αληθινές.

Ημερομηνία..... Υπογραφή

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Πιστοποιώ ότι η αιτήτρια/ο αιτητής υπέγραψε την παρούσα αίτηση στην παρουσία μου και από ότι καλύτερα γνωρίζω τα όσα δηλώνει σ'αυτήν είναι αληθινά.

Υπογραφή..... Αριθμός ταυτότητας.....

Διεύθυνση

A/A	Όνομα	Αριθμός ταυτότητας	Ημερομηνία γεννήσεως
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			

Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ

1. Η αίτηση υποβάλλεται—

- (α) από τη μητέρα, όταν οι γονείς συζούν και από τον πατέρα όταν η μητέρα είναι πεθαμένη·
- (β) από το γονιό που έχει τη φροντίδα των παιδιών, όταν οι γονείς δε συζούν· και
- (γ) από τον κηδεμόνα των παιδιών, όταν και οι δυο γονείς είναι πεθαμένοι.

2. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από—

- (α) Επίσημο πιστοποιητικό γεννήσεως για κάθε εξαρτώμενο παιδί.
- (β) Βεβαίωση υπηρεσίας για κάθε εξαρτώμενο παιδί που υπηρετεί τη θητεία του στην Εθνική Φρουρά.
- (γ) Πιστοποιητικό φοιτήσεως για κάθε εξαρτώμενο παιδί που φοιτά στην Παιδαγωγική Ακαδημία Κύπρου ή στο Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο.
- (δ) Ιατρική βεβαίωση για κάθε ανάπηρο εξαρτώμενο παιδί που είναι μόνιμα ανάκανο για αυτοσυντήρηση.
- (ε) Βεβαίωση από το Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας ότι ο αιτητής είναι ο κηδεμόνας των παιδιών, σε περίπτωση που δεν είναι η μητέρα ή ο πατέρας τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Αιτήσεις για βοηθήματα

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑ ΓΑΜΟΥ

- ΠΡΟΣΟΧΗ** 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει βοήθημα, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
.....	Αρ. Διαβατηρίου	
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.	
Αρ. Τηλ.	Αρ. Φαξ:	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ – ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
.....	Αρ. Διαβατηρίου	
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.	
Αρ. Τηλ.	Αρ. Φαξ:	

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Ημερομηνία Γάμου:

ΜΕΡΟΣ ΙV ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Αιτείτω βοήθημα γάμου και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές	Υπογραφή αιτήτριας
Ημερομηνία	Υπογραφή αιτητή

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί και από τους δύο συζύγους το αργότερο μέσα σε ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ από την ημέρα του γάμου.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθεί πιστοποιητικό γάμου.

(Έντυπο Υ.Κ.Α. 3-005)

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

Σφραγίδα

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑ ΤΟΚΕΤΟΥ

- ΠΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει βοήθημα, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Όνοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία Γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Οικογενειακή κατάσταση:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
Αγαμη ☐	Αρ. Διαβατηρίου	
(Σημειώστε Χ ανάλογα)		
Έγγαμη ☐		
Χήρα ☐		
Διαζευγμένη ☐		
Σε διάσταση ☐		
Ημερομηνία γάμου:		
Διεύθυνση: Οδός /Αριθμός:		
.....		
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.:	
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ:	
Όνομα συζύγου:	Αρ. Ταυτότητας	
.....	Αρ. Ασφαλίσεως	
.....	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Διαβατηρίου	

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ βοήθημα τοκετού και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία

Υπογραφή αιτήτριας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ από την ημέρα του τοκετού.
2. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) Πιστοποιητικό γεννήσεως του/των παιδιού/παιδιών,
 - (β) Πιστοποιητικό γάμου εκτός αν τέτοιο πιστοποιητικό υποβλήθηκε προηγούμενα.

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Ο ΠΕΡΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΝΟΜΟΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΒΟΗΘΗΜΑ ΚΗΔΕΙΑΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ

- ΡΟΣΟΧΗ: 1. Πριν συμπληρώσετε την αίτηση αυτή, διαβάστε προσεκτικά τις πληροφορίες/οδηγίες που αναγράφονται στο πίσω μέρος της αίτησης.
2. Πρόσωπο που σε γνώση του προβαίνει σε ψευδή δήλωση ή ψευδείς παραστάσεις με σκοπό να εξασφαλίσει βοήθημα για τον εαυτό του ή για άλλο πρόσωπο, υπόκειται σε ποινική δίωξη.

ΜΕΡΟΣ Ι - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΗΤΗ / ΑΙΤΗΤΡΙΑΣ

Ονοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος(η) ☐ Εγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε Διάσταση ☐ (Σημειώστε Χ ανάλογα)		
Διεύθυνση: Οδός/Αριθμός:		
Ενορία/Χωριό:		
Επαρχία:	Ταχ. Κωδ.:	
Αρ. Τηλ.:	Αρ. Φαξ:	
Συγγένεια/Σχέση με τον πεθαμένο		

ΜΕΡΟΣ ΙΙ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΘΑΜΕΝΟΥ

Ονοματεπώνυμο:	Αρ. Ταυτότητας	
Ημερομηνία γεννήσεως:	Αρ. Ασφαλίσεως	
Ημερομηνία θανάτου:	Αρ. Εγγραφής Αλλοδαπού Αρ. Διαβατηρίου	
Φύλο: Άρρεν ☐ Θήλυ ☐		
Οικογενειακή κατάσταση: Άγαμος(η) ☐ Εγγαμος(η) ☐ Χήρος(α) ☐ Διαζευγμένος(η) ☐ Σε Διάσταση ☐ (Σημειώστε Χ ανάλογα)		

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ - ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

1. Αν ο θάνατος προκλήθηκε από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια δηλώστε την ημερομηνία του ατυχήματος ή τη ημερομηνία έναρξης της επαγγελματικής ασθένειας:

2. Αν ο πεθαμένος έπαιρνε σύνταξη ή άλλη παρόμοια πληρωμή δηλώστε το είδος της σύνταξης ή πληρωμής και την πηγή:

ΜΕΡΟΣ ΙV - ΑΠΑΙΤΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΛΩΣΗ

Απαιτώ βοήθημα κηδείας και δηλώνω ότι οι πληροφορίες που καταχωρήθηκαν στο έντυπο αυτό είναι αληθινές.

Ημερομηνία: Υπογραφή αιτητή/αιτήτριας:

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Η αίτηση αυτή πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ από την ημερομηνία θανάτου του προσώπου για το οποίο απαιτείται το βοήθημα.
 2. Το βοήθημα πληρώνεται στο χήρο ή τη χήρα του πεθαμένου. Σε άλλες περιπτώσεις, πληρώνεται στο πρόσωπο που ανέλαβε τα έξοδα της κηδείας.
 3. Μαζί με την αίτηση πρέπει να υποβληθούν τα ακόλουθα πιστοποιητικά:
 - (α) Πιστοποιητικό θανάτου,
 - +(β) Πιστοποιητικό γάμου,
 - +(γ) Πιστοποιητικό συμβίωσης από τον ιερέα ή τον κοινοτάρχη,
 - (δ) Βεβαίωση από τον ιερέα ή τον κοινοτάρχη στην οποία να αναφέρεται το όνομα του προσώπου που ανέλαβε τα έξοδα κηδείας στην περίπτωση που ο αιτητής δεν είναι ο/η σύζυγος του πεθαμένου.
- + Τα πιστοποιητικά που αναφέρονται στο (β) και (γ) πιο πάνω χρειάζονται μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που ο πεθαμένος είναι ο σύζυγος του αιτητή νοουμένου ότι δεν είναι συνταξιούχος του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.